

ПОЛИТИКИНИ

4

динара

БРОЈ
1184

ЗАБАВНИК

6.9 1974 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН
СТРИП
МОДЕСТИ
БЛЕЈЗ

ТЕЖАК ИСПИТ

ДА БИ ДОКАЗАО ДА ЈЕ СПОСОБАН ЗА ВРШЕЊЕ ОДГОВОРНЕ ДУЖНОСТИ, БУДУЋИ ПОГЛАВНИЦА У ДОРИЧКОМ ПЛЕМЕНУ ИАСА МОРА ДА ПРЕСТОЈИ НА ЈЕДНОЈ НОЗИ ОД ИЗЛАСКА ДО ЗАЛАСКА СУНЦА МАШУКИ КОПЛЕМ ИЗНАД ГЛАВЕ.

Веровати или не!

ЦРКВА СВ. ЂОРЂА

У СОЛУНУ (ГРЧКА) САГРАЂЕНА ЈЕ КАО ПАГАНСКИ ХРАМ. ЗАТИМ СУ ЈЕ ПРВИ ХРИШЋАНИ ПРЕТВОРИЛИ У ЦРКВУ. КАДА СУ ТУРЦИ ОСВОЈИЛИ СОЛУН ПРЕТВОРИЛИ СУ ЈЕ У ЏАМИЈУ. НАЈЗАД, У 19. ВЕКУ, ОПЕТ ПОСТАЈЕ ЦРКВА.

ЛОРД КЕНЈОН

(1732-1802) ВРХОВНИ СУДИЈА ЕНГЛЕСКЕ 46 ГОДИНА ОДЛАЗИО ЈЕ НА СПАВАЊЕ У 19,15 ЧАСОВА - ДА БИ ШТЕДЕО СВЕКЕ.

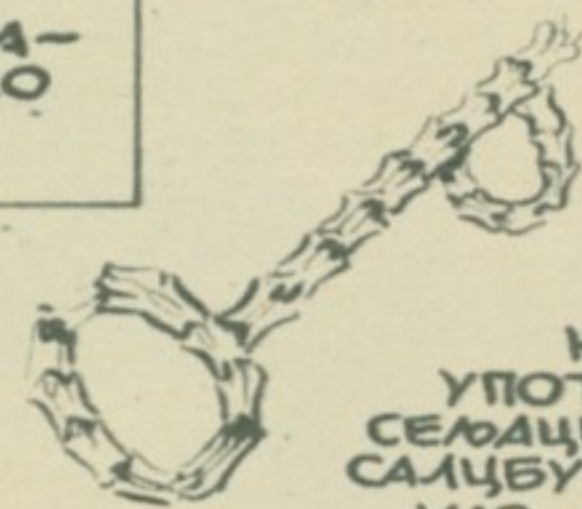
ГРОБОВИ

ПРИПАДНИКА СИБИРСКОГ НАРОДА САМОЈЕДА УВЕК СУ ОБЕЛЕЖЕНИ СА ДВОЈЕ САНКИ НА КОЈИМА ЈЕ НАТОВАРЕНА СВА ЛИЧНА ИМОВИНА ПРЕМИНУЛОГ.

КРИСТАЛИ ЦИНКА

ЧЕСТО ИМАЈУ ОБЛИК ЛЕПИХ ЦВЕТОВА.

КЉУЧ

КОЈИ СУ НЕКАД УПОТРЕБЉАВАЛИ СЕЛАНЦИ ИЗ ОКОЛИНЕ САЛЦБУРГА (АУСТРИЈА) КАО АМАЈЛИЈУ ПРОТИВ ГРЧЕВА У СТОМАКУ, ПРАВЉЕН ЈЕ ОД ПРШЉЕНОВА ЗМИЈА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● стари Персијанци употребљавали су ласте да им преносе вести, као што се данас употребљавају голубови.

● Пунта Аренас у Чилеу најјужнији је град на свету.

● калемљење воћака примењивало се много векова пре наше ере.

● недавно је један Американац из Канзас Ситија, у држави Канзас, добио налог да службено отпутује у Литл Рок у држави Арканзас где се налазило седиште његове фирме. По доласку, претпостављени су га обавестили да треба да отпутује у Форт Ворт у држави Тексас на један семинар. Кад је најзад та-

мо стигао сазнао је да се семинар одлаже. Све ово не би била никаква вест да тема семинара није била — рационално коришћење времена.

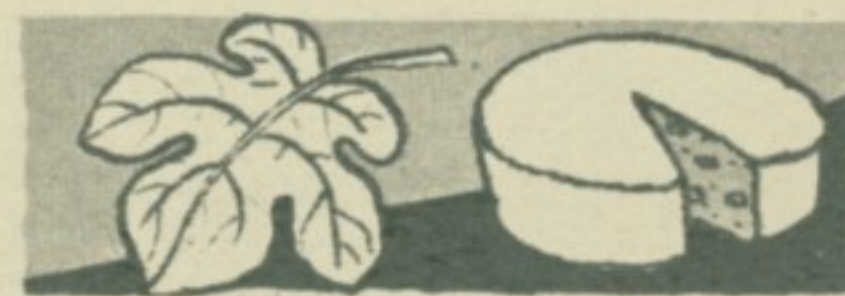
● песак у пустињи пева — кажу многи путници и научници. У пустињама Кине овај феномен проучавало је више научника који су дошли до закључка да „песма“ песка настаје услед наизменичног притиска кварчних кристала које песак садржи, а јавља се у часовима наглих промена у температури — у зору и у време сутона. Тада настаје енергија у виду сталних звучних вибрација.

● добро бачена лопта у безболу лети брзином од 150 километара на час. Добро бачена тениска лопта достиже брзину од 180, док вешто ударена голф-лопта постиже брзину и преко 270 километара на час.

● стари Јевреји и стари Египћани умели су да справљају разне врсте сирева. Према Арис-

тотеловом писању, стари Грци употребљавали су за згрушавања млека смоквин лист, као и сириште из желуца младих срна и јелена.

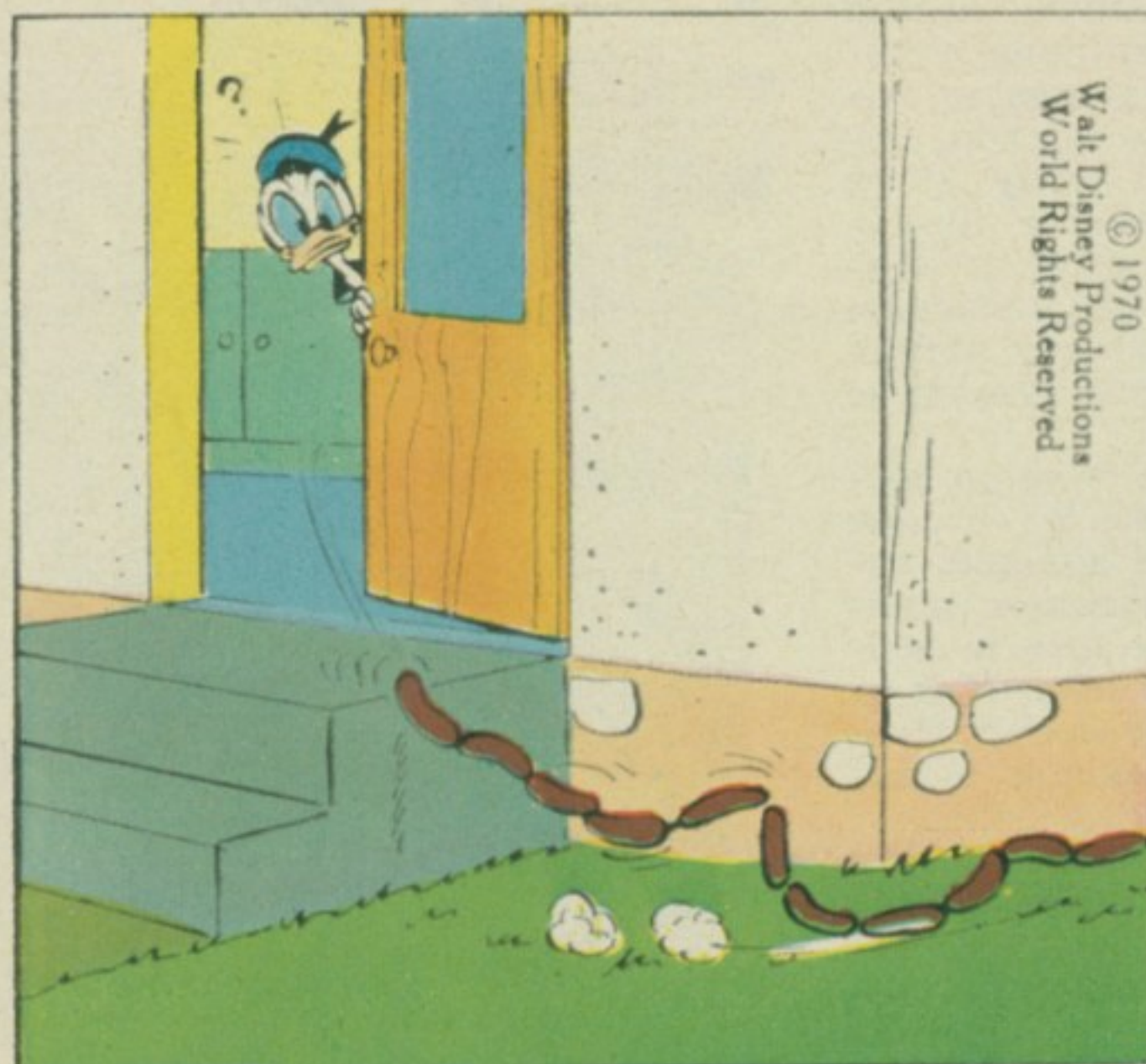
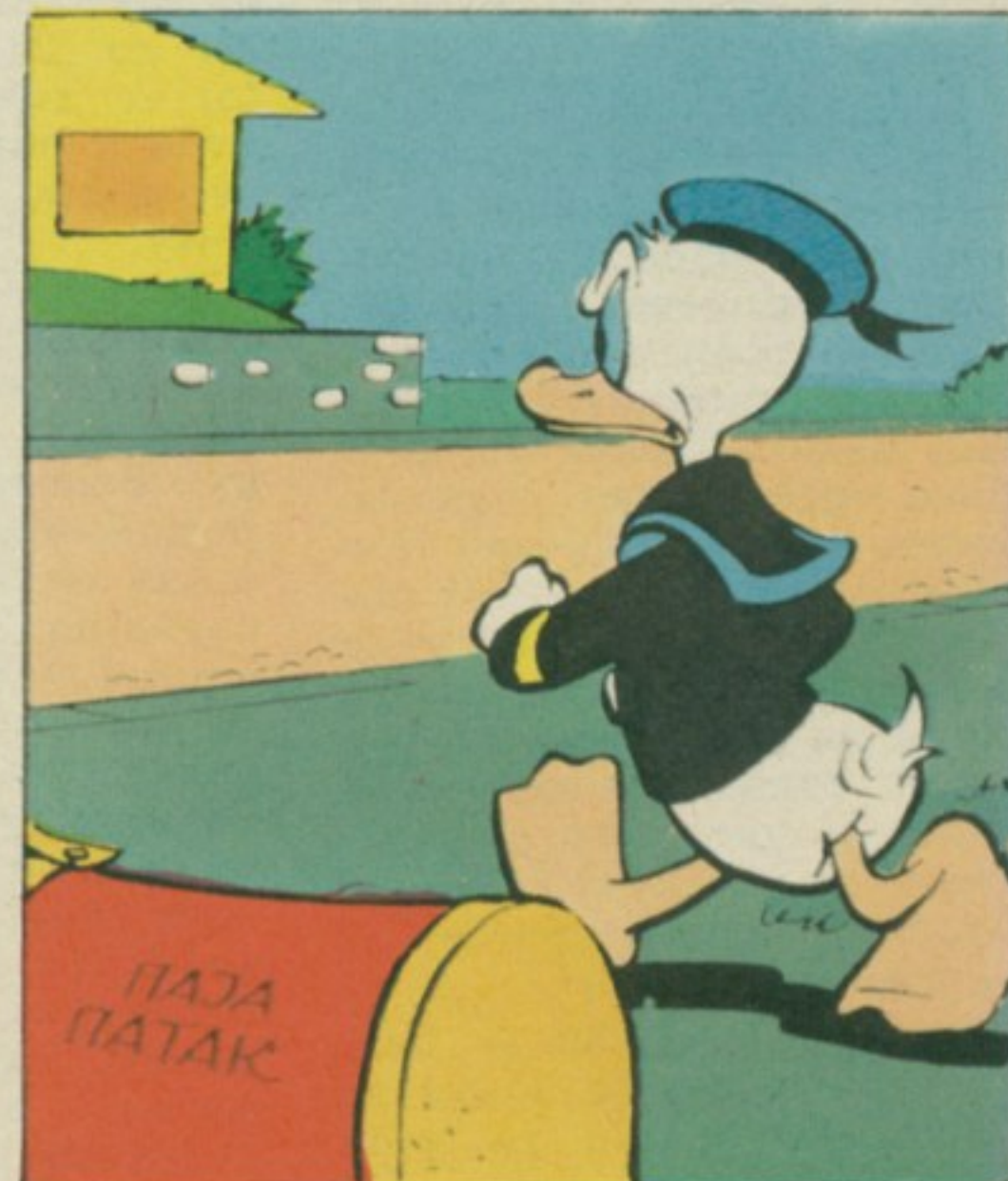
● осмог јуна 1892. године одржано је такмичење у брзом ходању у Француској. Пријавило се 850 учесника а стазу од Пар-

иза до Белфора, дугачку 423 километара, први је савладао Жан Риможе, професор математике. Он је ходао пуних сто часова и на циљ стигао 24 часа пре осталих такмичара. Организатори трке су одмах по доласку у Белфор измерили Риможеа и утврдили да је изгубио три килограма и смањио се 2 сантиметра.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

"КЕ БЕЛА БАМБИНА, МАМА

МАЛИ ЈУНАЦИ ВЕЛИКОГ РАТА

Не бих могла да кажем да ли се то догодило крајем 1941. или почетком 1942. године. Јер окупатори су већ тада, да би онемогућили илегални народноослободилачки покрет опасали Љубљану бодљикавом жицом. Контролисали су све улазе и излазе из града. Није било лако проћи...

Али, ипак смо налазили путеве и начине да достављамо илегалну пошту партизанским одредима широм Словеније. Једном смо, тако, курирски задатак поверили једанаестогодишњој Даници. Њена мајка је била грађевинска радница, иначе комуниста, члан Партије још пре рата... И поред све жеље, не могу се сетити њеног презимена. Правила илегалног рада била су таква: не питати за имена и презимена, не памтити их, да случајно не би открио неког од другова. А и време чини своје...

Иако је требало да потпуно сама путује возом до Долењске и још да носи нашу илегалну пошту девојчица се није плашила.

Размишљајући где би било најбоље да сакријемо материјал, одлучили смо се за капу мале Данице. Распарали смо је и између поставе и лица све лепо сложили, па је изгледало као да је капа дебело „ва-тирана“.

☆ **Бис!**
Бис!

Даница је ставила капу на главу и пошла за Долењску. Знала је шта носи и шта би се десило ако је открију. Али, била је сасвим мирна и прибрана. Отишла је на железничку станицу и села у воз за Долењску — као да путује код „рођака“. Али, већ на првој станици од Љубљане, у њен вагон ушла је група окупаторских војника, Италијана. Један од њих сео је поред девојчице, а остали на седиште преко пута ње... Није јој било пријатно, али ничим није показивала своју зебњу. Гледала их је и ћутала. Гледали су и они њу...

Даница је била лепа девојчица. Имала је крупне, веселе црне очи, а коса јој је била сва у несташним увојцима. Румених обрачића с капом као каквом ћубом на глави, неодољиво је подсећала на портрете деце које су радили стари француски сликари.

Кад су је мало боље загледали, Италијани, који су ушли у вагон, почели су да

јој се диве. Онај што је седео до ње ускликну:

— Ке бела бамбина, мама миа! (Што је лепа девојчица, мајко моја!)

— Бела бамбина! Бела бамбина! — прихватили су и остали.

Даница је разумела шта говоре италијански војници, али је ћутала и мислила само о томе када ће стићи до Долењске. То што јој се диве и кажу да је лепа и није тако лоше, јер вероватно неће посумњати у њу.

Али, у једном тренутку Италијан који је седео до ње и понављао оно „бела бамбина“, подигао је руку. Вероватно је хтео да је помилује по глави. Уплашила се. Тај војник може случајно да додирне капу у којој су била писма и други материјал. Шта ће онда бити? Шта ће да каже? Да ли ће је тући да призна како се зове, ко јој је то дао, коме носи пошту у Долењској? Да ли ће издржати батине? А онда јој је, на једном, синула спасоносна мисао...

Савлађујући у себи страх и урођену стидљивост, Даница се осмехнула, весело погледала Италијане, устала са свог седишта и, начинивши мали поклон, почела да пева једну децу песмицу. Имала је пријатан, умиљат гласић и Италијани су је са дивљењем слушали. Нарочито војник који је био дигао руку да је помилује.

Даница није било до песме, али певала је — само да јој нико не додирне капу са партизанском поштом! Певала је што је лепше могла и умела. Кад је завршила прву песму, Италијани запљескаше и повикаше:

— Бис! Бис! Анкора, бамбина бела! (Још, још, лепа девојчице!).

Док су јој Италијани плескали, Даница је погледала кроз прозор вагона. Воз је још ишао... Још није станица на којој је требало да сиђе. Осетила је језу. Шта да радим? — питала се у себи. Ако седнем можда ће онај војник опет хтећи да ме помилује, додирнуће моју капу... Зато је одлучила да настави да пева. Опет се поклонила и почела другу песму.

Воз је тутњао кроз магловито јутро, а Даница је певала већ трећу, четврту песмицу... Све су оне кратке, неколико стихова. Време лети, а воз никако да уђе у станицу. У једном тренутку учинило јој се да не зна више ниједну песмицу. Опет је целим телом прође језа. Шта ћу сада да радим, како да „забављам“ Италијане? Почећу да играм! — одлучила је.

ММА!

Када је у возу италијански војник ђружио руку да је ђомилује ђо ілави, мала Даница је усішала и ђочела да ђеба. Јер, у њеној каіи била је скривена ђарішизанска ђошіа.

И девојчица је играла иако јој није било до игре. Играла је час брже, час спорије, али све лепше. Ни је смела да предахне ни за тренутак. Чувала је тако своју капу да је неко од Италијана случајно не додирне...

Играла је све док воз није стигао у станицу на којој је требало да сиђе. Тада се љупко поклонила. Италијани су је испратили из вагона плескањем, стално понављајући:

— Бела бамбина, мама миа!

Били су одушевљени њеном лепотом, песмом и игром. Нису ни слутили да је у капи те мале „беле бамбине“ била партизанска пошта, писма и поруке да се баш против италијанских окупатора треба да води

знам, а толико бих желе-ла да видим малу „белу бамбину“.

☆ Путуј даље!

... То што сам и данас жива, дугујем једном вршњаку мале Данице. Био је само нешто мало старији од ње. Није још био напунио ни петнаест година. Марјан мали брат друга Јанеза Хочевара, секретара месног комитета СКОЈ-а у месту Велике Лашче.

... Требало је у јануару месецу 1942. године да идем на један састанак у том месту. Пошла сам возом из Љубљане, у саму зору. И, када сам тог маг-

Ида Сабо, скојевка од 1934. морала је да напусти родну Суботицу јер је као напредна радница остала без посла. „Трбухом за крухом“ отишла је у Словенију где наставља свој револуционарни рад. Била је од 1939. а и за време рата секретар Окружног комитета СКОЈ-а Љубљане. У многим акцијама које је против окупатора организовала у Љубљани и другим местима, учествовали су и најмлађи. О њима, својим малим саборцима, она увек радо и са узбуђењем говори.

ловитог јутра стигла на железничку станицу Велике Лашче, још на степеницама вагона пресрео ме је мали Марјан. Познавао ме је јер сам и раније долазила у њихову кућу. Без даха ми је рекао:

— Ево карте за воз, за Кочевје. Путуј даље, одмах! Не силази! Код нас су карабињери. Могу те ухапсити...

Изговорио је то и отишао. Послушала сам га. Наставила сам пут до Кочевја. Касније сам сазнала шта се догодило. Италијански карабињери почели су да опкољавају Велику Лашче. Марјанова старија сестра Анчка знала је да ћу доћи. Зато је брзо дала новац малом Марјану да оде на станицу, да купи карту за Кочевје и да ме сачека. Једино је он могао да се провуче кроз италијанску блокаду. Успео је. Иначе, карабињери би ме сигурно ухапсили...

Тужан је крај приче о малом Марјану, мом спасиоцу. О томе ми је говорила његова сестра Анчка Хочевар-Јагер... Марјан је касније отишао у партизане. За време непријатељске офанзиве на партизанско упориште Рог, заробили су га Италијани и одвели у Падову, у логор. Одакле, требало је да буде пребачен преко Загреба за Немачку. Како се после ос-

лобођења сазнало, Марјан је некако остао у Загребу код неких рођака Хочеварових, затим код других... Последњег дана пред ослобођење Загреба, хтео је да отме мотоцикл од једног усташе. У гушању, усташа је убио малог Марјана...

Било је још много храбрих дечака и девојчица у окупираној Љубљани који су од првог дана радили за Ослободилну фронту. Сећам се двојице, чија имена, на жалост, не памтим.

Године 1941. италијански окупатори сматрали су да се могу „комотно“ понашати у Љубљани. За време спарних летњих дана купали су се у Љубљаници. Своје ствари, па и оружје, остављали би на обали, поред неког жбуна, у хладовини... То су приметили двојица једанаестогодишњих малишана. Одлучили су да украду Италијанима један револвер. Прикразли су се и спретно га „узели“. Оружје су одмах однели једном старијем омладинцу, скојевцу. Он их је, међутим, изгредио. Знао је да су такве акције опасне, јер ако Италијани ухвате дечаке, тући ће их и можда присилити да кажу с ким су повезани. Цела скојевска организација могла би бити откривена...

☆ »Каубој« и »Индијанац«

Али, охрабрени успехом, дечаки су и други пут украли револвер, па су се одлучили и за трећу „акцију.“ Италијани су им, међутим, тада поставили заседу. Један од дечака успео је да побегне и да баца револвер у реку. Другог су ухватили. Саслушавали су га, тукли, али он није хтео ништа да им каже. Стално је понављао да не зна име дечака који је побегао, да су се случајно срели на обали и да су револвер узели да би се играли „каубоја и Индијанца“. Није одао ни оног омладинског скојевца, коме су предали први и други украдени револвер... Три месеца су га Италијани држали у затвору али ништа нису сазнали. Упорно је понављао да су се играли, да је у тој игри он био „каубој“, а онај други дечак „Индијанац“.

Кад су га пустили из затвора, „каубој“ је са целом породицом отишао у партизане, на слободну територију...

Где су сада храбри „каубој“ и „Индијанац“ — не знам. Зато и причам о њима. Нека се јаве...

Ида Сабо 5

беспоштедна борба, писма која су се завршавала поруком „Смрт фашизму — слобода народу“.

Волела бих да знам где је сада мала Даница. Чула сам да је 1943. године отишла са мајком у партизане и да су обе у тешком рату остале живе. После ослобођења неко ми је причао да су једно време живеле у Војводини, негде у Банату, мислим у Вршцу, а да су се потом вратила у Словенију. Где су сада не

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н. ЛЕКИЋ

А. ГРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

* ТАКО ЈЕ НАСТАО ТАЈ ИЗРАЗ.

Док се говори о краљици ЈЕС-МИНИ, ОНА СЕ НАЛАЗИ У ВЕЛИКОЈ ОПАСНОСТИ, АЛИ, ВРАТИМО СЕ НЕКОЛИКО ДАНА УНАЗАД, ИСТОВРЕМЕНО КАД И ГЕНЕРАЛ ЖБИРОС, У САРМАТИЈУ ЈЕ ДОШЛА И САРКА ЈАГУАРКА...

НАДЛЕЖ ПЕТРА: ЈЕС-МИНА ОТКРИВА ТАЈНУ!

Мирјана је тога јутра, док смо заједно ишли према школи, толико хвалила свог мачка Марка да сам морао да јој кажем оно што ми је одавно лежало на срцу.

— Може тај твој мачор бити најлепши на свету, али ако још једном завири у нашу оставу жива ћу га одрати! — запретио сам.

— Само покушај! — под смехнула ми се Мирјана.

— Е, видећеш! — рекао сам љутито.

Одавно сам вребао тог великог жућкастог мачора који се често увлачио у нашу кућу, па право у оставу одакле би увек нешто здирио: сланину, кобасицу... Али, ускоро сам заборавио на Марка. На часу српско-хрватског језика требало је да изрецитијем неку песмицу, а ја је нисам научио и добио сам јединицу у дневник!

— Јеси ли нешто одговарао данас у школи? — упитала ме је мајка кад сам се после наставе вратио кући.

— Нисам — одговорио сам. Појео сам нешто на брзину и одјурио на игралиште. Ни Мирјанин Марко ни јединица због ненаучене песмице нису ми тада били ни на крај памети. Играо сам се безбрижно све док није почео да пада мрак.

— Тако ти, сине, ређаш јединице у дневник и још лажеш! — дочекао ме је отац кад сам дошао кући.

Нисам имао времена да се браним јер се уто појавила мајка са Мирјаном.

— Је ли тачно да је Миша данас добио јединицу? — упитао је отац Мирјану.

Прострелио сам је погледом, али она је мирно одговорила:

— Јесте, због песмице.

Отац ми је ударио шамар, један па други и добро ме изгрдио. Запамтиће ово Мирјана, зарекао сам се тада. Осветићу се ја њој!

УХВАТИО САМ ГА

Следећег дана одлучио сам да свој гнев искалим на Мирјанином мачку Марку, то ће њу највише погодити. Да га удавим, обесим или затрпам у неку рупу — то ми се није допало. Требало је урадити нешто да мачак остане жив а да се ипак осветим. Да му одсечем једну ногу или да га бацим вучјаку нашег суседа — ни то не би ваљало.

Пре него што сам ишта смислио, кад сам се вратио из школе пошао сам са једним омањим "сандуком" и парчетом сланине да намамим Марка. Сандук сам поставио у двориште, окренувши му отвор надолу, ставио испод њега парче сланине и једно дрво тако да је један крај сандука био одигнут од земље толико да Марко може да се увуче. Са дугачким канапом чији сам један крај везао за дрво под сандуком сакрио сам се иза гомиле дрва и чекао.

Прошло је више од пола сата кад је мачак најзад

ПОТКОВАО САМ МАЧКА!

БАТИНЕ
КОЈЕ
СЕ
ПАМТЕ

наишао. Пришао је опрезно сандуку и, као да је намиришао сланину, облизнуо језиком бркове, затим се осврнуо унаоколо и почео да се увлачи под сандук. Ја сам га пажљиво пратио и кад му је још само крајичак репа вирио испод сандука, нагло повукао канап. Дрво је склизнуло испод сандука и он је поклопио Марка! Сад ми није било тешко да га ухватим и однесем у шупу. Док сам га гурао у неки стари цап, одједном ми је синукла идеја: потковаћу га!

САКРИВЕН У БАШТИ

Завезао сам цап, да ми Марко не побегне, и тутнуо га у ћошак шупе, да се маукање не чује напољу, а онда пожurio по материјал који ми је био потребан за поткивање. Прво сам из куће кришом изнео шаку ораха и нож, а онда од комшије Бошка столара мало туткала. У шупи сам нашао стару конзерву и све то, са цаком у коме је био Марко, опрезно, да ме нико не примети однео у башту.

Наложио сам ватру под једним дрветом и, док се она разгоревала, ножем пре половио два велика ораха и

ДУГО САМ РАЗМИШЉАО КАКО ДА
СЕ ОСВЕТИМ МИРЈАНИ, А ОНДА
МИ ЈЕ СИНУЛА ИДЕЈА. БИЛО МИ
ЈЕ ПОТРЕБНО САМО МАЛО ТУТКА-
ЛА И ЧЕТИРИ ОРАХОВЕ ЉУСКЕ.

повадио им језгра. Оно парче туткала ставио сам у конзерву па на ватру а онда извадио Марка из цака и везао му ноге канапом да ми не побегне. Сада сам истопљено туткало сипао у орахове љуске и сачекао да се мало охлади. Остало ми је још само да четири орахове љуске залепим мачку за шапе. Кад су се "потковице" стврдле, одвезао сам мачка и потерао га. Али, он ни да макне, само је беспомоћно покушавао да скине љуске са шапа. Бојећи се да ће Марко остати у башти све док га неко не пронађе, одлучио сам да га сам однесем у Мирјанино двориште. Уз пут сам држао руку на његовим устима да не мауче, има времена кад ће се драти да га чује и Мирјана и цео комшиљук.

Убацио сам Марка у двориште и закључио да је најбоље да се на неко време изгубим одатле. Нико од мене није био срећнији, једва

сам чекао да видим израз на Мирјанином лицу кад бу де угледала свог љубимца.

ДА СЕ НЕ МУЧИ

Кад сам предвече дошао кући, отац је био још на послу а мајка негде изашла, али ускоро се вратила.

— Где си био цело поподне? — упитала је.

— Напољу, играо сам лопте — одговорио сам не дижући поглед.

— А знаш ли ко је упропастио комшијиног мачка?

— Не знам — рекох убедљиво.

— Мирјана је толико плакала да никако нисмо могли да је утешимо — говорила је мајка. Ја се нисам узбуђивао. Нека, тако јој и треба, радовао сам се у себи.

Ускоро је дошао отац, за њим и комшија Бошко. Кад сам га угледао, ноге су ми се одсекле. Сигурно је рекао тати да сам узео туткало од њега. Али, отац није био љут, а Бошко у разговору није помињао ни туткало ни поткованог мачка. Већ сам био у кревету кад је у кућу ушао Мирјанин отац Раде и разговор се повео о поткованом мачку.

— Никако не могу да скинем оне љуске, мораћу да га убијем да се не мучи — допрле су до мене речи Мирјаниног оца.

Тек сада ми је било жао мачка, али нисам хтео да мислим на то. Покрио сам се по глави и покушао да спавам. Нисам могао. Кад су комшије отишле, отац је ушао у моју собу и наредио да устанем.

— Ти си узео туткало од Бошка и ложио ватру у башти — упитао је.

— Нисам...

— И потковао си Мирјаниног мачка...

Сад више нисам имао куд.

Отац је већ извлачио каиш из панталона и, правдао се ја не правдао, исто ми је. Вриштао сам од бола док су ударци плуштали по мени. Мајка је покушала да ме одбрани, али није вредело. Отац је ударао немилосрдно док му није досадило да слуша моје запомагање. Кроз сан сам те ноћи осећао како ми тело, све у модрицама од очевог каиша, гори и боли.

Избегавао сам Мирјану после овог кад год сам могао, све док није мало заборавила свог љубимца Марка.

Милош Јовановић,
ученик,
Слободана Козарева,
Лазаревац
(Хонорар: 250 дин.)

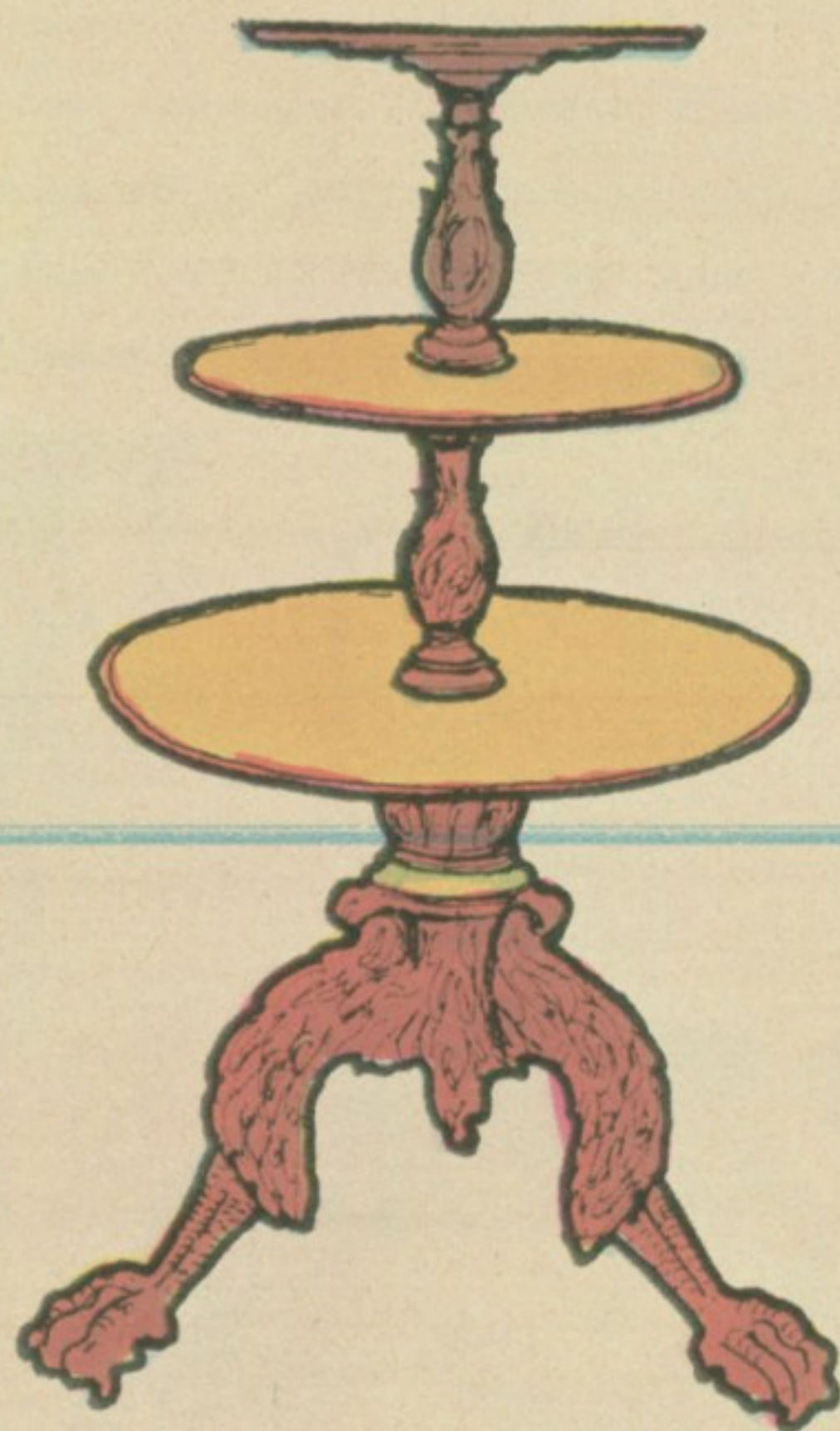

РУКОТВОРИН

НАМЕШТАЈ КРОЗ ВЕКОВЕ

Мали сто за доручак или вечеру са две кризне плоче. Шупљикаве преграде на полицама штитиле су храну од паса.

Овакви столови, познати под именом „неми послужитељ“, били су у Чипенделово време веома популарни. На њих је могло да се стави све што је требало да се послужи па послуга није била потребна.

Реч чипендел обухвата све што се тиче унутрашње декорације и намештаја у Енглеској средином XVIII века. За обележје овог периода није послужило име краља и-ли неког чувеног уметника, већ име енглеског столара Томаса Чипендела (1718—1779)!

Чипендел израђује намештај од скупог махагоњија и продаје га богатим тадашњим колонијалним, моћним Енглецима. На слици: библиотека од махагоњија из тог периода.

Е ТОМАСА ЧИПЕНДЕЛА

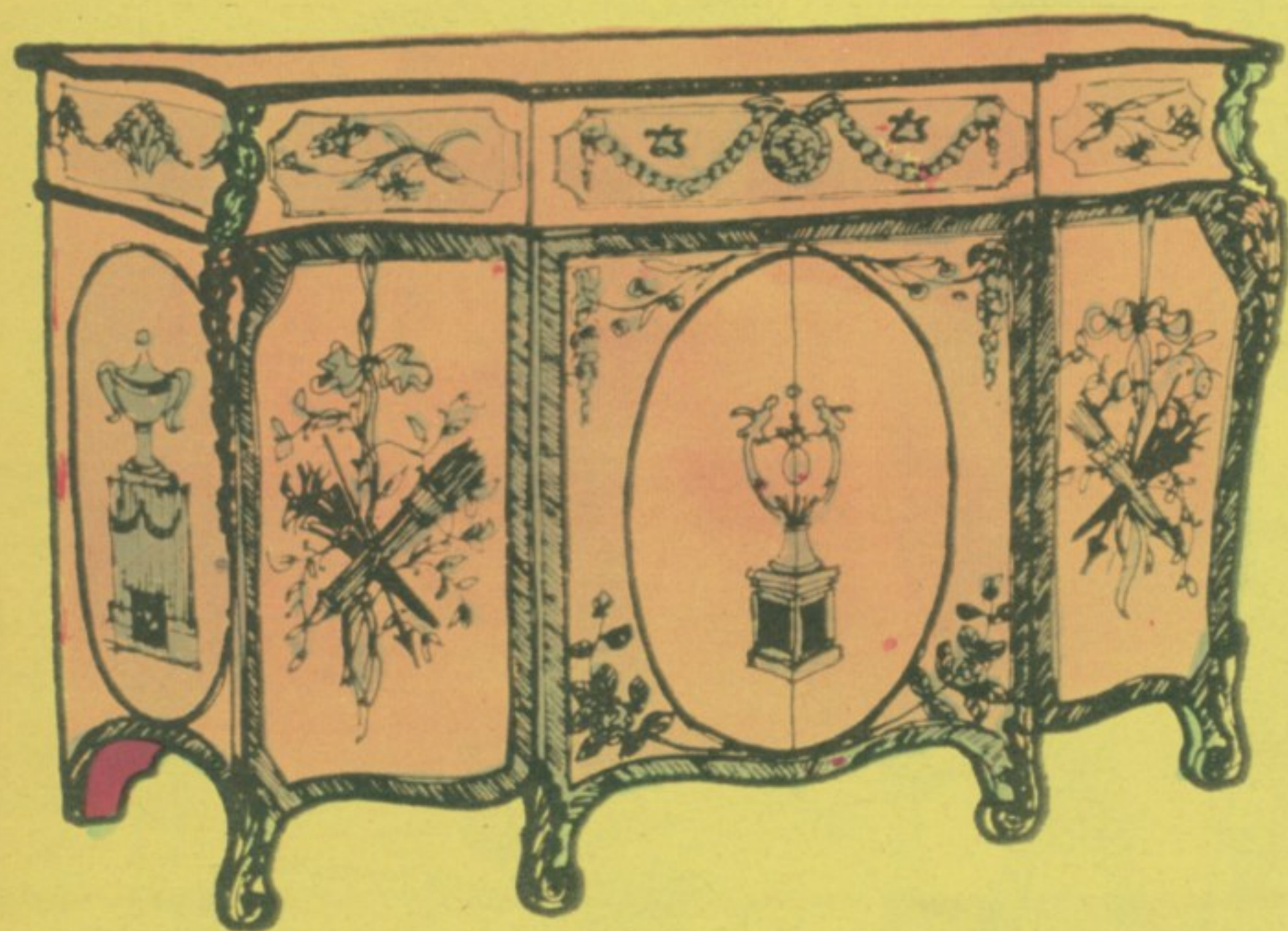
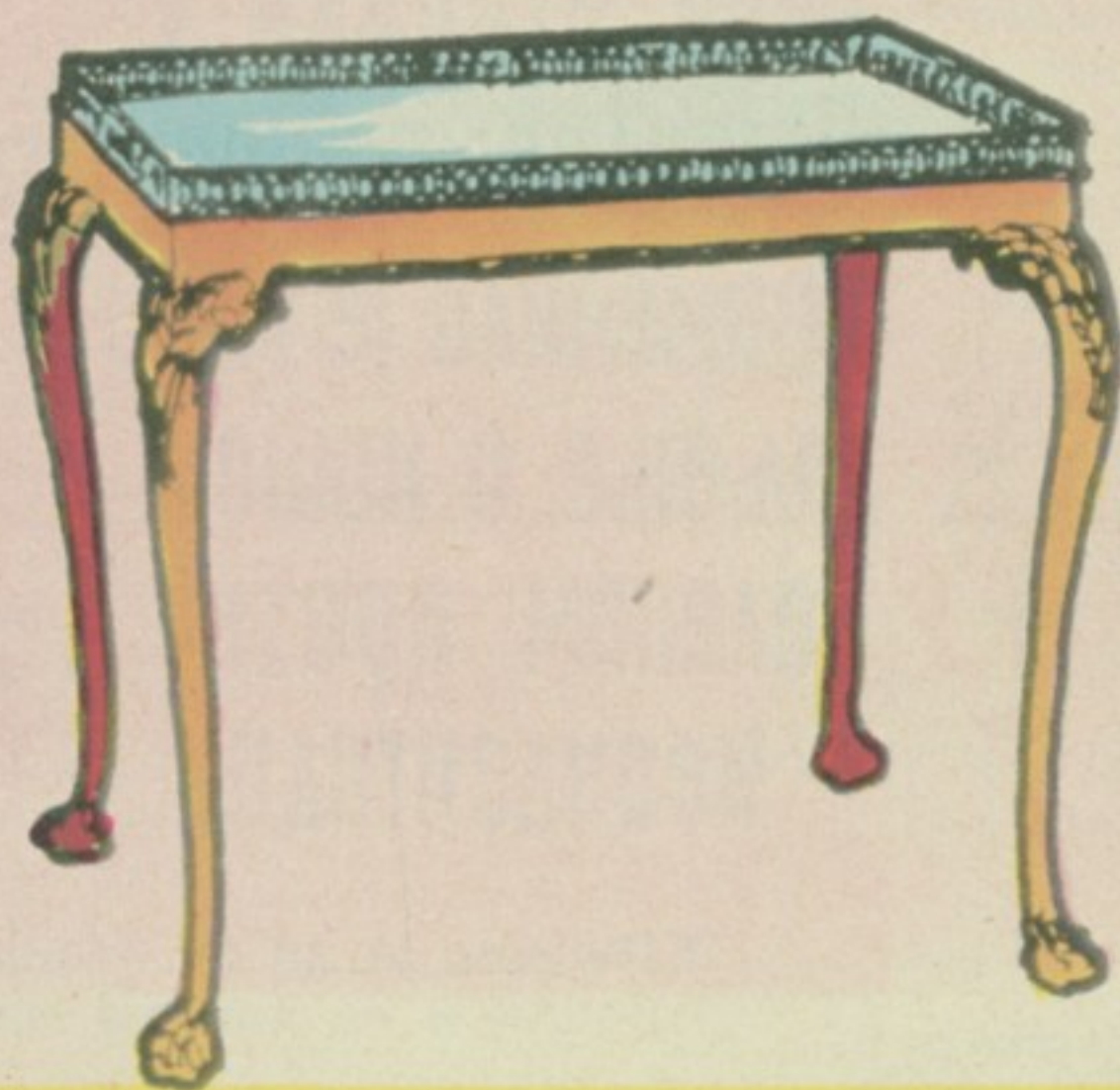

Канапе од махагони-
ја, чувен и редак мо-
дел приказан у Чипен-
деловој књизи „Столар
— уметник“

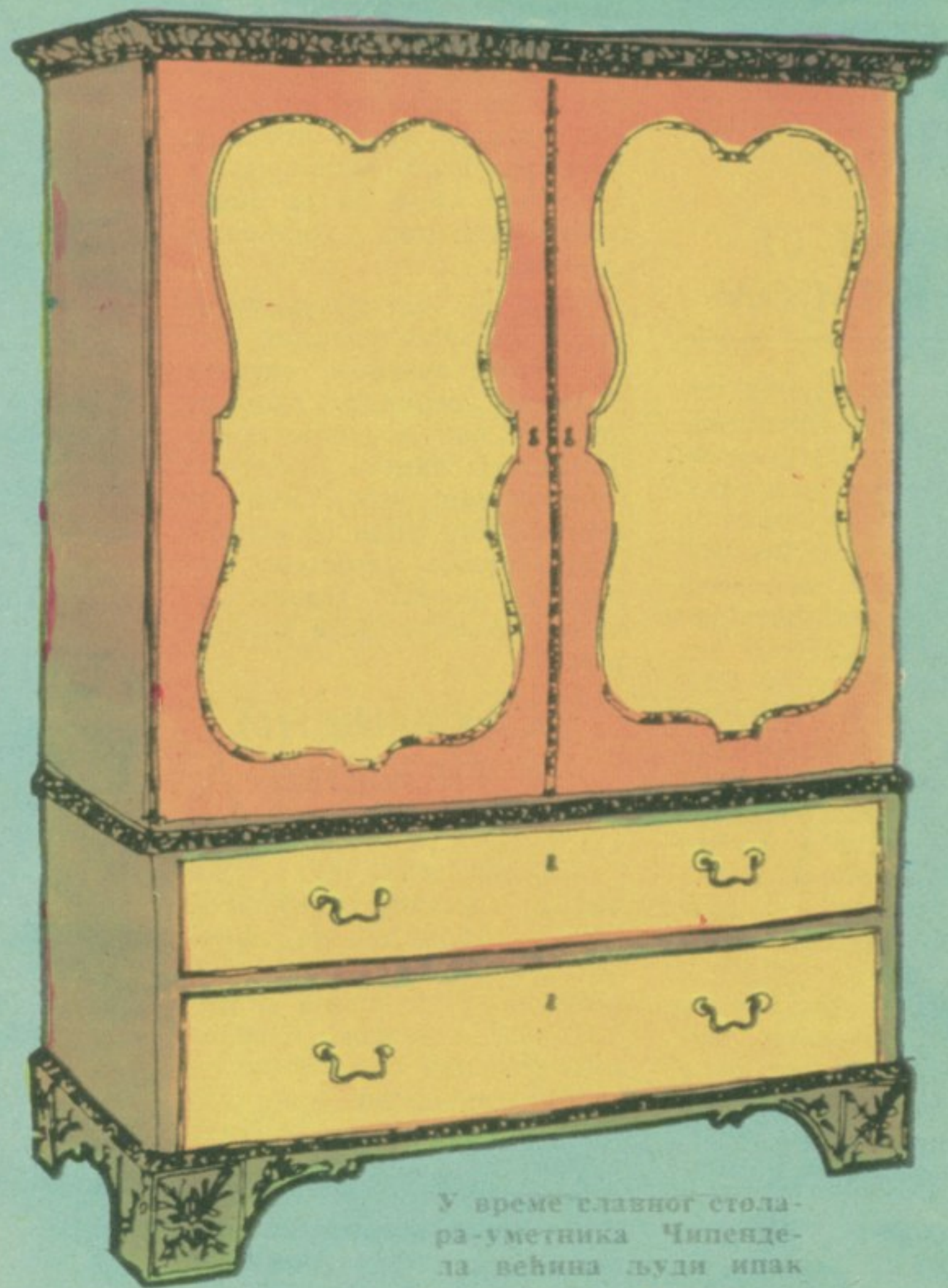

У енглеским провинцијама за израду намештаја
често се користила ораховина. Карактеристичан
је био овакав креденац за посуђе, са полицама и
фиокама. За разлику од осталих предмета који
су углавном у музејима он се налази у приватном
власништву.

У другој поло-
вини XVIII века
намештај у Енгле-
ској не израђује
се само у стилу
чипендел; осећа
се утицај других
стилова, нарочи-
то рококоа. У мо-
ди је кинески
лак, интарзија,
тапети и порцу-
лан са истока. На
слици чајни сто
од махагонија

Комода у интарзији и бронзи, израђена око 1771—1773. Овај луксузан
комод намештаја украшавао је свечане просторије.

У време главног стола-
ра-уметника Чипенде-
ла већина људи ипак
више воли скромно у-
крашен намештај јел-
ноставних облика

Група антрополога, предвођена професором Ралфом Солецким, обрела се 1951. године у Шанидар-пећини, високо у планинама Курдистана у северном Ираку. Професор Солецки и његови сарадници надали су се да ће ту пронаћи оно за чим су трагали: остатке оружја нашег далеког претка — *Homo sapiens*. Али њихово изненађење било је огромно кад су открили нешто сасвим друго: остатке скелета за које је радио-угљеничком анализом утврђено да су стари око 48.000 година.

Како се сматра да се први *Homo sapiens* појавио 40000—35000 година пре нове ере, било је очигледно да је експедиција професора Солецког открила скелет његовог претходника — *Homo neandertalensis*.

Остаци неандерталца пронађени су први пут пре више од сто година, тачније 1856. године у Неандерталу код Диселдорфа, у Западној Немачкој. Отада је учињено више од 155 појединачних открића у 68 налазишта Европе и Блиског истока. Француски палеонтолог Марслен Бул успео је да на основу остатака лобање приближно реконструише изглед неандерталског човека. *Homo neandertalensis* је био ниског раста, велике главе са истуреним јагодицама, великим ноздрвама, јаким надочним луком и ниским челом. Масивна доња челюст није имала изражену браву. Научници верују да му ход није био сасвим усправан. Претпоставља се да је живео у леденом добу и да је насељавао област између Гибралтара, Палестине и Русије.

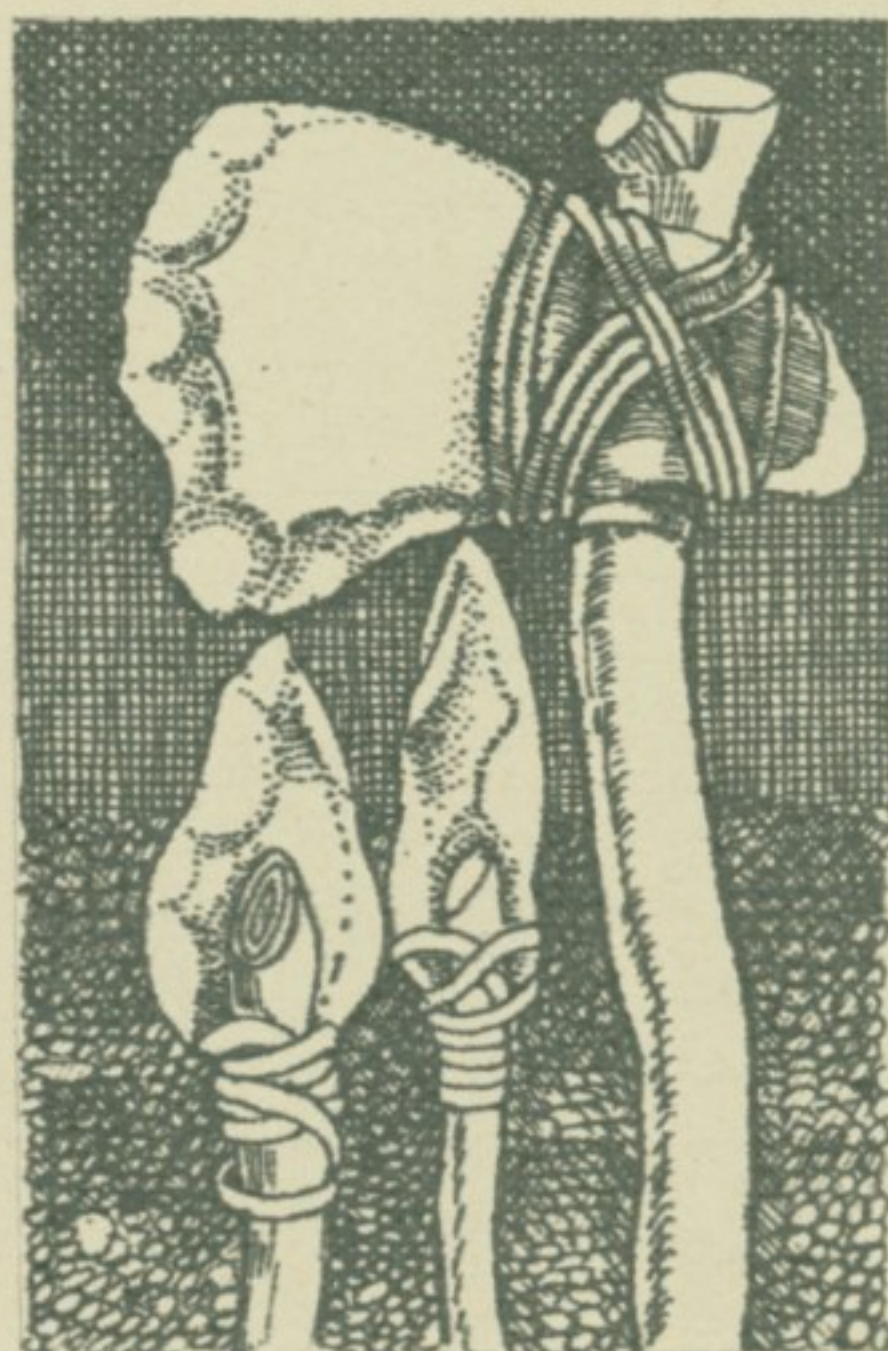
БАВИЛИ СЕ ХИРУРГИЈОМ

Али, сада када његов изглед више није представљао тајну, пред антрополозима се испречио нов проблем: од кога води порекло, како је живео и нестао? Све донедавно веровало се да је *Homo neandertalensis* био праотац *Homo sapiens*. Неки научници тврдили су да је био засебна врста која се истовремено развијала са *Homo sapiens* (као што је то случај са лисицом и вуком) или да је био подврста *Homo sapiens* формирана у другачијим географским условима (као што и данас у свету постоје различите расе). Ипак, готово сви научници су се слагали у једном: неандерталац је био на веома ниском ступњу развика, суров и дивљи баш као и средина у којој је живео.

Откриће у Шанидар-пећини побило је неке од ових претпоставки. На чему своју претпоставку заснива овај искусни антрополог?

Двадесет седмог априла 1957. године један од чла-

ВОЛЕЛИ СУ ЦВЕЋЕ

нова експедиције Дејл Стјуарт са Смитсоновог института за физичку антропологију пронашао је остатке скелета за које је утврдио да су припадали четрдесетогодишњаку. За сурове околности у којима је живео прачовек ово је била дубока старост. Далеко веће изненађење изазвало је откриће да је човекова десна рука била закржљала од рођења и због тога ампутирана у раној младости. И не само то: на лобањи постоје знаци повреде, која је била зацељена у тренутку када га је задесила смрт под одроњеним стенама.

Овим је теорија научника да је неандерталац био на веома ниском ступњу развика озбиљно уздрмана. Јер, ако је *Homo neandertalensis* заиста био тако примитиван, као што се тврди, како онда објаснити један овако сложени хируршки захват? Прави одговор до сада није пронађен.

САХРАЊЕНИ У ПЕЋИНИ

„Ненди“, како су антрополози назвали откривени скелет, пронађен је између два огњишта. Његови зуби били су веома оштећени па је из тога изведен закључак да се „Ненди“ у недостатку десне руке служио зубима. Да ли је један интелектуално неразвијени дивљак који је изгубио руку могао да доживи тако дубоку старост без ичије помоћи? Свакако да није. Очигледно, о њему су се старали његови саплеменници.

У прилог тврдњи професора Солецког да су неандерталци поседовали и дру-

гута и ту сахранили. Испод слоја земље било је наслагано камење за које се са сигурношћу може тврдити да га је сложила људска рука.

Узорак те земље из пећине професор Солецки је послао у Париз на испитивање. Ускоро је стигао очекивани одговор од стручњака за фосиле биљака — Арлете-Леруа Гуран. Анализом полена она је утврдила да је узорак садржавао остатке осам врсти различитих цвећа па чак и бора. Професор Солецки је изнео своју претпоставку о томе како је цвеће доспело у пећину. Вероватно је да су га убрали рођаци покојника и положили га на њихов гроб. Обичај приношења цвећа на гроб очи-

гледно није изум новијег датума.

Па ипак, тај народ који се хранио уловљеним животињама, скупљеним плодовима, који је сахрањивао своје мртве и волео цвеће, изненада је нестао 35000 година пре нове ере. Зашто, питају се научници? Да ли је неандерталце потиснуо развијени *Homo sapiens* или су изумрли? Професор Солецки има своју теорију о томе.

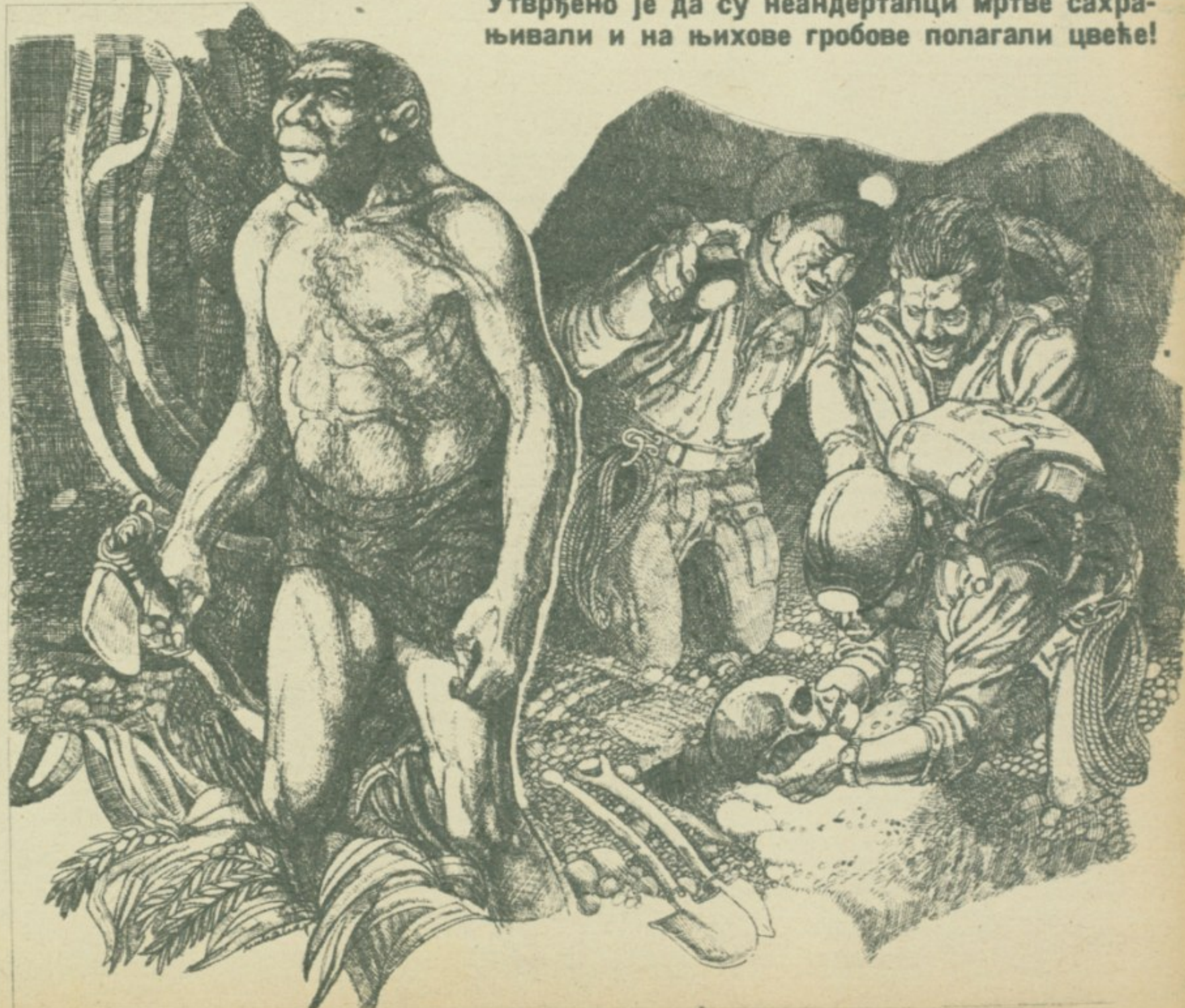
ЗАШТО СУ НЕСТАЛИ?

Вероватно је, сматра он, да су неандерталци нестали из два разлога. Прво: споразумевали су се говором који још увек није био артикулисан, па нису могли један друге и својој деци да преносе стечена искуства у прављењу и побољшању оруђа и оружја. *Homo sapiens* је, мада и сам врло примитиван, знао да стечена знања пренесе на своје потомство. Поред тога, *Homo sapiens* је за разлику од *Homo neandertalensis* запажао извесне промене које су се периодично понављале у природи и умео је да њима прилагоди свој живот. То је било преимућство над неразвијеним неандерталцем које му је омогућавало да не устукне пред тешкоћама пред којима је његов предак био потпуно немоћан. О томе сведоче бројне слике на зидовима пећина, старе око 30.000 година, са сценама из живота *Homo sapiens*.

Али, као што се дешава са свим живим бићима у природи, јачи је немилосрдно потиснуо слабијег. *Homo neandertalensis* је изгубио своје место под сунцем. О. В.

Оно што су научници открили у Шанидар-пећини променило је мишљење о нашем далеком претку — неандерталцу.

Утврђено је да су неандерталци мртве сахрањивали и на њихове гробове полагали цвеће!

СТАРИ КАМЕНИ МОСТОВИ

МАКЕДОНИЈА

ПЛАХА РЕКО, МОРАМ ПРЕЋИ ПРЕКО!

Највећи број старих каменних мостова у СР Македонији налази се у Кратову, старом рударском месту северно од Штипа. Готово сви камени мостови у овој живописној вароши, где су некад вађени злато, сребро, олово, бакар и железно, саграђени су још у доба турске владавине Македонијом.

Иако у Македонији има много старих мостова, из римског доба није се сачувао ниједан. Само стари камени мост преко Вардара у Скопју стоји на римским темељима.

ЈЕЛЕН-МОСТ налази се у клисури Јама преко Мале реке, недалеко од њеног ушћа у Радик. Има само један полукружни отвор изнад реке. Величина отвора је 7,85 м, а висина изнад нивоа воде износи 11,40 м. Мост је без оgrade и коловоз је широк 3,10 м. Грађен је од ломљеног камена неправилног облика. Мост се складно уклапа у околину и видљив је тек из непосредне близине.

ВОЈВОДА РАДЕ, народни јунак из кратовског краја, живео је у XIV веку. У легенди о овом мосту спомиње се и храбри војвода па је и ова камена грађевина по њему и добила име Радин мост. Мост се налази на Манциној реци у брдовитом делу Кратова. Легенда о његовом постанку веома је слична легенди и песми о зидању Скадра на Бојани. Овај стари мост добио је данашњи изглед у септембру 1833. године захваљујући познатом скопском Хавзи-паши. Мост лежи на четири правоугаоне куле, од којих су друга и трећа видљиве, док прва и четврта леже у околним двориштима. Највећи стуб је дугачак 6,30 м, широк 4,10 м, а висок 19 м. Стубови су зидани од ломљеног камена плочастог облика. Унутрашњост им је шупља па се претпостав-

ља да су некада у њима биле степенице које су водиле од подножја до врха. Горња кон-

струкција овог моста је од дрвених талпи постављених попреко и спојених међу собом.

НА ТАБАЧКОЈ РЕЦИ, у кршу и зеленилу на крају Кратова, налази се четврти мост узводно. Плаху Табачку или Кратовску реку овај мост премостује благо преломљеним и витким луком отвора од 6,30 м. Смело извијени лук моста има свуда једнаку дебљину од само 65 сантиметара, што представља врхунац неимарске вештине.

ЛОКЧИСКИ МОСТ који се налази на Табачкој реци, левој притоци Криве реке, има један већи отвор са сваке стране. Величина главног отвора је 12,80 м, а висина свода изнад воде је 6,40 м. Олакшавајући отвори су широки 1,10 и високи 1,80 м. Отвор моста грађен је од дотераног камена различитог облика, док је свод од каменних плоча. Обални стубови леже на великим громадама стена. Ограда на Локчиском мосту је новијег датума.

СМАРАГДИ КОЈИ УБИЈАЈУ

У знак добродошлице и пријатељства, последњи цар Инка, Атахуалпа, понудио је шпанском конкистадору Франсиску Пизару на дар седам огромних смарагда. Безазлени индијански владар није ни сањао да ће од тог тренутка почети безобзирно уништавање његовог народа. Било је то 1532. године.

Својим даром Атахуалпа је открио Шпанцима да у Новом свету постоје налазишта овог драгог камења којим су Инке украшавале своје храмове. Грамзиви освајачи одмах су се дали у плачку не штедећи ни светишта. У старим хроникама је чак забележено да је један од најкрупнијих и најлепших смарагда, послат из Новог света шпанском двору, био скинут са чела статуе богиње Илла-Тице у храму Сунца у Киту.

Али, Шпанцима није било довољно да покупе већ извађене смарагде. Желели су да дођу и до њихових налазишта која Инке нису желели да им открију чак и кад су их стављали на муке. Ипак, већ 1537. године Шпанци су успели да сазнају за нека налазишта у Колумбији. У Перуу, међутим, где је смарагде било много више, ништа нису могли да открију.

ТАЈАНСТВЕНА КЊИГА

То што је остало непознато шпанским конкистадорима из 16. века и њиховим потомцима, покушао је да открије у 20. веку Стјуарт Конели.

Конели је рођен 1899. године у једном малом месту државе Илиноис. Одмах по завршетку школовања пријавио се у војску и био је упућен на европско ратиште. Била је то последња година првог светског рата. Демобилизација га је затекла у Француској. Конели се није вратио у Америку са својим друговима и он следећих неколико година обилази стари континент да би се, најзад, скрасио у Мадриду. Ту је почео да изучава историју шпанских освајања Јужне Америке.

Највећи део времена проводио је у Националној библиотеци где је читао све што би му о Пизаровим освајањима дошло до руку. После неколико недеља от-

крио је, сасвим случајно, једну стару хронику која ће потпуно изменити његов даљи живот.

Био је то запис једног свештеника из Пизарове пратње који се звао Санчез. Поред осталог свештеник је описао како је при првом сусрету цар Атахуалпа поклатио Пизару седам великих смарагда.

Свештеник је даље писао:

„Пизаро је био задовољан и кад су домородци отишли, окренуо се мени и рекао: „Ово драго камење послаћу нашем краљу у Шпанију у знак моје верности. Али вама, мој оче, стављам у задатак да сазнате одакле долазе ове драгоцености. Ово је, додао је показујући руком на смарагде, право блага Инка. Нађите ми, оче, налазишта смарагда па ћу вам препустити све њихово злато...”

Санчез је даље описивао узалудна трагања за рудницима смарагда, муке на које су шпански војници бацали Инке да би од њих што сазнали, убијања, черечења, „купања“ у врелом уљу. Једино што су успели да докуче било је то да се рудници налазе негде далеко у огромним џунглама се-

вероисточно од Кита где се данас протеже граница између Колумбије и Еквадора.

Конелија је ова свештеникова прича о баснословном богатству толико занела да ју је научио напамет. И онда је одлучио да учини нешто што дотле ниједан белац није ни покушао: да се пробије у џунглу и пронађе руднике смарагда.

ЧАРОВНА ФРУЛА

Из Шпаније је отпутовао право у Гвајакил, главну морску луку Еквадора, а одатле за Кито. Ту се настанио у некој колиби од набоја и бацио се на проучавање једне старе карте коју је пронашао у градском архиву. У његовој глави полако је сазревао план који ће га одвести до циља. Становници осталих колиба сиротињског предграђа са чуђењем су гледали на необичног странца који је тумарао по граду, а онда дуго седео и буљио у неке хартије. Једног дана купио је фрулу од бамбуса и увече, кад би се све утишало, покушавао да из ње извуче неке необичне звуке.

После неколико недеља приметили су да је купио мулу, натоварио на њу нешто својих ствари, узјахао је и нестао у правцу истока, према врховима високих Анда.

ЧУДАН ПОВРАТАК

Девет месеци касније два шпанска свештеника-мисионара, чија је мисија била недалеко од обале Рио Напе, угледала су једног дана у реци човека како се бори с таласима. Једва се довукао до обале и чим је ступио на чврсто тле онесвестио се. Свештеници су га пренели до мисије. Несрећник је стално бунцао на неком необичном индијанском дијалекту грчевито стежући кожно кесу која му је висила о врату.

Био је то Конели. Кад се после неколико недеља довољно опоравио да би могао да крене за Кито, одрешио је кесу, извадио из ње смарагд и поклатио га свештеницима. У знак захвалности, казао је.

Ускоро после тога, негде почетком 1925. године, у канцеларији владиног слу-

жбеника надлежног за коришћење руда и природних богатстава у Киту појавио се необични истраживач. Показао је врећицу са 12 изванредно лепих смарагда и затражио дозволу за коришћење налазишта које је открио.

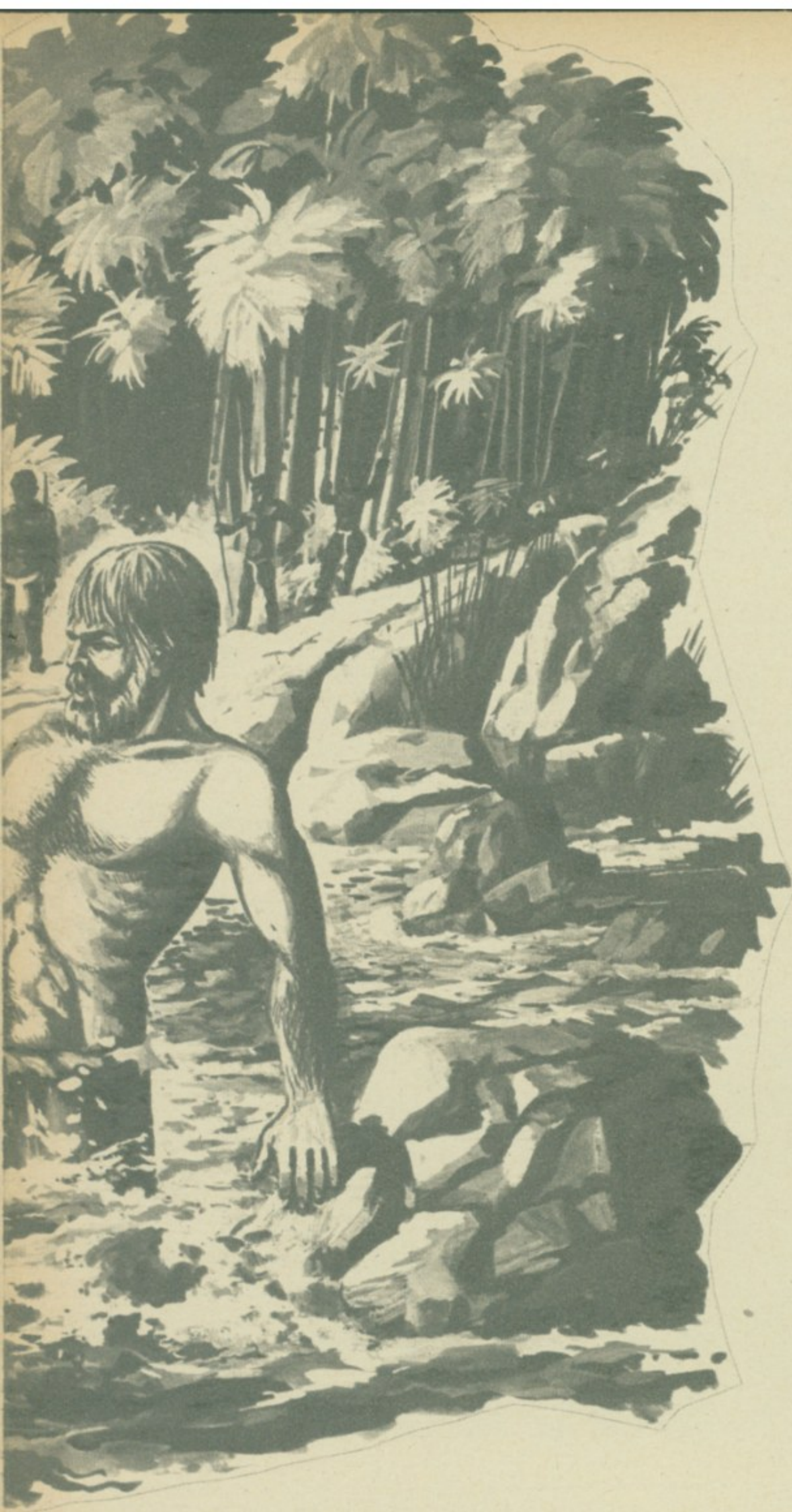
Настало је погађање. Власти су тражиле да Конели опише своје доживљаје од тренутка кад је на мули напустио Кито и пут којим се кретао. За то ће од владе добити привремену дозволу која ће касније кад буде могао да пружи тачан опис и локацију налазишта, постати стална.

Иако тешка срца, Конели је пристао да опише своје необичне доживљаје.

ПОЛУБОГ

„На основу проучавања која сам обавио у Шпанији — написао је — дошао сам до закључка да је белцу немогуће да продре на територију неких дивљих племена где се, по предању, и налазе смарагди. Зато сам сковао план да уђем у џунглу и приближим се Индијанцима али тако да они поверују да умно нисам најздравији. Из мени непозна-

КАД ЈЕ У БЕСКРАЈНОЈ ЏУНГЛИ ЗАЧЕПРКАО ПОТЛУ, КОНЕЛИЈУ СЕ ПРЕД ОЧИМА ОТКРИЛО ОНО ЗБОГ ЧЕГА СЕ И УПУСТИО У ОПАСНУ АВАНТУРУ: МЕЂУ СТЕЊЕМ ЈЕ СВЕТЛУЦАЛО НА СТОТИНЕ СЈАЈНИХ, ЗЕЛЕНИХ КАМЕНОВА.

стајао да мисли на смараг-де због којих је и кренуо у џунглу.

ДИВЉИ ОРИХОНЕСИ

„Из разговора са племенским врачом — писао је даље Конели у свом извештају — сазнао сам да далеко одавде, на североистоку, живи потпуно дивље племе Индијанаца Орихонес. Били су толико дивљи да нико од Коринахуаса никад није смео да ступи на њихову територију. Уколико би дошло до случајног сусрета одмах би почињала борба на живот и смрт...”

Конели даље пише да је о Орихонесима сазнао тако страшне ствари да је помишљао да одустане од даљег трагања. Али, жеља за богатством била је јача. И тако је једног јутра устао рано и, под изговором да иде у лов, кренуо према североистоку.

Петог дана путовања открио је трагове људских ногу и опрезно почео да их следи. У једној шикари је сакрио сарбакану и стреле и кренуо даље свестан да ће се ускоро одлучити његова судбина.

Ускоро је наишао на овећи поток на чијем су обалама дремали велики крокодили. На другој обали налазило се индијанско насеље са десетак колиба. Педесетак људи, жена и деце, потпуно нагих, играло је између колиба неку игру.

тих разлога — а то сам из многих књига и предања закључио — племена у џунгли гаје чудну наклоност према умно засталим људима. Зато сам купио фрулу и научио да из ње извлачим необичне, нескладне тонове који су чудно одјекивали. Чинило ми се да ће ми то помоћи да одиграм улогу безазленог поремећеног човека од кога нико не прети опасност...”

Даље Конелијева прича говори да се није преварио. Придржавајући се плана и одређујући себи правац компасом, он се кретао у правцу североистока, залазећи све дубље у џунглу. Пуних девет дана није срео ниједно људско биће, само мајмуне, егзотичне птице и крупне инсекте. Тек десетог дана угледао је људе омањег раста и косе дуге до рамена. Носили су сарбакане, дуваљке из којих избацују отровне стреле. На себи су од одеће имали само неку врсту малих прегача.

Конели је одмах засвирао у фрулу и почео да испушта сулуде крике, а онда да се смеје и кревети. Индијанци су спустили своје дуваљке и окупили се око

њег. Дуго су га ћутке посматрали а он није престајао да свира и да се кревети. Тек после неколико часова они су га повели у своје насеље које се састојало од дванаестак колиба од прућа.

Полако и стрпљиво, изигравајући свирача-лудака, Конели је освајао поверење Индијанаца. Њихове жене, које су за разлику од мушкараца биле веома лепе, доносиле су му кокосове орахе и поморанце. Већ после неколико дана и он је своју одећу заменио прегачом и почео да лови с њима. Упијао је сваку њихову изговорену реч и ускоро је могао да се с њима споразумева. Тако је дознао да је то номадско индијанско племе Коринахуас које у потрази за храном лута џунглом.

За три месеца Конели се потпуно прилагодио животу својих домаћина и научио да се служи сарбаканом. Живот му је био прилично лагодан јер су га због разних вештина које је знао, а нарочито због његовог свирања на фрули сматрали готово као полубога. Могао је ту остати читаву вечност, али он није пре

зор: непознати човек, и то беле коже каквог никад до тад нису видели, стоји у води и свира а око њега мирно леже опасни крокодили. Неки су, уплашени, полетели у џунглу, а они храбрији су се полако приближавали обали. Конели је схватио да је први и по њега најопаснији тренутак срећно прошао и почео је свирком, гестовима и речима да им објашњава да је он „бог крокодила”.

Тако је Конели по други пут ушао међу Индијанце. Ипак, морао је бити стално на опрезу. Нарочита опасност претила му је од врача кога су звали „Уајаи” и који је према дошљаку показивао отворено непријатељство. Врач је говорио да мора убити „бога крокодила” да би доказао своју надмоћност. Борба је била неизбежна и то пред целим племеном.

„Рано ујутру — писао је Конели у свом извештају искрао сам се у џунглу и добро намазао тело и лице соком „барбаскоа”. Нисам био сигуран да ли и врач зна за ову траву, али судећи према њиховом запрепашћењу кад су ме први пут угледали поред крокодила, сумњао сам у то...”

Кад је сунце изгрејало Конели и врач, праћени читавим племеном, кренули су ка брзацима. Борба је почела чим су загазили у воду. Вешти врач је избегао Конелијев ударац и дограбио га рукама, тако да се једва спасао његовог гвозденог загрљаја. У том тренутку из воде је изронила сива маса. Крокодил се устремио на врача и повукао га у воду која се обојила црвено.

ЗЕЛЕНО БЛАГО

Победа над врачом донела је Конелију моћ и углед какав није очекивао. Сада је био сигуран, могао је свуда да се креће, да истражује. Узео је себи за пратиоца младог ратника Катуку који је добро познавао џунглу и помагао му у лову и истраживању нових терена.

„Два дана смо Катуку и ја ишли према истоку — пише Конели у свом извештају — у правцу где су се, по његовом мишљењу, налазила најбоља ловишта. Трећег дана стигли смо до неких црних и огољених зисова, а одатле наставили долином окруженом стенама прошараним белим кварцом. У подножју једне литице махиално сам зачепркао по тлу кад се пред мојим очима наједном открило оно због чега сам се и упустио у ову опасну аван-

туру: међу стењем светлוצало је на десетине, а можда и на стотине зелених каменова — смарагда...”

Катуку је остао равнодушан према благу које је стајало пред његовим ногама. Да Индијанац ипак не би посумњао, Конели је тобоже немарно и даље че-пркао и тек пошто су се одморили покупио је неколико најзагастијих зелених каменова. Наставили су лов.

Два дана касније вратили су се у село са убијеним тапиром тешким близу сто килограма. Хране је било у изобиљу и Конели, сит и задовољан, направио је те вечери своју прву грешку због које ће се касније горко кајати. Дао је Катуку компас на поклон јер је приметио да овај са жудњом гледа у чудну справу.

Те вечери Конели је одлучио да своје благо прене-се у цивилизацију, претвори га у новац и да се затим врати са мулама натовареним опремом за вађење смарагда. Сутрадан, пре зоре искрао се из насеља и кренуо у џунглу. Али, већ после неколико часова видео је да се изгубио. Схватио је да је направио глупост што се лишио компаса, али више није имао куд: назад није смео. Недељама је лутао, управљајући се према сунцу, све док случајно није наишао на обалу Рио Напо-и у даљини приметио малу цркву коју су водили мисионари.

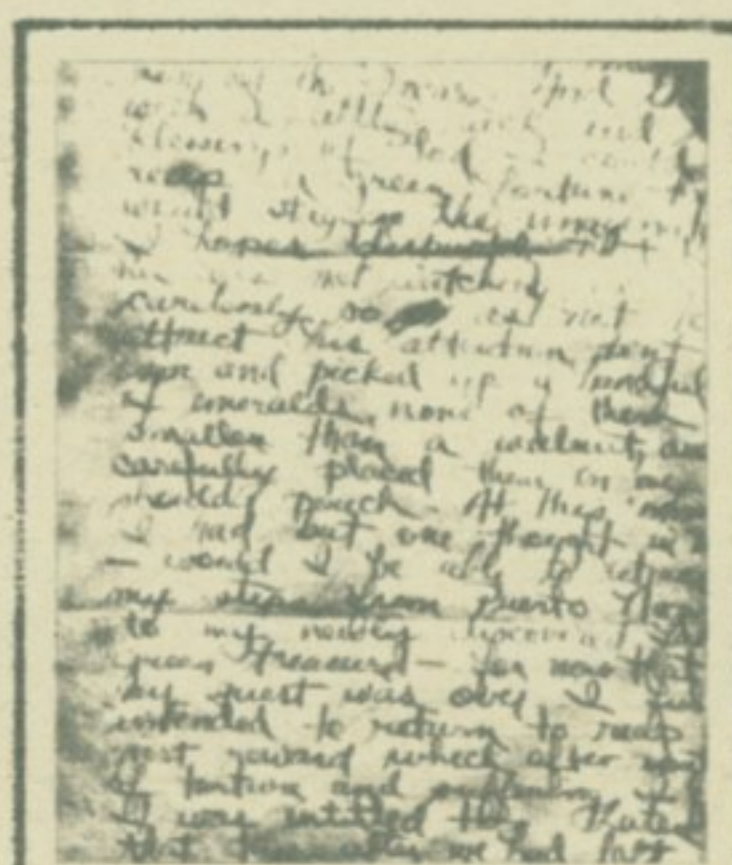
НЕПОВРАТ

Кад је написао извештај и добио дозволу, Конели је продао неколико смарагда по баснословној цени и почео да се припрема за повратак у џунглу. Око њега се брзо окупила група авантуриста спремних на све само да дођу до богатства.

На шест мула натоварили су опрему, храну, оружје и муницију. Овога пута фрула од бамбуса била је заборављена. Експедиција је сматрала да је довољно јака да себи оружјем крчи пут.

Кренули су из Кита ка Андима у правцу Пуерто Напа. У ово мало индијанско насеље стигли су десет дана касније, ту су се мало одморили, а онда пошли у џунглу.

Од тада, па све до данас никад нико није ни чуо ни сазнао шта се догодило са Конелијем и његовом експедицијом. Џунгла је чувала своју тајну и нико се није ни усуђивао да крене да би је расветлио. Чак ни онда кад је десет година после Конелијевог нестанка објављен његов извештај. С. М.

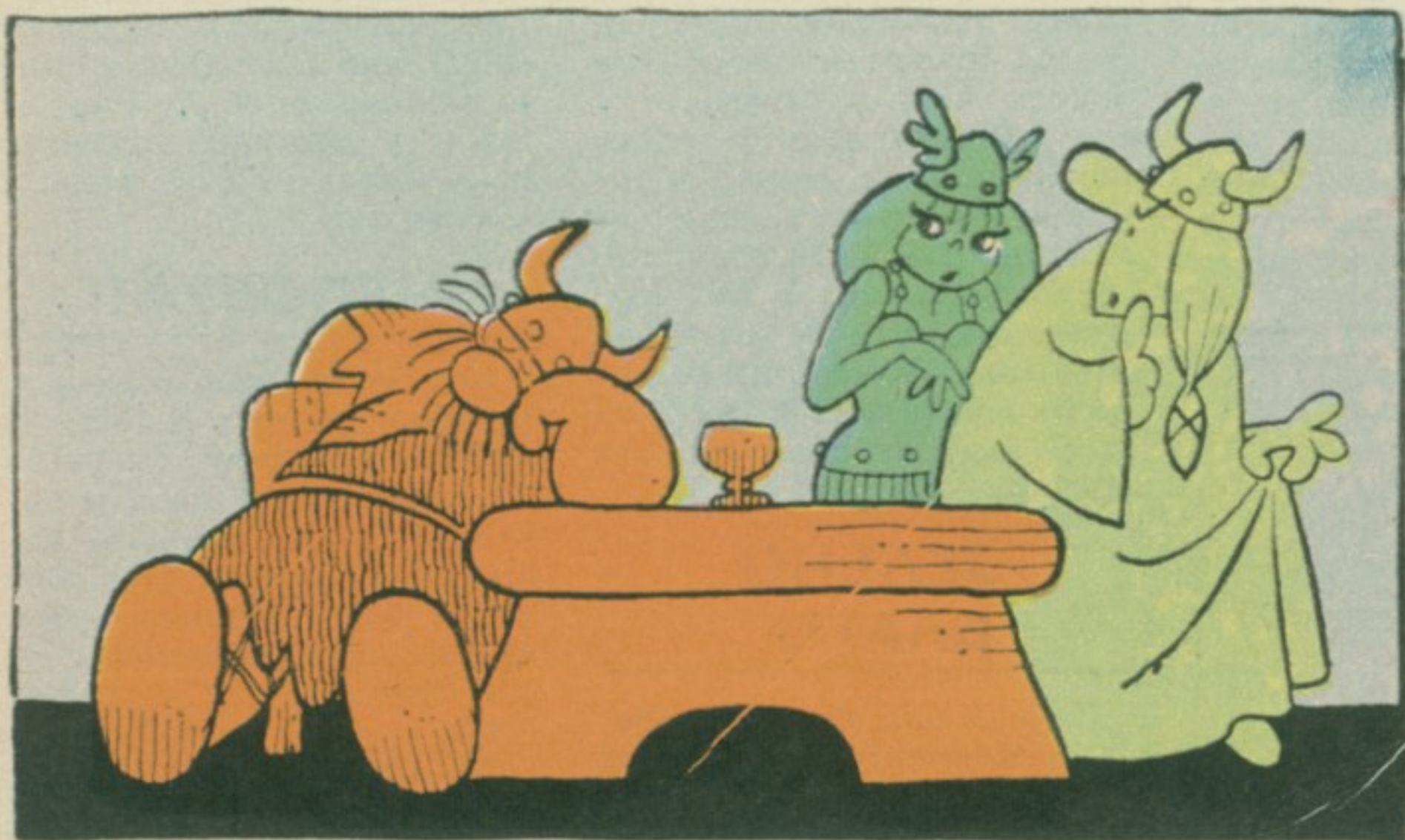

Факсимил Конелијевог извештаја

Неколико жена седело је око слабе ватре и пекло велику ћурку.

Конели се повукао да би потражио траву „барбаско” чији мирис, како су Коринахуаси тврдили, одбија крокодиле. Њеним соком је намазао читаво тело, затим се полако спустио у воду, крај самих крокодила, извадио своју фрулу и засвирао Индијанци су одмах прекинули игру. За њих је то морао бити несхватљив при-

ХОГАР СТРАШНИ

Уместо да скрене лево, аутомобил Томи Лојда наставио је да се креће право. У делићу секунде Томи је схватио да с воланом нешто није у реду. Разрогачених очију и укочен од страха, немо је гледао како кола вратоломном брзином јуре ка ивици дока. Свом снагом притиснуо је кочицу. Гуме су продорно зашкрипале и аутомобил је, заневши се, најзад стао са предњим точковима над прљавом и дубоком водом залива Тејбл код Кептауна.

За тренутак је изгледало као да је опасност прошла. Али, пре него што су људи у њему могли било шта да учине, стари опел је склизнуо у море.

ЦРВЕНИ КОЛУТОВИ ПРЕД ОЧИМА

Дерк Смит и Хени Маре, који су са Томијем били у аутомобилу, учинили су оно што би готово сви људи у сличној ситуацији: панично су се уплашили. Бесмучно су ударили песницама о врата аутомобила. Страх је потпуно потиснуо разум. Иако су се налазили на дубини од девет метара, очајно су дозивали у помоћ, али вода је пригушила њихове крике.

На свом месту Томи је седео непомично. Био је уплашен као и његови другови, али је добро знао да не сме дозволити да га обузме паника ако жели да се спасе. Био је свестан да мора мирно да сачека тренутак да се изједначе спољни и унутрашњи притисак и да онда покуша да отвори врата. Жудно је удисао ваздух кога је сваког тренутка било све мање. Пред очима му се магло. Да ли ће издржати? Не смем сада да изгубим разум, пролазило му је кроз главу.

На седишту поред њега тридесетогодишњи Хени покушавао је да отвори врата која као да су била прикована. Кад је вода почела да продире кроз одшкринуте прозоре, Хени је вриснуо. Није знао да ли аутомобил лежи на крову, точковима или боку. Около је свуда био непрозиран мрак. Због недостатка ваздуха свима су пред очима играли црвени колутови. Последње чега се сетио била је помисао на жену и троје деце.

ЈОШ САМО МАЛО

Дерк Смит, који је седео на задњем седишту, избезумљено је ударао по стаклу, али оно није попустило. Спољни притисак био је још сувише јак. Смит се чинило да ће полудети од страха и да ће му срце искочити из груди. Около је свуда била масна и прљава вода. „Готово је“, помислио је.

Томију је изгледало да су секунде дуге као вечност. Почео је да дрхти. Зуби су му цвекотали од страха и хладне воде која му се пела уз тело. Још само мало и...

И у тренутку кад му је вода допрла до уста, Томи је снагом очајника притиснуо ручицу и врата су се отворила! Последњи пут је удахнуо ваздух и снажно се одбадио ногама ка површини. Притисак му је раздирао плућа, хладна

вода пресекла му је дах и он је инстинктивно отворио уста. Загрцнуо се и почео још снажније да млатара рукама.

Већ на ивици свести, гутајући прљаву, масну воду која је мирисала на уље, Томи је почео да израња. Кад је био близу површине, осетио је како га је захватила јака струја и понела навише. Тад се онесвестио.

ГДЕ СУ МИ ДРУГОВИ?

Журећи тог прохладног априлског јутра 1973. године на посао, Денес Хигинс је само на час приметио како задњи крај сивог аутомобила тоне у море. За тренутак

је збуњено застао, а онда потрчао ка најближој телефонској говорници да обавести полицију. Када се десетак минута касније вратио на док, угледао је три непокретна тела како плутају на површини залива. Гледајући са обале, Хигинс није могао да утврди да ли су људи живи. Без двоумљења је скинуо џемпер и чизме и скочио у воду. Снажним замасима запливао је ка најближем телу. Зграбио је утопљеника и нагло га повукао к себи. Из обамрлог тела зачуло се промукло кашљање. Човек је био жив! Људи, који су се у међувремену окупили на доку, помогли су Хигинсу да га извуче из воде.

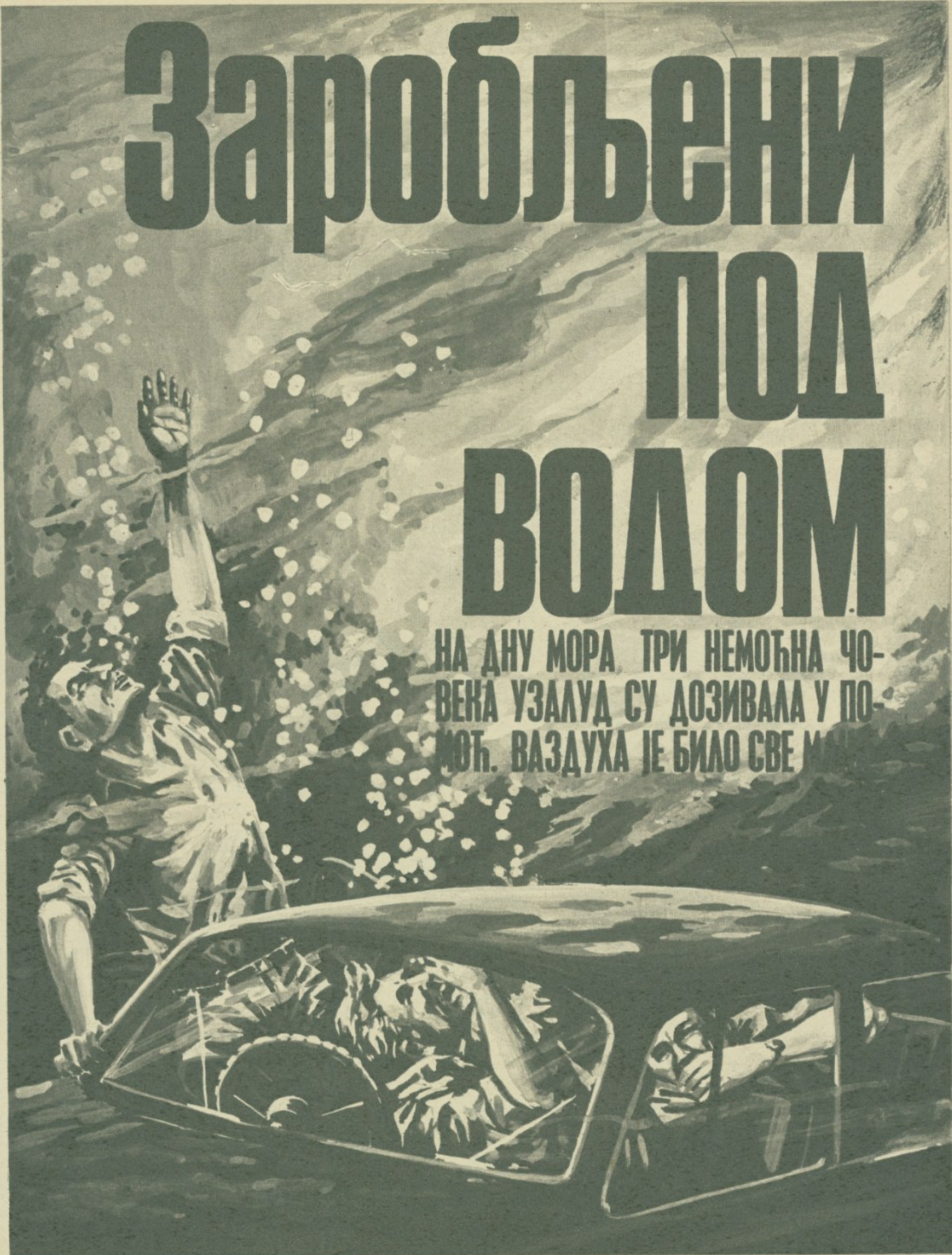
Затим је Хигинс на обалу извучео и остале настрадале. У даљини се већ чуло завијање сирене болничких кола. Лекари су одмах

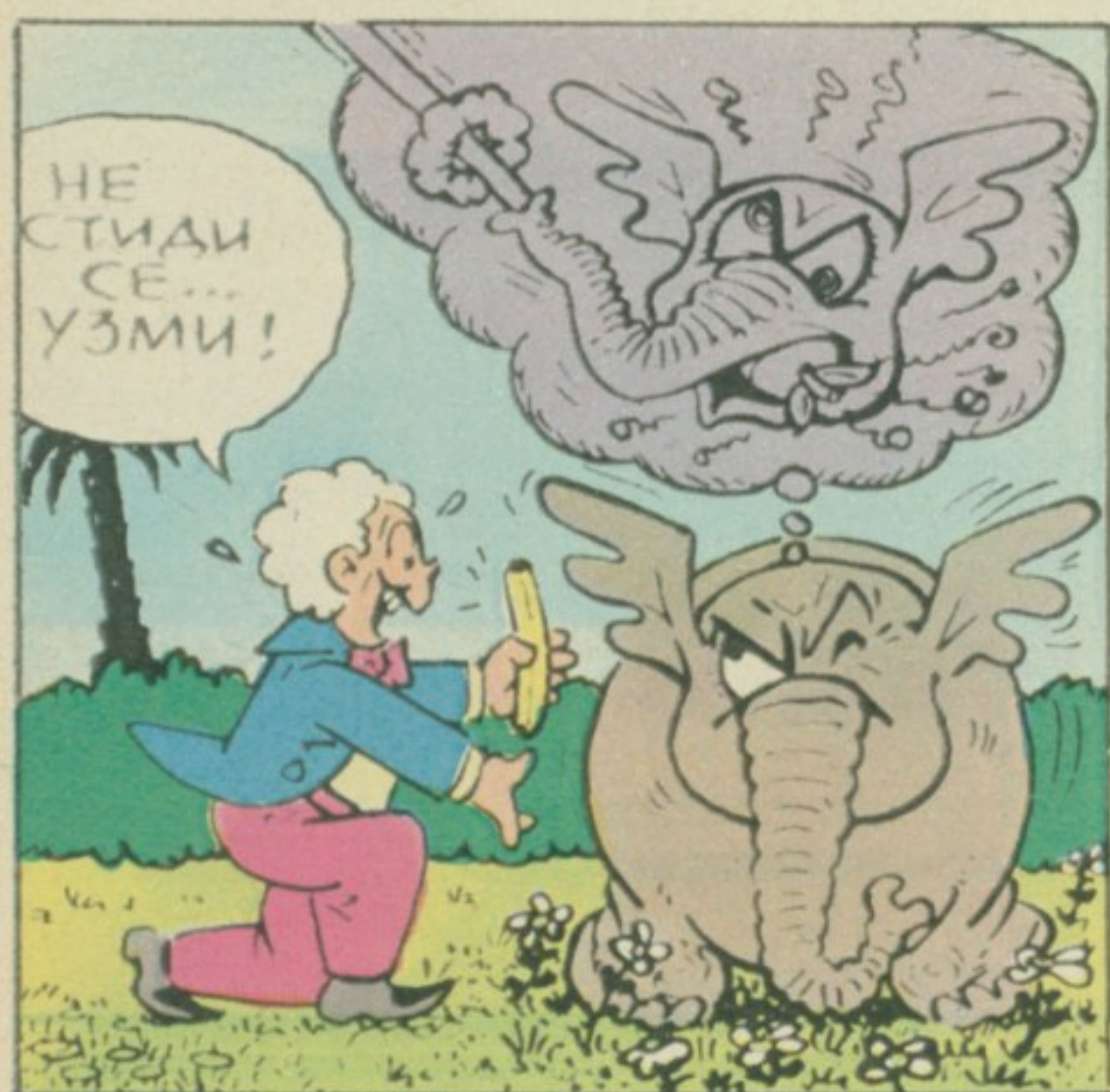
применили вештачко дисање и ускоро се у лица настрадалих људи почело да враћа руменило.

★ ★ ★

Прво што је Томи угледао кад се освестио било је плаво, ведро небо. Као из велике даљине до њега су допирали узбуђени гласови људи. Препознавши у окупљеној гомили лица својих другова са посла, Томи се сетио Дерка и Хенија. Питао се у себи да ли су заувек остали на морском дну људи с којима је годинама, сваког јутра, хитао на посао. Једва мичући отеклим уснама упитао је лекара да ли су пронашли њихова тела. Кад је чуо да су спасени, уморно је склопио очи.

О. В.

СРЕЋКО

КРАЈ ОБАЛЕ БОНДИ МОДЕСТИ И ЊЕН ПРАТИЛАЦ ДЕЈВИД КОЛИНС БАЦИЛИ СУ СЕ НА ВЕЛИКИ ТАЛАС...

КАКО СЕ СНА-
ЛАЗИШ У ОВО-
МЕ, ДЕЈВИ?

У ЈАХАЊУ НА
ТАЛАСИМА? КАКО МО-
ЖЕШ ТО ДА ПИТАШ
ЈЕДНОГ АУСТРАЛИЈАНЦА?

2508

САМО
ГЛЕДАО... КАДА
КОЛИНС ТО РАДИ
СВИ ЗАУСТАВЉА-
ЈУ ДАХ...

„СПРЕМНИ ДА СЕ
НАСМЕЈУ...
ОООХ!

ТО ЈЕ
МОДЕСТИ БЛЕЈЗ

ЊЕН ПРИЈАТЕЉ ЈЕ
ДР ДЕЈВИД КО-
ЛИНС - ЗА НАС
ПОТПУНО НЕИН-
ТЕРЕСАНТАН.

2509

ЗАБРИНУТ
СИ ЗБОГ ТЕ
ДЕВОЈКЕ
БЛЕЈЗИ?

МОЖДА
БЕЗ
РАЗЛОГА,
ДЕМИОНЕ...

АЛИ ЊЕНО ПРИСУСТВО
У СИДНЕЈУ САДА КАДА
ТРЕБА ДА СЕ ДО-
МОГНЕМО МИЛИ-
ОН БУНТИ, УЗ-
НЕМИ-
РАВА
МЕ.

У РЕДУ...БИЋЕ
ТО НЕСРЕЋАН
СЛУЧАЈ.

СПРЕМАН СИ
ДА УБИЈЕШ
ИАКО НЕМАШ
ДОКАЗА.
ОКРУТАН СИ,
МЛАДИЉУ.

ДА...
И ПОНОСИМ
СЕ ТИМЕ!

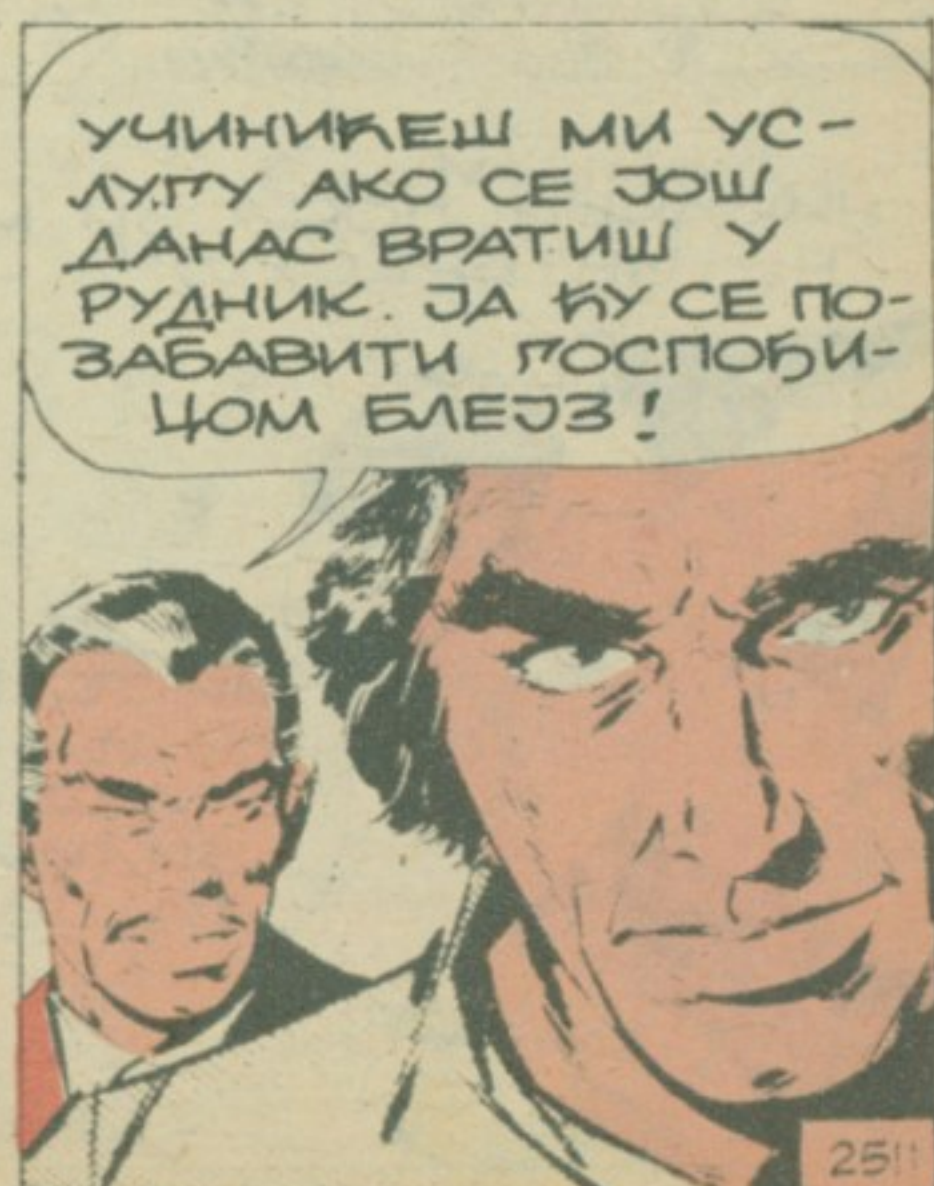
ЗАШТО СИ
СЕ ЗАДРЖАО?

НЕ РУГАЈ МИ СЕ...
ХИЉАДЕ АУСТРАЛИЈА-
НАЦА ЈАШУ НА ТАЛАСИ-
МА КАО ЦОКЕЈИ, АЛИ
ЈА ЖЕЛИМ ДА БУДЕМ
ДРУГАЦИЈИ...

...ЗАТО САМ
И ПАО.

ПОНОСИМ
СЕ ТОБОМ,
ДЕЈВИ.

УЧИНИЋЕШ МИ УС-
ЛУГУ АКО СЕ ЈОШ
ДАНАС ВРАТИШ У
РУДНИК. ЈА ЋУ СЕ ПО-
ЗАБАВИТИ ГОСПОЋИ-
ЦОМ БЛЕЈЗ!

2511

ШТА ЋЕШ С ЊОМ?

ПОРАЗГОВАРАЋУ. МИ СМО СТАРИ ПРИЈАТЕЉИ!

АКО СЕ ОВДЕ НАЛАЗИ СЛУЧАЈНО НАСТАВИЋЕМО ПОСАО... АКО НЕ, ЖАО МИ ЈЕ, АЛИ МОРАЋУ ДА СЕ ПОВУЧЕМ.

ШТА КАЖЕШ?

ДРАГИ ПРИЈАТЕЉУ, ВЕЛИКА ЈЕ МУДРОСТ НЕМАТИ МОДЕСТИ БЛЕЈЗ ЗА ПРОТИВНИКА!

2512

ДИВНО! БАШ ЛАСКАВО ЗА МЕНЕ!

ЗНАШ ЛИ ДА МИ НЕ ДОСТАЈЕ ВИЛИ ГАРВИН.

ХМ! ДА... ТАКАВ САМ ЈА.

БАШ САМ ТАКО И ЗАМИШЉАЛА МУШКАРЦЕ!

КАКВА СЛУЧАЈНОСТ ДА ВАС СРЕТНЕМ ОВДЕ, ГОСПОДИЦЕ БЛЕЈЗИ!

2513

ГОСПОДИН ВУ СМИТ... ДР ДЕЈВИД КОЛИНС.

ДРАГО МИ ЈЕ, ДР КОЛИНСЕ! НЕМОЈТЕ ДА УСТАЈЕТЕ.

МОГУ ЛИ ДА ВАМ СЕ ПРИДРУЖИМ, ГОСПОДИЦЕ БЛЕЈЗ?

СВАКАКО, ГОДИНАМА СЕ ВЕЋ НИСМО ВИДЕЛИ.

А ЗА ТО ВРЕМЕ ВИ СТЕ ПОСТАЛИ ЈОШ ЛЕПШИ!

ЧУЈЕШ ЛИ, ДЕЈВИ?

И ЈА САМ ТО ПРИМЕТИО.

2514

БИЋУ ИСКРЕН, ГОСПОДИЦЕ БЛЕЈЗ... ИМАМ ДОБАР ПОСАО У РУКАМА И НЕ БИХ ЖЕЛЕО ДА СЕ КОСИ СА ВАШИМ.

ЗНАЧИ ИНТЕРЕСУЈЕ ВАС ШТА РАДИМ ОВДЕ?

ЉУО САМ ДА СТЕ СЕ ПОВУКЛИ.

ВОЛЕО БИХ ДА ЈЕ ТО ИСТИНА.

ОВДЕ САМ САМО НА ОДМОРУ, ВУ...

НИКАКВИ ПОСЛОВИ МЕ НЕ ИНТЕРЕСУЈУ!

ДА ЛИ ТО ВАЖИ И ЗА ВИЛИЈА? НЕ ВИДИМ ГА ОВДЕ.

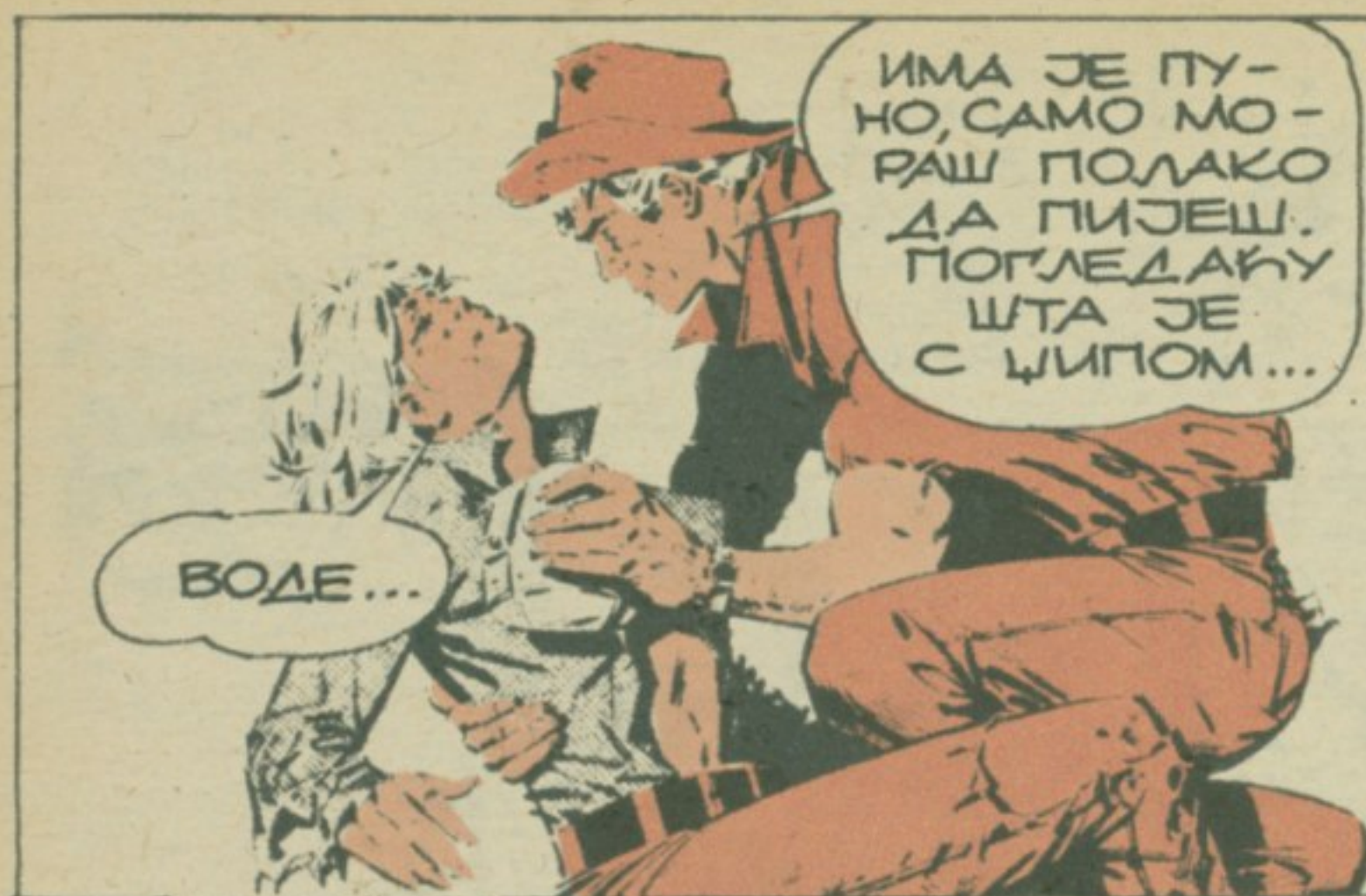
ХТЕЛА САМ ДА КУПИМ ЦРНИ ОПАЛ, АЛИ ЈЕ ВИЛИ НАУМИО ДА ГА САМ ИСКОПА. ЗАТО СМО У АУСТРАЛИЈИ...

СИГУРНО ВАМ ЗВУЧИ ЛУДО, АЛИ МОГУ ДА ВАМ ПОТВРДИМ ДА ЈЕ ТО ТАЧНО.

НИЈЕ ПОТРЕБНО, ТО ЛИЧИ НА ВИЛИЈА.

ИМА ЈЕ ПУ-
НО, САМО МО-
РАШ ПОЛАКО
ДА ПИЈЕШ.
ПОГЛЕДАЈУ
ШТА ЈЕ
С ШИПОМ...

ВОДЕ...

ДО БАВОЛА!
НЕМА БЕН-
ЗИНА ДА И
ХЛАД-
ЊАК ЦУРИ.

НЕКУ
ДА МЕ
ПРОНА-
БУ...

НЕ ДОЗВОЛИ-
ТЕ ИМ...

НЕ
БРИНИ...
НИКО
ТИ
НЕЋЕ
НИШТА!

ВИЛИ ЈЕ ЗА-
МОТАО ДЕВОЈ-
КУ У ЋЕБЕ И
КРЕНУЛИ СУ
НАЗАД У НА-
ПУШТЕН ГРАД.

ШТА
ЛИ ЈЕ ТО
МУЧИ?

2522

КАДА СУ
СТИГЛИ...

ДЕМИОН ИМ ЈЕ
РЕКАО...

ИМА
ПРОЗНИ-
ЦУ!

...ДА МЕ
ОСТАВЕ
ДА
УМРЕМ...

ОНА ЈЕ ЗА-
ИСТА УПЛА-
ШЕНА!

У СИДНЕЈУ...

ПОПИЊЕМО ПО
ЧАШУ ПИВА...

СЛАЖЕМ
СЕ, ДОКТО-
РЕ.

2523

УБРЗО СУ
НАПУСТИЛИ
РЕСТОРАН...

ПРОВОЗАЊЕМО
СЕ ВАН ГРАДА
И ПОРАЗГОВАРА-
ТИ С ВИЛИЈЕМ.

МОРАЋЕШ МНОГО ДА
ВИЧЕШ. КО ЗНА КОЛИКО ЈЕ
КИЛОМЕТАРА УДАЉЕН!

ОБОЈЕ ИМАМО РАДИО. У-
ГРАДИЛА САМ ГА ЧИМ САМ
КУПИЛА КОЛА.

ЈЕ ЛИ ОН УГРА-
ДИО СВОЈ У
КАМИЛУ?

ВИЛИ ИМА РАДИО-ОДА-
ШИЉАЧ НА БАТЕРИЈЕ.

ПИТАЈ
ГА НЕШТО!

...VK2 QRO ЗОВЕ.
ЧУЈЕШ ЛИ МЕ?

VK5 QRM
СЛУША. ПРИ-
ЈЕМ
ДОБАР.

У НАПУШТЕ-
НОМ ГРАДУ...

ДОБРО ЈЕ ШТО СИ
СЕ ЈАВИЛА, ПРИНЦЕ-
ЗО. У НЕПРИЛИЦИ
САМ... ЈЕДНА ДЕ-
ВОЈКА ЈЕ У
ПИТАЊУ.

КАКВО ИЗ-
НЕНАЂЕЊЕ...

ЧАК И У ТОЈ ДИВЉИНИ УСПЕО СИ
ДА ПРОНАЂЕШ ДЕВОЈКУ! ЛЕПА?

НЕ
МОГУ ЈОШ
ДА ТИ КА-
ЖЕМ, УЛО-
ШЕМ ЈЕ
СТАЊУ.

...ДАЈУ ТИ ПОЛОЖАЈ
ГДЕ СЕ НАЛАЗИМ.

САЧЕКАЈ, ВИЛИ...

ДАЈ МИ ОЛОВ-
КУ ДА ЗАПИШЕМ,
ДЕЈВИ.

ЕВО!

2527

ПОКАЗУЈЕ МИ ГДЕ
ДА СЛЕТИМ. ДУВА
ЈАК ВЕТАР...

ЗНАЧИ, НЕЋЕМО МО-
ЋИ ТАКО ЛАКО ДА
СЛЕТИМО...

ДА, АЛИ
НЕ ТРЕ-
БА ДА
СЕ ПРЕ-
ДА-
МО!

ЧУЛА САМ ДА СУ АУСТРА-
ЛИЈАНЦИ ВРЛО ВЕШТИ
ПИЛОТИ. СКИДАМ
ИМ КАПУ!

АКО ИМ НИЈЕ
СТАЛО ДО ЖИ-
ВОТА, НЕК ИМ
ЈЕ СА
СРЕДОМ.

... АЛИ КОЛИНС НЕ
ВОЛИ ДА СЕ ИЗЛАЖЕ
ОПАСНОСТИ!

О,
ЗДРАВО,
ВИЛИ!

ЗДРАВО,
ДЕЈВИ!

САСВИМ
МАЛО...

ТРИДЕСЕТАК КИЛОМЕТА-
РА ИСТОЧНО ОДАВДЕ НАЛА-
ЗИ СЕ РУДНИК КОСМИК ВЕ-
ЛИ. ДРЖИ ГА НЕКИ ДЕМИОН

БУ СМИТ ЈЕ У СИДНЕЈУ СИ-
ГУРНО И САМ ИМА УДЕЛА У
СВЕМУ ТОМЕ... АЛИ ОН
НИЈЕ ЗА НАСИЉЕ.

ЊЕГОВИ ПРИ-
ЈАТЕЉИ ТАКО
НЕ МИСЛЕ, ПРИН-
ЦЕЗО...

ОСТАВИЛИ СУ ЏУДИ
ДА ПОЛАКО УМРЕ
У ОВОЈ
ПУСТИЊИ!

ЖИВОТИЊЕ!

ВИЛИ
ЈЕ
ДОБРО
БРИНУО
О
ВАМА?

БИО ЈЕ
ДИВАН. ВЕЋ
СЕ ОСЕЋАМ
САСВИМ
ДОБРО.

НИЈЕ ВИЛИ
ТАКО ЛОШ!

НЕ ГО-
ВОРИТЕ
ТАКО О
ЊЕМУ!

САМО САМ СЕ ША-
ЛИО. ОН ЈЕ МОЈ ДО-
БАР ПРИЈАТЕЉ.

УЛИ ЈЕ
НАСТАВИ-
ЛА
СВОЈУ
ПРИЧУ...

МОРА
ДА НЕС-
ТАНЕ
ЈЕР СУ-
ВИШЕ
ЗНА!

ОСТАВИЋЕМО
ЈЕ У ШИПУ У-
СРЕД ПУСТИ-
ЊЕ...

...СА ПОКВА-
РЕНИМ ХЛАД-
ЊАКОМ И БЕЗ
БЕНЗИНА.

А АКО ЈЕ ИКАДА ПРОНА-
ЂУ, БИЋЕ ТО САМО ЈОШ ЈЕД-
НА ТРАГЕДИЈА У ТОЈ ДИВ-
ЉИНИ.

У ЗАИСТА...

...ТО СУ И УЧИНИЛИ.
ОСТАВИЛИ СУ МЕ ДА
УМРЕМ ОД ЖЕЂИ.

ЧУДИ МЕ ДА
СЕ НИКО НИЈЕ
ПОБУЊИО И
ТРАЖИО ДА
ТЕ
УБИЈУ?

НЕ ЗНАМ!
И САМА САМ СЕ
ТО ПИТАЛА!

У ТОКУ ДАНА ЧУДИ СЕ ВЕЋ САСВИМ
ОПОРАВИЛА...

ХОЋЕМО ЛИ ПРЕДУЗЕТИ
НЕШТО ПРОТИВ ТЕ БАН-
ДЕ, ПРИНЦЕЗО?

ТО СЕ НАС НЕ
ТИЧЕ...

...КАДА ПРЕ-
СТАНЕ ВЕТАР
ПРЕНЕЋЕМО
ЧУДИ АВИО-
НОМ А ОНА
НЕКА СВЕ
ИСТРИЧА ПО-
ЛИЦИЈИ...

...ИДЕШ ЛИ
С НАМА, ВИЛИ?

НЕ МОГУ ДА ОСТАВИМ
МАБЕЛ... А НИСАМ НИ
ИСКОПАО ОПАЛ
ЗА ТЕБЕ...

ЗАИСТА...
БАШ
САМ
ГЛУПА!

ПРЕД ЗОРУ ВИЛИ ЈЕ ПРОБУ-
ДИО МОДЕСТИ...

ПРИНЦЕЗО! МА-
БЕЛ ЈЕ НЕСТАЛА!
ИДЕМ ДА ЈЕ ПРО-
НАЂЕМ.

АЛИ НЕ
МОЖЕШ
ПЕШИЦЕ!

НЕ
БРИ-
НИ!
ТО ЈЕ
САМО
ИГРА.
МАБЕЛ
ЋЕ СЕ
САКРИ-
ТИ И
ЧЕКА-
ТИ ДА ЈЕ
ПРОНАЂЕМ.

ОНА УЖИВА
У ТОМЕ!

НЕВОЉА С ТО-
БОМ, ВИЛИ, ЈЕ
У ТОМЕ ШТО
КВАРИШ ЖЕН-
СКИ ПОЛ.

ЈЕДАН САТ ПОШТО ЈЕ СУНЦЕ ИЗИ-
ШЛО...

ДОСТА
ЈЕ,
МАБЕЛ!

ДА МИ ЈЕ САМО ЗНАТИ
КО ТЕ ЈЕ НАУЧИО ТОЈ
ИГРИ ЖМУРКЕ?

ХАЈДЕ, ДЕЈВИ, ТРЕБА
ДА ПОМОГНЕШ
ВИЛИЈУ!

ГДЕ ЈЕ ОН?
ЗАР НАМ НЕЋЕ
ДОНЕТИ ЧАЈ?
МИСЛИО САМ
ДА СМО ЋЕ-
ГОВИ ГОСТИ...

ОТИШАО
ЈЕ ДА ПРО-
НАЂЕ МА-
БЕЛ...

ТИШИНА!
ЧУЈЕМ
КАМИОН!

ОХ, НЕ!

ПЕТОРИЦА
ИХ ЈЕ И СВИ СУ
НАОРУЖАНИ...

ЈЕСУ ЛИ ИЗ
РУДНИКА,
ЋУДИ?

ДА, ДЕМИОН ИХ ЈЕ
СИГУРНО ПОСЛАО
ДА СЕ УБЕРЕ ДА
САМ МРТВА.

НЕ ВРЕДИ
ДА СЕ
КРИЈЕМО.

А НЕМАМО
НИ КУДА
ДА
БЕЖИМО!

У ПЕСКУ СУ ТРАГОВИ
ЈЕДНОГ МУШКАРЦА, ЈЕ-
ДНЕ ЖЕНЕ И КАМИЛЕ...

У РЕДУ...

...ПОГЛЕДАЈМО...

ПРЕТРАЖУЈУ С ОБЕ
СТРАНЕ УЛИЦЕ!

ИМАМО
САМО
ВИЛИ-
ЈЕВ НОЖ!

УБИЈЕ НАС! ШТА
ЋЕМО ДА РАДИМО?

ПОКУША-
ВАМ
ДА
СМИСЛИМ
НЕШТО.

СЕТИО
САМ СЕ! АВИ-
ОН ЈЕ НА СЕ-
ВЕРУ-АКО ЈА
ПОТРУЧИМ КА
ЈУТУ ОНИ ЋЕ
ПОЖУРИТИ
ЗА МНОМ...

ЗА ТО ВРЕМЕ
ВАС ДВЕ МО-
ЖЕТЕ ДА СЕ
УКРЦАТЕ У
АВИОН!

А ТЕБЕ
ДА ИЗРЕ-
ШЕТАЈУ!
НЕ,
ДЕЈВИ...

ХЕЈ!
ИМАМ
БОЉУ
ИДЕЈУ!

СИГУРНО НЕ
БИСМО УС-
ПЕЛИ А ТЕ-
БЕ БИ
УБИЛИ!

МОЖЕШ
ЛИ ДА
ИЗИЂЕШ
НА КРАЈ
СА НАО-
РУЖА-
НИМ УБИ-
ЦАМА?

ИМАМ ИСКУСТВА
У ТОМЕ,
ДЕЈВИ.
ПОКУ-
ШАЋЕ-
МО
ТАКО...

ЋУДИ, ТИ ЋЕШ
БИТИ
МАМАЦ!

МОДЕС-
ТИ ЈОЈ
ЈЕ ДАЛА
УПУТ-
СТВА...

СТРАШНО СЕ БОЈИМ,
АЛИ УРАДИЋУ
ТАКО...

БУДИ СИГУР-
НА ДА НЕЋЕ ОД-
МАХ ПУЦАТИ...

ПОБИ ДВА
МИНУТА
ПОСЛЕ
НАС...

У ЗАДЊЕМ ДЕЛУ КУЋЕ...

ОТКУД ЗНАШ
ДА НЕЋЕ
ПУЦАТИ?

БИЋЕ У ПОЧЕТКУ ЗБУЊЕ-
НИ А ЗА ТО ВРЕМЕ МИ
ЋЕМО СТУПИТИ У АКЦИЈУ...

ДЕЈВИ ЈЕ БИО НЕСМО-
ТРЕН И КАДА СЕ МО-
ДЕСТИ ОКРЕНУЛА...

НЕЕ!

ДОБРО СИ ТО СМИСЛИ-
ЛА, ЛУТКИЦЕ, АЛИ СИ
СЕ ИПАК ПРЕ-
ВАРИЛА!

ТА
БУДАЛА
ЈЕ СВЕ
ПОКВА-
РИЛА!

СВЕ
НАС ЈЕ
УПРОПАС-
ТИО!

ДА... ЖАО МИ
ЈЕ...

ДА
ГА
УБИЈЕМ
?

НЕ
ЈОШ...

ОДВЕШЌЕ-
МО ИХ
ДЕМИОНУ
ПА НЕКА
ОН ОДЛУ-
ЧИ ШТА
ЋЕ С
ЊИМА.

2559

МОРА ДА ЈЕ ПОБЕГЛА!

КОШАРЕ
ЗА
КАМИЛУ!

НАТОВА-
РИ СВЕ
ТО
НА
КАМИОН!

ЈЕСТЕ ЛИ ЗАДОВОЉНИ СВОЈИМ
ТРУДОМ, ДР КОЛИНСЕ!

ПОМОЗИ
МИ ДА СМЕ-
СТИМ
МОДЕСТИ!

ТРИ КИЛОМЕТРА
ОДАТЛЕ...

МОРАМО ДА
ПОЖУРИМО,
МАБЕЛ!
ЧЕКАЈУ
НАС!

2560

КАДА СЕ
ВИЛИ
ВРАТИО
СВЕ ЈЕ
БИЛО
ПУСТО...

ШТА СЕ
ТО, ДО БАВО-
ЛА, ОВДЕ
ДОГОДИ-
ЛО?

ТРАГОВИ КИМИ-
ОНА!

СИГУР-
НО ДЕМИ-
ОНОВА БАН-
ДА!
КО БИ
ДРУГИ?

2561

МОДЕСТИ СЕ ОСВЕСТИЛА У
КАМИОНУ...

ЛЕЗИ
МИРНО!
ДОБИЛА
СИ
СНАЖАН
УДАРАЦ
У
ГЛАВУ
!

ЖАО
МИ
ЈЕ
ЗБОГ
ОВОГА...

НИЈЕ ТВОЈА КРИВИЦА,
ОН ЈЕ СВЕ ПОКВАРИО!

ДА... У ПРАВУ
ЈЕ... ТРЕБАЛО
ЈЕ ДА УПОТРЕ-
БИМ НОЖ, АЛИ
САМ СЕ УКО-
ЧИО...

ТО ЈЕ САМО ДОКАЗ
ДА СИ ХУМАН!

БАШ МИ ЈЕ ТО
НЕКА
УТЕХА!

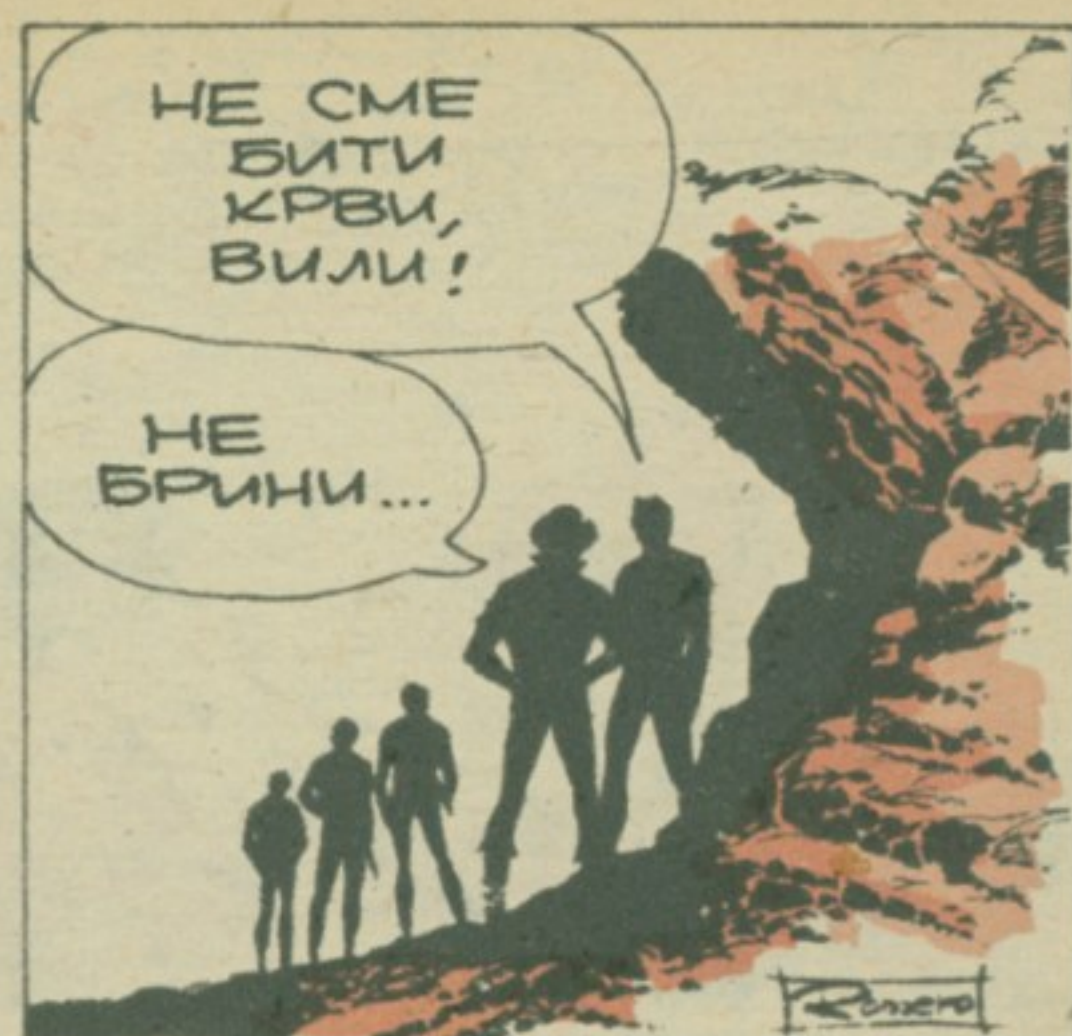

КАЖЕ ДА СУ ЗАТВОРЕНИ-
ЦИ ПРЕБАЧЕНИ У СВОЈЕ
БАРАКЕ...

СТИГАО ЈЕ
НОВИ
ИЗВЕШТАЈ...

ХВАЛА, НЕКО.
ЗА ЈЕДАН САТ
КРЕНУ-
ЋУ
ДОЛЕ...

НЕ СМЕ
БИТИ
КРВИ,
ВИЛИ!

НЕ
БРИНИ...

ХОЋЕМО
ЛИ НОГАС
ПОКУША-
ТИ
ДА
ПОВЕГНЕ-
МО?

НЕ ЗНАМ ДА
ЛИ ЋУ УСПЕ-
ТИ ДА ОТВО-
РИМ ВРАТА
ОВОМ ВИЉУШ-
КОМ КОЈУ САМ
УКРАЛА.

ДЕЈВИ ЈЕ БИО СИЛАН!
УСПЕО ЈЕ ДА ЗАИНТЕРЕ-
СУЈЕ
ДЕМИОНА...

ДА... ЗАТО
СМО ЈОШ
ЖИВИ.

А У ДЕЈВИЈЕВОЈ
СОБИ...

БИО СИ ДОБАР, КО-
ЛИНСЕ... АЛИ ДА ТЕ
ВИДИМО САДА КАДА
ЈЕ РАЗГОВОР ПРЕСТАО!

СТРАЖАР
ЈЕ УПАО
У СОБУ
НА
ПОЗИВ
У
ПОМОЋ...

ОСТАВИО САМ
НАОЧАРИ НЕГДЕ
И САДА НЕ ВИДИМ
ДА ИХ НАЂЕМ...

МНОГО СИ СМЕ-
ШАН... ТИ БИ СЕ
И НА СУ-
ВОМ
УДАВИО!

СНАЖАН УДА-
РАЦ У ПРОДУЖЕ-
НУ МОЈДИНУ
ЊЕ ГА УСПАВА-
ТИ...

У
МЕЂУВРЕМЕ-
НУ...

МОЖЕШ
ЛИ?

МОРАМ ЈОШ
МАЛО ДА САВИ-
ЈЕМ ВРХ...

ДОЛАЗИ
СТРАЖАР!
СКЛОНИ СЕ!

ХЕЈ, ТО САМ
ЈА!

ДЕЈВИ!

ТРЕСНУО САМ СТРАЖАРА ЧИЗ-
МОМ ТО ИСТО САМ ХТЕО
ДА УЧИНИМ И СА ВАШИМ,
АЛИ...

КАКО СИ ИЗИ-
ШАО?

ВИЛИ! ГДЕ
СИ?

...АЛИ
ЈЕ ОН
ВЕЋ БИО
ИСПРУЖЕН
НА ЗЕМ-
ЉИ!

ЕВО МЕ,
ПРИНЦЕЗО!
ТАМАН САМ
ТА
СРЕДИО
КАД САМ
ЧУО ДА
НЕКО ДО-
ЛАЗИ. НИСАМ
ЗНАО ДА
ЈЕ ТО
ДЕЈВИ.

НЕМА
ПИШТОЉ!
САМО НОЖ...

ОХ! ОНАЈ КОГА
САМ ЗА ЛУПНО
ИМАО ГА ЈЕ... ЗА-
БОРАВИО САМ
ДА ГА УЗМЕМ...

... СУВИШЕ
САМ БИО
ОПИЈЕН
УСПЕХОМ!

НЕ СМЕМО
ДА ПУЦАМО.
ОБЕЋАО САМ
ТО ЏЕКУ.

ЏЕКО?
ДОМОРОДАЦ
КОЈИ ЈЕ РА-
ДИО ЗА
НАС?

ДА...
ЧЕКА НАС
...

ПУСТИО СИ
ТОГ ТУПАВЦА
ДА ТИ ПОБЕГ-
НЕ!

НИЈЕ
ВАЖНО,
КОРЗОНЕ...

БЕКС-
ТВО ЈЕ
ОТКРИ-
ВЕНО...

... КРЕНУЛИ СУ ПЕШИ-
ЦЕ. НАШ ТРАПАЧ ЋЕ НАС
ДОВЕСТИ ДО ЊИХ У
РОКУ ОД 24
ЧАСА!

... АЛИ НАУЧИ ПА-
МЕТИ ТУ БУДАЛУ!

2584

ПОШТО
СУ МАЛО
ОДМАК-
ЛИ ОД
РУДНИ-
КА...

УСКРОРО ЋЕ СВАНУТИ
И ОНИ БАНДИТИ ЋЕ
ПОКИ ЗА ВАМА...

ШТА ТЕ
МУЧИ,
ЏЕКО?

ЗНАМ ДА НЕ
ЖЕЛИШ ДА ТВО-
ЈИ ЉУДИ БУДУ
УМЕШАНИ У
ОВО! НЕ БРИНИ.
САДА ЋЕМО НА-
СТАВИТИ ПУТ
САМИ!

АЛИ ПОМРЕ-
ЋЕТЕ СВИ У
ПУСТИЊИ!

ДЕЈВИ!

2585

ЏИНОВСКИ ГУШТЕР!
НЕ БОЈ СЕ! СУВИШЕ
СИ ВЕЛИКИ ЗАЛОГАЈ
ЗА ЊЕГА.

ВЕЛИКО УЗБУЂЕЊЕ ПРЕКИ-
НУЛИ СУ ДОМОРОЦИ...

ЗАШТО СТЕ ГА
УБИЛИ,
ЏЕКО?

ЗА МОЈЕ ПЛЕ-
МЕ ОВАЈ ГУШТЕР
ПРЕДСТАВЉА
СРЕЋУ.

2586

У НАСЕЉУ ДОМО-
РОДАЦА...

НАСТАВИЋЕМО ПУТ
ДАЉЕ, ЏЕКО...

НЕ, ГОСПОДИЦЕ
БЛЕЈЗ...

МОЈИ ЉУДИ КАЖУ ДА
СТЕ ИМ ДОНЕЛИ СРЕЋУ...
ПЕТНАЕСТ ГОДИНА НИСУ
ВИДЕЛИ ОВАКВОГ ГУШ-
ТЕРА...

ПОСТОЈИ ЈЕДНА
КОСТ НА ЊЕМУ
КОЈА ЈЕ ЗА
МОЈЕ ПЛЕМЕ
СВЕТИЊА!

ТО НЕЋЕ СПРЕЧИТИ
ДЕМИОНА ДА НАС
УНИШТИ...

РЕЦИ ИМ,
ЏОЗ, ДА ЈЕ
ЗА ЊИХ БОЉЕ
ДА ГОВОРЕ.

ОХ! ОНИ И
ДАЉЕ ИС-
ТРАЖУЈУ!

ЏЕКО ЈЕ ШАПНУО...

ПАЗИ!
МАГИЈСКА МОЈ
ОВЕ КОСТИ ЋЕ ТЕ
УБИТИ! РЕЦИ ЋЕШ
ИМ САМО ОНО ШТО
ТИ ЈА КАЖЕМ!

ШТА РАДЕ С ОНИМ, ЏОЗ?

БОЛЕСТАЈ
ЈЕ...
ИСТЕРУЈУ
ЗЛЕ ДУХО-
ВЕ ИЗ
ЊЕГА.

УКОЧИО САМ СЕ ОД
СТРАХА!

ТРАГАЧ ЈЕ УЧИНИО ОНАКО
КАКО МУ ЈЕ ЏЕКО НАРЕДИО...

БЕЛЦИ КОЈЕ ТРАЖИТЕ ПРО-
ШЛИ СУ ОВИМ ПУТЕМ И НЕС-
ТАЛИ У БРДИМА.

ПОЉИМО ЗА ЊИМА!

УСПЕЛО ЈЕ,
МОДЕСТИ!

НЕЋЕМО ВИШЕ МОЋИ
ДА ИХ ПРАТИМО
ЏИПОМ...

ШТА
ОН ТО
БЛЕБЕКЕ,
ЏОЗ?

ЗБОГ
БУМЕРАН-
ГА...
УЗЕЛИ
СТЕ...

...КАЖЕ ДА СА-
МО ЛОШИ ЉУДИ
НЕЋЕ ДА
ПЛАТЕ.

ПРЉАВИ ДОМО-
РОДАЦ!

ГУБИ СЕ!

ЈЕСИ ЛИ
ВИДЕЛА ТОГ
МАЈМУНА?

БУТИ,
ЏУ-
ДИ!

КОРЗОН И ЊЕ-
ГОВИ ЉУДИ КРЕ-
НУЛИ СУ
ДАЉЕ...

У РЕДУ ЈЕ,
ВИЛИ!
МОЖЕШ ДА
УСТАНЕШ.

УХ! НИМАЛО МИ
СЕ НЕ ДОПАДА ВА-
ША ЛЕКАРСКА ПОМОЋ,
ПРИЈАТЕЉИ.

ПРЕСТАНИ ДА
ДЕЉЕШ
ТАЈ
БУМЕ-
РАНГ!

И ВИ, ДЕВОЈКЕ!
ДОБРО СТЕ СЕ
ДРЖАЛЕ.

ЏЕКО,
МНОГО
ТИ
ХВАЛА!

ЖАО МИ ЈЕ
ШТО ТЕ
ЈЕ УДАРИО...

СПАСЛИ СМО СЕ, ЏУДИ. ОСЕ-
ЋАМ СЕ ДИВНО, ЧАК МИ СЕ И
МЕСО ТОГ ПУШТЕРА ДО-
ПАДА!

КАКО ЋЕМО
СЕ ОПРАТИ
ОД ОВОГА...

ИМАТЕ
СРЕЋЕ...
ПАШЋЕ
КИША
ПОСЛЕ
ДУЖЕГ
ВРЕ-
МЕ-
НА...

ИЗГЛЕДА ДА СМО
ОВОГ ПУТА ИПАК
УСПЕЛИ...

И ЈА У ТО
ВЕРУЈЕМ, ПРИН-
ЦЕЗО!

КИША ЈЕ ЗА-
ИСТА ПОЧЕЛА
ДА ПАДА...

ПОТОВО СМО
СЕ САСВИМ
ОПРАЛИ...

МОЈА КОСА!
СВА ЈЕ УЛЕПЉЕНА!

УТРЉАЈ
ПЕСАК,
ВИ-
ЛИ.

ДА ПОКУША-
МО,
ВИЛИ!

ООХ! ПО-
ЛА-
КО...

НЕ ДЕРИ
СЕ, ВИЛИ!
ЈА КУ ЗБОГ
ТЕБЕ
ОГУЛИТИ
ПРСТЕ!

ШТА НАМ ТО ДОНО-
СИШ ЗА ЈЕЛО,
ВИЛИ?

НИСУ БАШ ВЕШ-
ТИ КАДА ЈЕ У ПИ-
ТАЊУ СТРАНА КУХИ-
ЊА, АЛИ ЈЕ ЗАТО ЊИ-
ХОВА ИЗВРШНА!

...НИГДЕ НЕ СЛУЖЕ
ТАКО ДОБРЕ ГУ-
СЕНИ-
ЦЕ
КАО
ОВДЕ.

ВИЛИ И ЈА СЕ
ВРАЊАМО У НАПУ-
ШТЕНИ ГРАД... ТА-
МО ЋЕМО СЕ
ОБРАЧУНАТИ СА
ДЕМИОНОМ.

ПОКИ
ЋЕМО
И
МИ
СА
ВАМА
!

УБРЗО
...

ДА СЕ ЗАМЕНИМО,
МОДЕСТИ?

НЕ,
ХВАЛА, ШУ-
ДИ. НАВИК-
ЛА САМ
ДА ХОДАМ...

НАПРАВИЛИ СМО
БУМЕРАНГЕ СВИХ
ВЕЛИЧИНА!

С ЈЕДНЕ СТРАНЕ
СУ РАВНИ, А С ДРУ-
ГЕ ИСПУПЧЕНИ.
ЧУДО АЕРОДИНАМИ-
КЕ!

ПО-
ГЛЕ-
ДАЈ
СА-
МО
...

БУМЕРАНГ ЈЕ ПОЛЕТЕО ВЕРТИ-
КАЛНО, НАПРАВИО ДВА КРУГА И
ПАО ВИЛИЈУ ПРЕД НОГЕ...

ГДЕ СИ, ДО ЋА-
ВОЛА НАУЧИО
ДА РУКУЈЕШ
ТИМЕ,
ВИЛИ?

ОД
ЋЕКОД.

ПА
НАРАВНО.
БАШ САМ
ГЛУП!

КАДА
СУ
СТИГЛИ
ПРЕД
НАПУШ-
ТЕНИ
ГРАД
...

МОЈЕ ПЛЕМЕ И ЈА
НЕ СМЕМО ДАЉЕ.
ЧЕКАЊЕМО ВАС
ОВДЕ.

ИДЕМ И ЈА СА ВА-
МА. И МЕНЕ ЈЕ ДЕМИ-
ОН ХТЕО ДА УБИЈЕ.

ТВОЈ
ЗАДАТАК ЈЕ
ДА СЕ БРИ-
НЕШ О
ШУДИ.

ИЗГЛЕДА ДА ТИ
СЕ УСЛАДИО
УКУС БОРБЕ,
ДЕЈВИ. НЕ ПУШ-
ТАЈ ГА,
ШУДИ!

НЕКУ...
СВЕ МИ
СЕ
ВИШЕ
ДОПАДА.

НАПРЕД, МА-БЕЛ!

ДЕЈВИ, ШТА ДО БАВОЛА, РАДИШ ОВДЕ?

ДОНЕО САМ НЕКОЛИКО БУМЕРАНГА, ВИЛИ!

ТВОЈ ТРИК НИЈЕ УСПЕО. ДЕМИОН ДОЛАЗИ СА СВОМ СВОЈОМ БАНДОМ!

ДЕЈВИ И ЈА ЋЕМО КРЕНУТИ ЗАЈЕДНО У АКЦИЈУ, А ТИ ЋЕШ СА ЋЕКОМ!

ДЕМИОН И ЊЕГОВИ ЈУДИ СУ СТИГЛИ...

УЋИ ЋЕМО У ГРАД ИЗ РАЗЛИЧИТИХ ПРАВАЦА...

КЛАДИМ СЕ ДА НЕЋЕШ ПОГОДИТИ ВОЗАЧА ЏИПА, ЋЕКО!

ПРИХВАТАМ ОП-КЛАДУ!

БУМЕРАНГ ЈЕ ПОЛЕТЕО У ВАЗДУХ И ПОГОДИО ЏИП...

ЈАО!

СКЛОНИ СЕ, ДЕЈВИ! ПРОВАЛИЋЕ КРОЗ ЗИД!

ПОГОДИО САМ ГА, ВИЛИ!

ИМАО СИ СРЕЋЕ!

ЗБУЊЕНИ НЕОЧЕКИВАНИМ НАПАДОМ КОРЗОНОВИ МОМЦИ СУ ЛАКО САВЛАДАНИ...

НЕ УДАРАЈ ПЕСНИЦОМ, ДЕЈВИ! ТАКО ВИШЕ БОЛИ!

ТО САМ ВЕЋ ОСЕТИО! АЛИ ВРЕДЕЛО ЈЕ...

НИЈЕ ТО НИШТА ЗА ОВАКВОГ МОМКА!

УМУКНИ И ПОГЛЕДАЈ ДА ЛИ ЏИП РАДИ. ИМАМ ИДЕЈУ...

НЕМА НИКОГ, ГАЗДА. ХЕЈ, АВИОН!

ИЗВУЦИТЕ ГА. МОГУ ДА ГА УПОТРЕБИМ ЗА ИЗВИЈАЊЕ.

ЗАР ИХ ЈОШ НИСИ НАШАО, КОРЗОНЕ?

ТО ЈЕ КАО ДА СЕ БОРИТЕ СА ДУХОВИМА! НЕ ВИДИТЕ ИХ, А БУМЕРАНЗИ ДОЛАЗЕ СА СВИХ СТРАНА!

САГНИ СЕ!

БОРБА
ЖМУРКЕ
У
НАПУШТЕ-
НОМ ГРА-
ДУ СЕ
НАСТАВИ-
ЛА...

КОЛИКО
ЛИ ЈЕ
БУМЕРАН-
ГА ЏЕКО
ДОНЕО
?

ДЕЈВИ ЈЕ ИСТЕРАО ЏИП
КРОЗ СРУШЕНИ
ВИД...

2613

... ТОГ
ТРЕНУТКА
УГЛЕДАО ЈЕ
ЦРНУ ЦЕВ
ПУШКЕ...

АЛИ ПРЕ
НЕГО
ШТО ЈЕ ОБА-
РАЧ ПРИТИС-
НУТ...

ЗАР НИСИ МОГЛА
РАНИЈЕ ДА
ГА
СРЕДИШ
?

НЕ
ПУЊАЈ!
ИДЕМО
ДАЉЕ
!

ШТА?
ЈЕСИ
ЛИ
ЛУД
КОРЗО-
НЕ?

ИСТИНА
ЈЕ!

НЕ ДОСТАЈУ
НАМ ЧЕТВОРИ-
ЦА!

ПУЦАЈ!

ЕНО
ЈЕ
БЛЕЗ!

2615

МЕТАК
ЈЕ ФИЖК-
НУО КРАЈ
ЊЕНЕ
ГЛАВЕ И
МОДЕСТИ
СЕ БРЗО
СКЛОНИЛА
У КРИМУ...

ГРЕДЕ СУ
ПУЦАЛЕ
ПОД
ЊОМ...

ЗА
ЊОМ!

ВИЛИ СЕ
НИЈЕ ША-
ЛИО. КРЧ-
МА САМО
ШТО СЕ
НИЈЕ
СРУШИ-
ЛА!

ДЕЈВИ ЈУ ЈЕ ЧЕКАО
С ДРУГЕ СТРАНЕ...

ОНА ИСКАЧЕ КРОЗ
ПРОЗОР И САДА
ЈА СТУПАМ У АК-
ЦИЈУ...

ДЕЈВИ ЈЕ НАЛЕТЕО ЏИ-
ПОМ НА ГЛАВНИ НО-
САЧ ... ЈЕ ДАНПУТ, ДВАПУТ...

И ТОГ ТРЕНУТКА ГОНИО-
ЦИ СУ ЗАУСТАВЉЕНИ...
КРЧМА СЕ РУШИЛА!

ГО-
ТОВИ
СМО!

ВИЛИ ЈЕ СВЕ ТО ПОС-
МАТРАО...

СЈАЈНО! ТО ЈЕ МО-
ДЕСТИНО ДЕЛО!

И УБРЗО...

НЕКО ЈЕ УПЕРИО МАТУЧНУ КОСТ ПРЕМА АВИОНУ.

ТО ЋЕ СИГУРНО ДА ПОМОГНЕ!

МОЖДА И ХОЋЕ!

ДО ВРАГА! ПРОЗУКАО СЕ!

НИЈЕ! ПУБИ БРЗИНУ!

ДЕМИОН ЈЕ ОЧАЈНИЧКИ ПОКУШАВАО ДА ИЗБЕГНЕ НАПАД...

ГУБИМО БРЗИНУ!

АВИОН ЈЕ ЕКСПЛОДИРАО!

КОРЗОН ЈЕ ТЕ ГРАНАТЕ НАМЕНИО НАМА...

ДА...

НИКО ОД НАС...

ДЕЈВИ, СТРАШНО САМ СЕ БОЈАЛА! ЈЕ ЛИ НЕКО ПОВРЕЂЕН?

ЏУДИ И ДОМОРОЦИ ПОШЛИ СУ ИМ У СУСРЕТ...

ПОМОЗИ МОДЕСТИ ДА ПРЕВИЈЕ КОРЗОНОВЕ МОМКЕ...

ИМАТЕ РАДИО ОДАШИБАЧ У ЈЕДНОМ ЦИПУ!

ТАЧНО! ЗАТРАЖИЋЕМО ПОМОЋ!

НЕДЕЉУ ДАНА ПОСЛЕ БОРБИ У ДИВЉИНИ...

ЧУО САМ ОД БУ СМИТА ДА СЕ ВРАБА У МАКАО.

ИЗВИЊАВАО СЕ ЗБОГ ПОНАШАЊА СВОГ ПОКОЈНОГ КОЛЕГЕ ДЕМИОНА.

ТАКО СМО СПРЕЧИЛИ СТАРОГ ВУА ДА СЕ ДОМОГНЕ МИЛИОНА!

ИЗГЛЕДА ДА СЕ НЕШТО ДОГАЂА ИЗМЕЂУ ДЕЈВА И ЏУДИ...

ВИЛИ, ДРАГТИ... КАСНИШ ЗА ЧИТАВИХ НЕДЕЉУ ДАНА.

ХОЋЕШ ДА КАЖЕШ ДА СУ ЗАЉУБЉЕНИ ЈЕДНО У ДРУГО?

ПА...ТИ СИ ОКЛЕВАО...

ЏУДИ МИ СЕ СВИДЕЛА... АЛИ У ОНИМ ПРИЛИКАМА...

НЕ МАРИ...

...ЗА ТЕБЕ ЋЕ СЕ УВЕК НАЋИ НЕКА ДЕВОЈКА, ВИЛИ. А ДОК СЕ НЕ ПОЈАВИ, ЗАИГРАЈ СА МНОМ!

КРАЈ

Талисман

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП:

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Кога то видим? Па то је мој стари пријатељ инспектор Жеди — зачуо сам иза себе један пријатељски глас.

Окреноу сам се и угледао весело лице свог пријатеља Алија, власника познатог ресторана МАЈСТОР КУСКУСА.

— Драги пријатељу — настављао је Али — шта по овој јулској жези радите у сред Париза? Зар за вас ни кад нема одмора?

— Немојте ми и ви, Али, стајати на муку. Бар ви знате какав је наш посао. Умногост сличан вашем. Рад, рад и увек рад.

— Е, па онда дођите једно вече да вас угостим — рече Али. — Бар ћете за тренутак, уживати у мојим јелима, заборавити на свакодневицу.

— Са задовољством, пријатељу. Ако се слажете, доћићу сутра увече.

— Одлично — одговори Али опраштајући се.

Алијев ресторан је на гла су у Паризу. Није много велик, али сви столови су увек пуни јер је његова ори

ПОЖИДАНА ОГРЛИЦА

је на себи имала толико на кита да је наликовала на но вогодишњу јелку. Јело у њеном тањиру ишчезавало је невероватном брзином. У тренутку кад сам помислио да је права глупост шетати се с толиким накитом на себи, у ресторану је настао мрак. А онда се зачуо продоран женски врисак.

Махиално сам скочио и налетео на неку руку. Покушао сам да је ухватим али тада ме је неко тако ударио да сам видео све звезде. И поред болова довик-

свом тањиру угледао искидану огрлицу. Обрисао сам је салветом и дао запрепашћеној туристкињи која је без речи захвалности излетела из ресторана.

Сео сам да одахнем и погледао унаоколо Сви гости седели су сад за својим столима с невиним изразом лица. Позвао сам Алија у страну и шапнуо му:

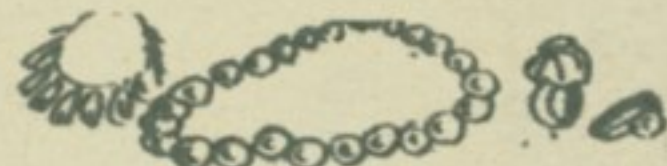
— Један од ваших гостију је кривац, али како је успео да изазове прекид струје?

— То је бар лако, инспек

је други однекуд познат, можда је некад и свраћао.

Посаветовао сам Алија да позове дежурног полицајца да би узео имена она два непозната госта. Док је полицајац узимао податке, за писао сам их и ја, за сваки случај.

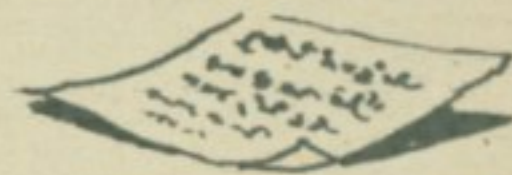
Први је био Александар Бареф, без сталног места боравка и занимања, а други Лик Бернар, новинар је днот булеварског листа.

Сутрадан ујутру у мом стану зазвонио је телефон. Био је то Али.

— Али! Али! — Позвао сам га више пута.

Пошто ми нико није одговорио пошао сам у кухињу која се налазила иза сале.

Тамо, с главом на кухињском столу, лежао је сироти Али. Био је без свести... Позвао сам одмах хитну помоћ и полицију...

Чим су болничари изнели Алија, пришао ми је полицајски комесар Гранжан и ја сам му показао цедулицу коју сам затекао поред Алија.

— Вероватно га је неко напао док је писао ову реченицу на арапском — приметио сам Гранжану...

— Одмах ћу дати неом да је преведе. Можда ћемо тако пронаћи кривца.

— Кривац је, свакако један од оне двојице чија је имена синоћ записао полицајац из ваше станице.

Два дана касније нашао сам се у полицијској станици у канцеларији инспектора Гранжана. Ту су били и Бареф и Бернар.

Бареф је изјавио да је оног дана када је Али нападнут био у његовом ресторану, да је тамо стигао у 2 часа и 55 минута јер је хтео да задржи сто за увече...

— У каквом је стању био Али кад сте га напустили? — упитао сам Барефа.

— Управо је почео да пише на арапском, ево ту... у левом углу хартије. Вероватно је наставио пошто сам ја отишао.

Инспектор Гранжан се окрете Лику Бернару: — А ви?

Бернар је рекао:

— И ја сам видео Алија јуче после подне. Стигао сам око 3.25. Мало смо разговарали и кад сам га напуштао био је потпуно здрав, заклињем се.

— Да ли сте видели шта је писао Али?

— Нисам ни видео да је нешто писао.

Показао сам му реченицу коју је Али исписао на арапском.

— Не вреди да ми показујете, тај језик уопште не разумем — одговорио је Бернар.

Тог тренутка у собу је ушао преводилац и прочитао реченицу коју је Али био написао:

„Кривац је свакако Б...”

На жалост, и један и други осумњичени имали су имена која су почињала словом Б.

Тада ми је синнула једна идеја. Знао сам ко је од двојице осумњичених кривац и шта га је одало...

јентална кухиња заиста из ванредна.

Чим сам се сутрадан увече појавио на вратима његовог ресторана Али ми је пожурио у сусрет и повео ме до слободног стола.

И док сам чекао да ми Али донесе арапско јело кускус, више по навици погледао сам око себе. За последним столом седела је нека дебела Американка која

нуо сам Алију да упали свеће.

Ускоро, сала се осветлила. Око мене су били унезверени људи који су се питали шта се дешава. Само је Американка и даље вриштала и рукама показивала на голи врат.

— Мо... ја... огрлица... нестала је... — урнала је.

Мало ошамућен од удараца вратио сам се за сто и у

торе. Иза шанка је сандуче с прекидачима. Вероватно су била двојица и док је је дан искључивао струју други је напао Американку.

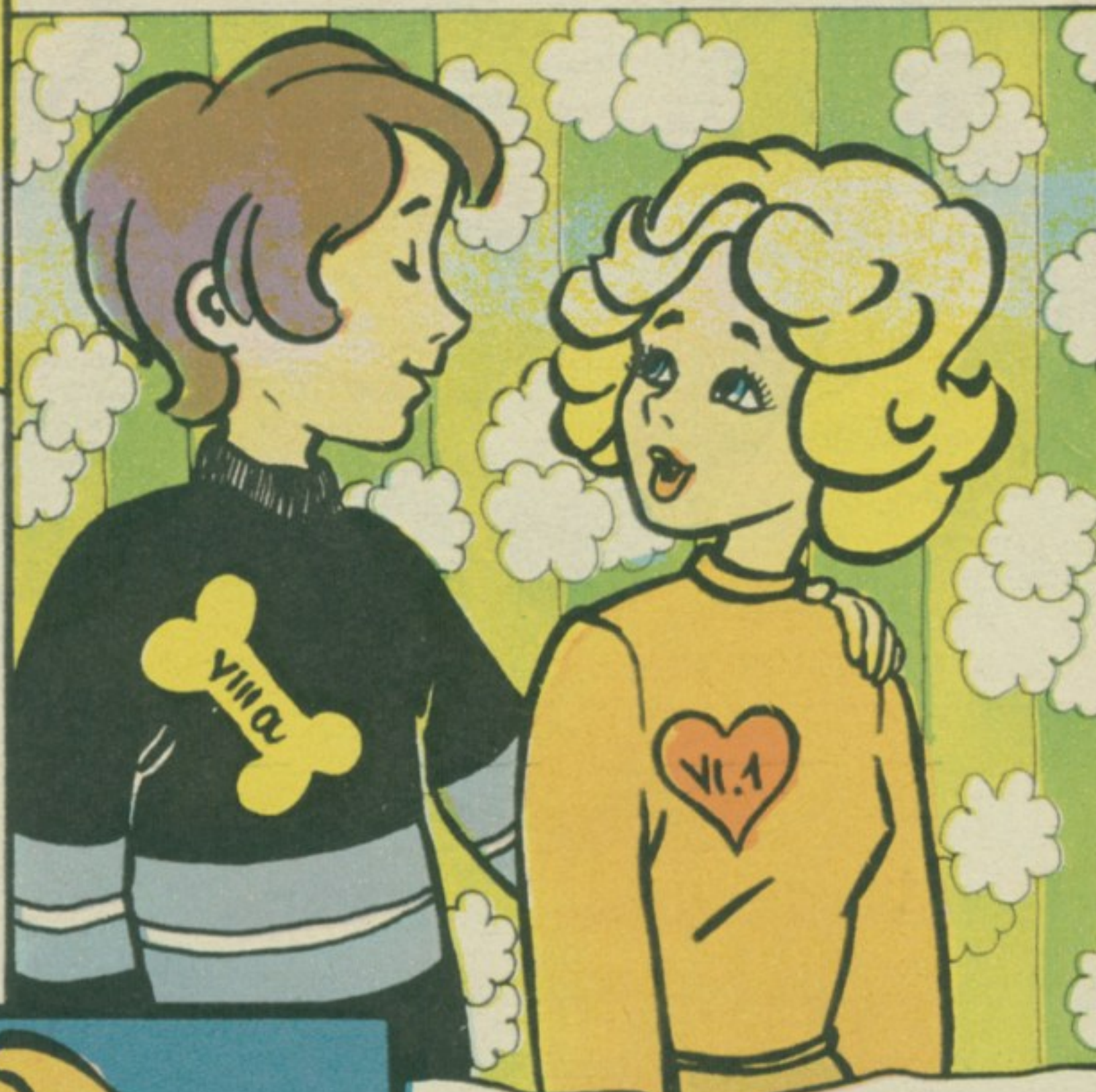
— Познајете ли све госте који се вечерас налазе у ресторану, Али?

— Све, изузев нападнуте Американке и оне двојице младих људи који седе за одвојеним столовима. Једног никад нисам видео, док ми

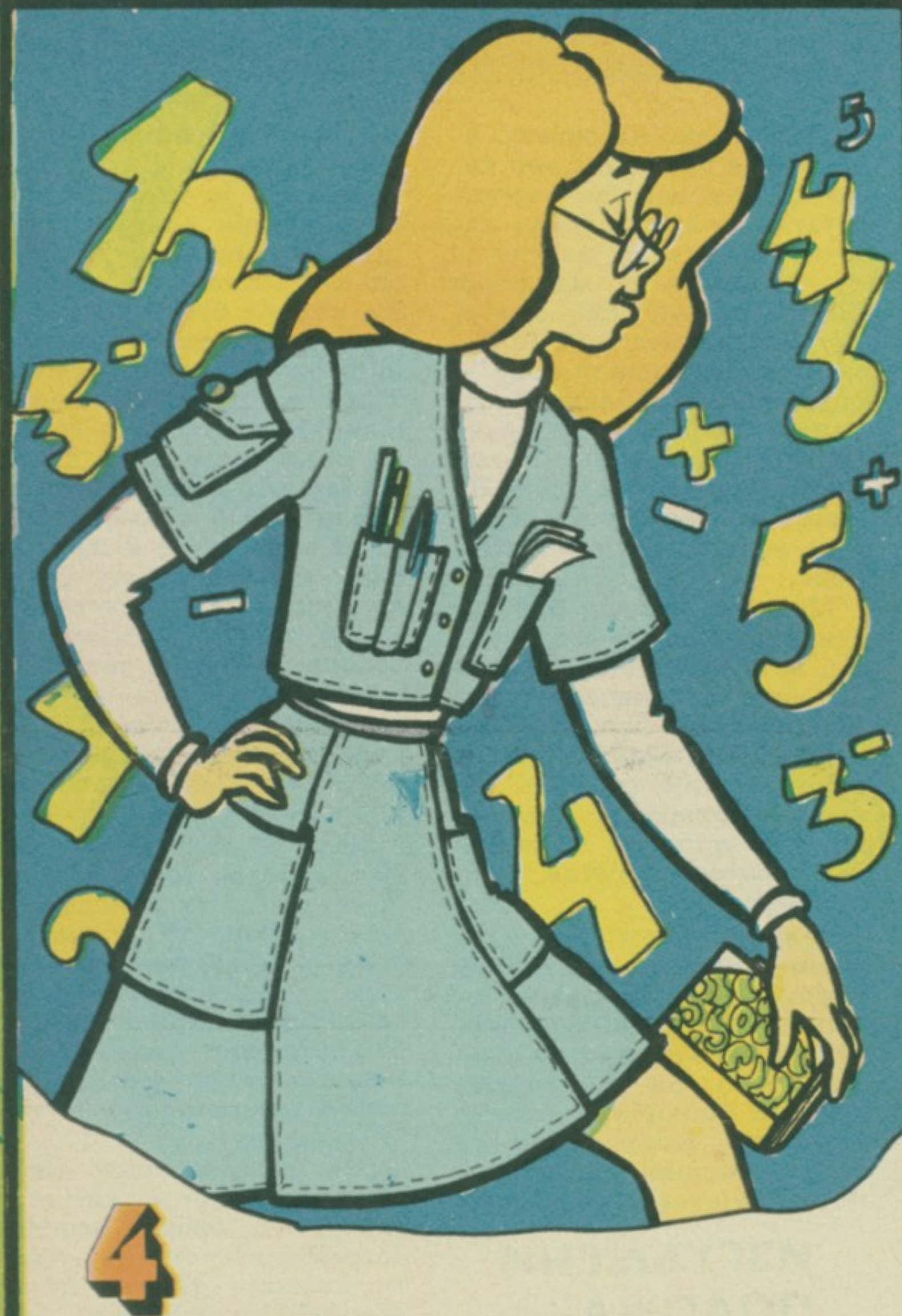
Шта мислите, драги читаоци, какву је грешку кривац начинио? Ако сте погодили, честитамо! Уколико нисте, прочитајте решење на 31. страни.

ЗА ПРВИ ШКОЛСКИ ДАН

Онима који често губе оловке и гумице предлажемо да прекину ту „праксу“. Крај оловке пробушите шилом, провуците кроз отвор леп, чвршћи крај у боји а други крај краја вежите за свој појас. То исто урадите са гумицом или кључевима. Само, за кључеве треба употребити канат.

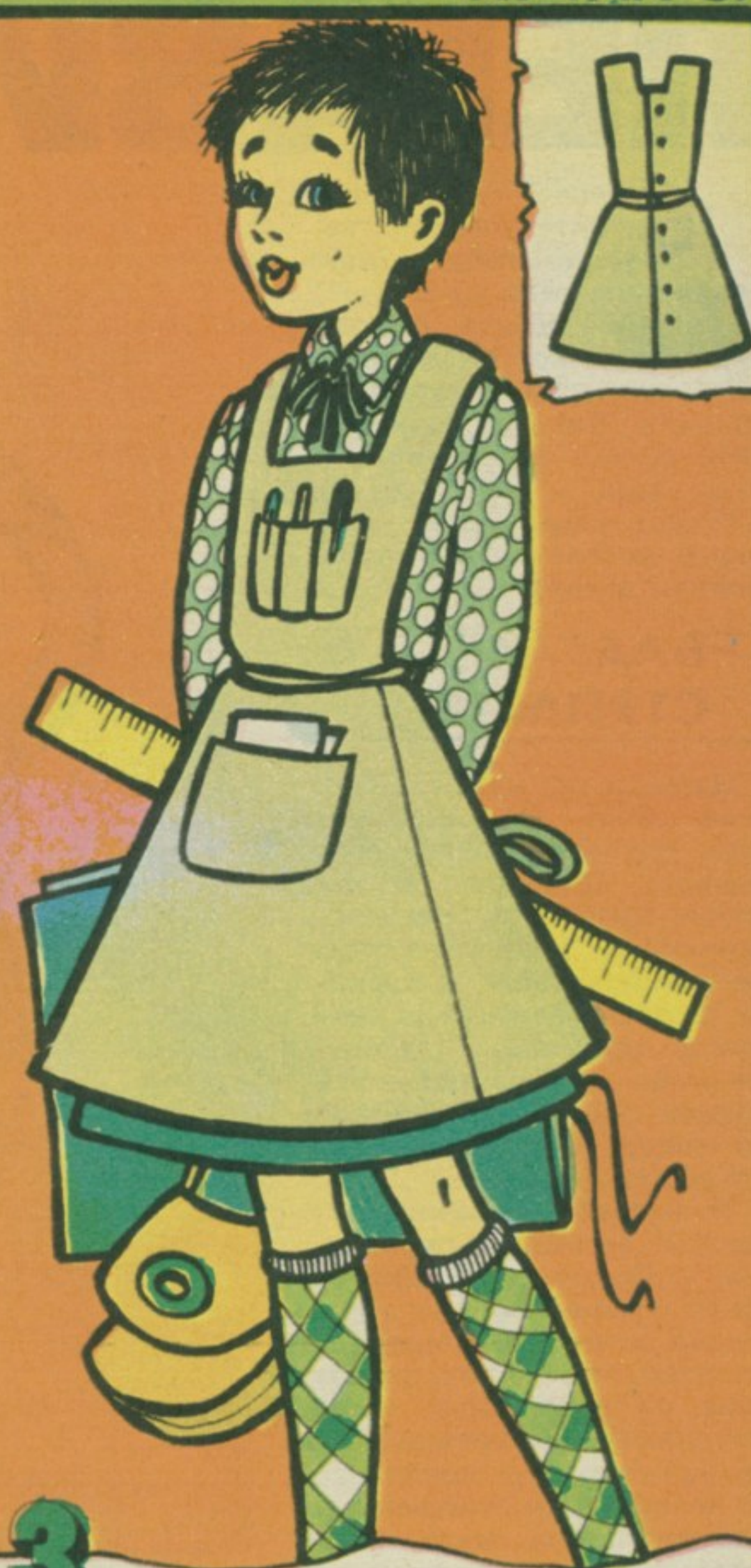
Уколико у вашој школи кецеља није строго класична, предлажемо вам да сами сашијете овај модел. Можете га направити од тексас платна, тревире или тањег штофа. Наравно, наш модел може да претрпи и измене али важно је да на њему има што више џепова за оловке, гумице и остале ђачке ситнице.

Ако желите да се ваше одеће разликује од осталих у школи, предложите друговима и другарицама да усвојите неки знак — романтичан, духовит или модеран — као свој симбол. На пример: цвет, срце, коску, лонче итд. Знаке искројте од чоје или тањег штофа, зашијте их и у њих извезите ознаку свог разреда и одећења.

5

Сељачка торба може идеално да послужи и као школска. Да вам се свеске не би мешале с књигама, искројте од најлона више преграда и уијте их с унутрашње стране торбе.

Кецеља на овом цртежу погодна је, на пример, за оне часове на којима се врше експерименти (физика, хемија) или се ради алатом, бојама (ОТО, ликовно). Лако се кроји и шије и зачас може да се навуче и свуче јер се закопчава на леђима. Сем тога штити и класичну кецељу која није баш најјефтинија.

6

Познато је да се на одећи најпре оштете рукави. Зато од шареног цица направите штитнике какве су некад носили писари по канцеларијама. Да би све то било „у стилу“, од истог материјала направите и кравату као што има девојчица на нашем цртежу.

ПЕГАВИ УБИЦА ВРЕБА

Високо у гранама трновите акације велики бабун није спавао. Сметали су му ноћни звуци. Остали бабуни, подвијених ногу и приљубљени уз гране, мирно су спавали. Нико од њих још није осетио злослутну поруку која је допирала до њиховог вође: мирис леопарда осећао се у свежем ноћном ваздуху.

БЛАГ И СТРПЉИВ

Највећи од мужјака, тежак скоро 40 килограма, није случајно постао вођа чопора. Положај његове мајке, прве међу женкама, помогао му је да рано стекне самопоуздање. А касније је постепено крчио себи пут до вође све док у време када је навршио седам година сви остали мужјаци из чопора нису почели да му се покорavaju.

У његовим снажним вилицама су оштри, смртоносни зуби, два пута већи од оних у женке. Њима може тешко да рани леопарда, да распори газелу или да натера на послушност своје потчињене. Повремено би се наљутио, али показивао је невероватно стрпљење и благост према женкама и младунцима. Већину времена проводио је скупљајући инсекте, јаја, мишеве, лишће, корење, цвеће, суве плодове, кору са дрвећа и сок који цури из стабла акације.

Дрво на коме је седео велики бабун лако се зањихало. Нато се густа длака око његовог врата и на глави наострешила. Та промена обично је показивала да је бесан и уливала страх непријатељима. Али, сада је то више био знак страха. Леопард се у једном скоку попео на најнижу грану. Женка која је спавала крај великог бабуна пробудила се и погледала га, чекајући шта ће вођа да учини.

Глава леопарда заклонила је Месечев зрак који је обасјавао једну од нижих грана. У истом тренутку сви бабуни су се пробудили: сада су и они осетили мирис леопарда.

Млади гладни леопард подигао је главу према крошњи дрвета где су се назирале силуете бабуна. Још се није усуђивао на скок. Тамо горе чекали су га опасни зуби. А онда је оштар крик једне рано пробужене птице распарао ноћну тишину. Прилика за изненадни напад је пропала: леопард је нечујно скочио на земљу и нестало.

ПОКРЕТ!

Када је зора сванула, паника међу бабунима почела је да се стишава. Вођа чопора седео је на изглед потпуно спокојан, као да је снагом своје личности ослобађао страха и нагонио их на дисциплину.

**РАЊЕНИ
ВОЂА ЧОПОРА ОКРЕНУО
СЕ ДА НЕПРИЈАТЕЉА ДОЧЕКА
ЗУБИМА. СУДАР ЈЕ БИО СТРАШАН.**

Сада, док се мирис леопарда губио из све топлијег јутарњег ваздуха, морао је да се одлучи за редован јутарњи покрет. Полако се спуштао с гране на грану. Видевши то, два снажна мужјака, који су ноћ проводили на гранама одмах испод његове, скочили су на земљу. За њима су скочили и сви остали. Млађи мужјаци су кренули напред, они су заштитници чопора чије језгро сачињавају младунци, женке и вођа.

Још подозреив, велики бабун је стајао на најнижој грани. Ужасно се бојао змија: знале су да се прикрију у високој трави око дрвећа. Тај страх потицао је још из детињства када је случајно нагазио на змију. Узана глава се уздигла и два отровна зуба су се приближила његовим очима. Као да је још осећао онај ужасан бол. Али, све је било мирно и вођа се придружио осталим бабунима.

Бабуни углавном живе на тлу и атар где је овај чопор налазио храну, обухватао је једну већу бару, око шест квадратних километара шуме кроз коју је текао поток и на западној страни, на око километар далеко, гомилу стена. Бабуни су се сада мирно кретали. Њихови стражари нису давали знак за узбуњив. Једна женка је уз пут опљачкала јаја из гнезда, лве грабљиве шапе улови-ле су миша који је провирио из рупе. Младунци су

се превртали и играли. Али будне очи вође биле су на опрезу.

Знао је да леопарду није тешко да се пришљуби чопору. Теже му је било да улучи тренутак када се нека животиња одвоји од групе. Овако на окупу, чопор неће устукнути већ ће напасти леопарда.

До подне чопор је прешао око два километра и спуштао се низ брежуљак ка својој бари пуној воде. Велики бабун је са олакшањем видео витке импале како у близини појила пасу траву. Ова врста антилопа и бабуни често се крећу заједно и опомињу једни друге на заједничку опасност.

УСАМЉЕНО МЛАДУНЧЕ

Једно младунче је, шуњајући се кроз високу траву, пришло импали. Непомичан али спреман за скок, леопард је полузатвореним очима посматрао са гране како се две животиње приближавају једна другој. Већ два дана није ништа јео. Пошто се у зору, после неуспелог лова на уснуле бабуне, вратио до свог дрвета које му је служило као остава, видео је да су остатке његове последње жртве, једне газеле, појели лешинари. Још млад, лоше је сакрио свој плен. Други пут неће начинити ту грешку.

У том тренутку велики

бабун, стално на опрезу, угледао је пегасто крзно како се спушта низ дебло. Пустио је крик сличан лавезу. Импале су почеле да трче, женке и младунци бабуна такође, сви сем оног младунчета које је било пришло импали. Оно је сада било најближе леопарду. Стајало је неодлучно, престрашено што се нашло одвојено од својих. На његов врисак четири мужјака издвојила су се из чопора.

Мада је леопард био неискусан у борби с бабунима, инстинктивно је осећао да мора да одабере једну животињу из чопора. Младунче му је било најближе, само десетак скокова далеко. Леопардово тело се згрчило а затим полетело као избачено опругом. Али, промашио је.

Велики бабун је видео леопардов скок. Женка и младунци су потрчали ка дрвећу. Мужјаци су искезили зубе и почели да вриште, чупајући у бусенима траву и бацајући је према леопарду. Покушавали су на све начине да натерају непријатеља у бекство.

ИЗГУБЉЕНИ ПОЛОЖАЈ

Уплашено младунче бабуна успело је да побегне у жбуње. Три мужјака су му похитала у помоћ, а четворица су се испречила испред леопарда. Чак и у овом тренутку општег стра-

ха, међу бабунима је владала дисциплина.

Леопард је устукнуо испред четири бабуна и пошао ка вођи који је остао опасно усамљен. У тренутку, велики бабун се нашао на дрвету. Али, у журби није био довољно опрезан. Трпе му је изболо очи и шапе. Неспособан да се пегне даље, окренуо се да непријатеља дочека зубима. Судар је био страشان. Вођа је зарио зубе у нападача, а леопард у њега канце до костију. Урлик вође привукао је све мужјаке из чопора. Леопард је видео шта му се спрема, извукао је канце из тела бзбуна који је одмах пао на земљу. Велика мачка побегла је високо на дрво.

Мада је леопард био рањен, ниједан бабун се није усудио да га нападне на дрвету. Само су опколили дрво и бесно режали. Тек када је сунце зашло, чопор бабуна је наставио пут да би потражио коначиште. Велики бабун легао је у ракље прве акације на коју су наишли.

Све се изменило. Леопард ће из свог неуспешног напада на бабуне извући потребно искуство и постаћи опаснији. Бабуни су се окупили око свог вође, али он није могао да се креће. Није више могао да предводи. Сутра већ или после неколико дана, бар два снажна мужјака постаће његови ривали јер су осетили његову слабост. И он ће једном од њих морати да уступи место вође.

С времена на време Јован ме исплази и загледа у огледалу. Ни сам не зна тачно шта очекује да види. Ако и опази нешто необично, скоро је сигурно да ће то погрешно протумачити. Погледили сте: ја сам Јованов језик.

Обично се сматра да немам неку нарочиту важност. Ако ме пореде са ушима и очима увек лоше прођем. Не цене ме много и често ме називају „сиромашним рођаком осталих чула“. Није поштено, кажем вам! Нека Јован покуша да живи без мене. Нека ме, на пример, испружи из уста, притисне зубима па нека покуша да говори. Те звуке нико не би могао разумети.

Изражавам и осећања

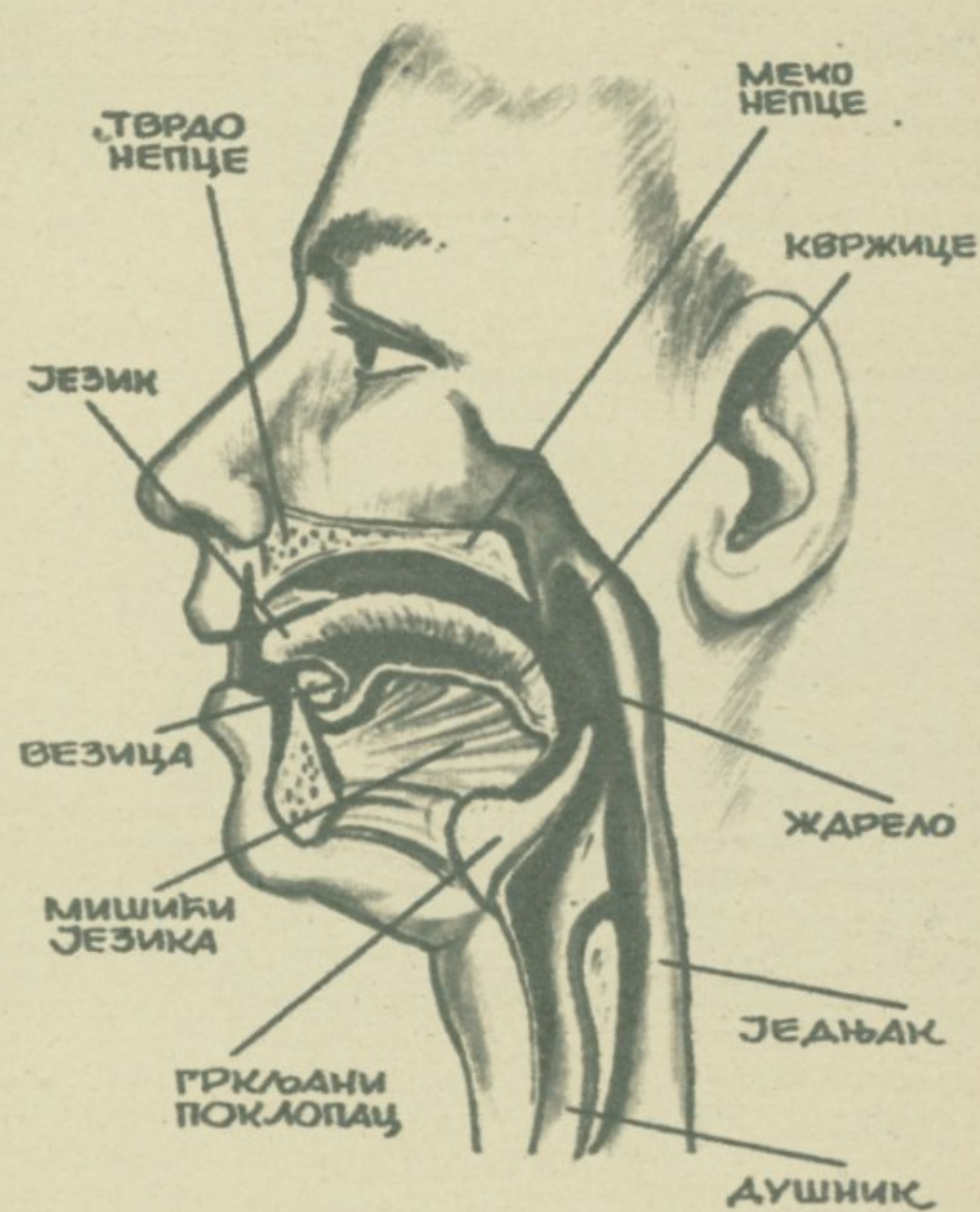
Истина, ја немам хитрину и способност језика неких животиња. Не умем да излетим из уста и хватам инсекте у лету као што то зна језик жабе нити, пак, могу да „осетим“ пут кроз мрак као што то уме језик змије.

Па ипак, обављам ја доста послова: помажем у варењу на тај начин што преврћем храну по устима и омогућавам зубима да је што боље иситне тако да постане прихватљива за желудац. Служим и као нека врста чачкалице, водим да око мене све буде чисто, без остатака хране. Умем чак и да изражавам осећања — Јованова деца плазе језик када желе да изразе одвратност или презрење.

Један од мојих најважнијих и најсложенијих задатака јесте помоћ у гутању. Због тога мој предњи део притиска тврдо непце, а онда се подиже мој задњи део и убацује храну у пролаз који води ка једњаку. Мада то звучи веома једноставно, то је сложена радња којом управљају нерви, а изводе је мишићи. Јован је знао да гута још пре него што је изишао из мајчине утробе, што само показује ко-

ЈА САМ ЈОВАНОВ ЈЕЗИК

Без моје помоћи чоколада не би била слашка, а со слана. Не треба заборавити ни моју улогу у говору.

лико је гутање важан животни рефлекс.

Говор је још један од мојих задужења. Дуго сам морао да се обучавам за овај изузетни подвиг нерава и мишића. Као беба, Јован је две године морао да експериментира са звуцима пре него што је почео да саставља једноставне реченице. Данас сам ја неуморни гимнастичар, способан да се извија у разне изразе и сложене реченице. Нека Јован, док говори, обрати мадо више пажње на моје покрете. Изненадиће се колико их за кратко време изведем.

Као ружини пупољци

Или, нека помисли мало на мене и из овог угла: ја живим у непрекидној опасности од вечитих непријатеља — зуба. Они ме могу и те како озледити. Али, ја сам изузетно вешт и повучен сустанар, стално им се склањам с пута и ретко када ме угризу.

Ја сам мишићни орган — у мени има 17 мишића — и обавијен сам слузокожом. На мојој горњој површини налазе се квржице за укус, а у њима опет ћелије укуса. С моје доње стране налази се мала везица — френулум. Ако је везица сувише кратка, човек је буквално „завезаног“ језика. Некада су људи с таквом маном пролазили кроз живот мумлајући. Данас се она лако отклања операцијом.

Моје квржице за укус изгледају, под микроскопом, као пупољци руже. Осећај укуса је хемијски процес, слично чулу мириса. Квржице за укус налазе се како на мојој горњој тако и на мојој доњој страни. Све донедавно научници су мислили да су их све открили: врхом језика осећамо слано, средњим — слатко, горко — задњим делом и кисело странама. (Постоје четири основна укуса. Као што основне боје — црвена, плава и жута — дају хиљаде комбинација, тако се и основни укуси мешају у хиљаде различитих нијанси укуса).

Али, научници нису били у праву. Квржице укуса налазе се свуда у Јовановој усној дупљи. Већина квржица за слатко и слано налази се на језику, али има их и на другим местима. Квржице за кисело и горко претежно се налазе тамо где се спајају тврдо и мекко непце. И зато кад Јован остари и почне да носи вештачке вилице, оне ће покрити непца и његово осећање укуса неће више бити тако добро. Сок од лимуна ће изгубити нешто од своје киселине, а кафа и чај од свог специфичног укуса.

Храна прво мора да се натопи пљувачком и постане кашаста да би се осетио њен укус. То важи чак и за сладолед, који је без укуса док се не отопи у устима. Тек тада се везује за „пријемнике“ квржица: у том тренутку настаје електрохемијска струја која осећај укуса преноси преко нерава до центра за укус у мозгу. Као што се боје мешају на палети, тако се поруке мешају и мозак даје оцену: сладолед је изванредан.

Године не утичу на мене

Дуго се сматрало да иста храна за све људе има исти укус. Међутим, постоје огромне разлике у осећају укуса. Некоме спавањ може бити дивног укуса, а другоме горак и ужан. Тако је и са осталим намирницама. Претпоставља се да је осећај укуса у знатној мери наследан. Па ипак, језик има извесну моћ прилагођавања и Јован се научио на храну коју некада није подносио. Требало ми је времена да се научим на такве ствари као што су паприке, јаки сиреви и бибер. А када ја, његов језик, једном нешто научим то не заборављам. За разлику од већине осталих органа људског тела, године живота не утичу на мене. Јованов вид и слух ће попустити, али не и укус — супа од печурака има исти укус за онога који има 90 као и за онога који има 9 година.

Као што сам већ поменио, Јован ме с времена на време погледа. Ако на мени има неких наслага, мисли да је то знак неког поремећаја варења. Не мора бити. То су честице хране и старе ћелије на

мојој површини, нападнуте микробима (а све то може бити скинуто четкицом). Томе су нарочито изложени они који дишу на уста.

Па ипак, језик се често назива „огледалом болести“, јер наговештава невољу на неком другом месту. Пернициозна анемија често ме чини црвеним и глатким, жутица ме прави жутиим, а има гљивица које ми дају црну боју.

Једно од мојих најнепријатнијих обољења је дисгензија. То је поремећај у чулу укуса тако да шећер може постати одвратан, месо грозно, а чоколада слана. Овај чест поремећај изазива, изгледа, недо статак цинка у организму: или га нема у исхрани или се лоше апсорбује или се, пак, његов проценат знатно смањено после грипа или неке друге болести. Још једна од мојих бољки је смањена способност да се осети укус хране и пића. Храна постаје без укуса — бифтек као гума, а поморанца као трава. Узроци могу бити разни. Само у ретким случајевима осећај укуса потпуно се губи и таквим људима је, разуме се, веома тешко. Они тек тада схватају нешто што би ви остали требало да имате на уму — укус је једно од „најпријатнијих“ чула.

Заиста је изненађујуће да орган који људима чини толико услуга ужива тако мало пажње. У нормалним условима, Јован се о мени не брине ни колико о коси и ноктима, који нису од битног значаја за његов живот. Ја ту не могу много да учиним, сем да и даље неуморно обављам своје задатке: осећам разне укусе и говорим у току читавог свог живота.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

МАҒИОНИЧАРСКЕ ВЕШТИНЕ

ЗЕЦ ИЗ БОЦЕ — Мағионичар сипа у чашу вино из боце, затвара је и обавија новином а затим „ломи“ на два дела. Из боце искаче зец! Боца је састављена из два дела: у горњем, (од меког метала) је вино, а у до-

њем, картонском — зец. Горњи део је лабаво причвршћен за доњи. Када се раздвоје, зец је слободан.

ФИГУРА ФАРАОНА МЕЊА БОЈУ — Мала бела фигура фараона ставља се у црвену чашу, а чаша покрије хартијом. Када се хартија склопи, фигура је црвена а чаша провидна! Трик је једноставан: у провидну чашу ставља се црвена фигура од свиле направљена од меког материјала која унутрашњости има опругу. Преко фигуре у чашу се

ставља друга чаша обложена црвеним целулоидом која сабије фигуру. Најзад, се у црвену чашу ставља и бела фигура а преко свега картонски омотач. Кад се омотач подигне, истовремено се претима подиже бела фигура и црвена чаша. Остаје провидна чаша и „ослобођена“ црвена фигура

мешање карата и проверавање лоптице

ЛОПТИЦА И КАРТА — Ободом раширених карата „шета“ лоптица! У лоптицу је увучен један крај танке али чврсте жице а други обавијен

око палца мағионичареве шаке. Покретањем палца и жице, покреће се и лоптица.

У КОЈОЈ РУЦИ ЈЕ НОВЧИЋ — Гледалац држи новчић од 10 пара у једној шаци а други новчић у другој, у висини очију, од 20 пара. После двадесетак секунди спушта руку и затвара шаку. Мағионичар пита у којој је руци који новчић?! Лако: у подигнуту руку крв је спорије протицала и боја коже је светлија.

МОТОЦИКЛИ BMW серија/6

Почетком ове године минхенска фабрика мотоцикла BMW приказала је нове моделе за 1974 годину. Најважнија побољшања крију се у моторима, а нови мотоцикли препознају се по натписима на мотору и по новим инструментима. У тој новој серији 6 најмањи мотоцикл је R 60/6 који је заменио досад најмањи модел од 500 кубика и два цилиндра. Тај се више не производи. Нови мотори имају пет степени преноса, електропокретач а сви, осим најмањег, и диск-кочница на предњем точку.

Најјачи модел је R 90 S. Покреће га четворотактни мотор типа боксер са два цилиндра, и ваздушним хлађењем чија је највећа снага 67 KS. То је прави спортски мотоцикл што се види на први поглед. На предњем точку има две диск-кочнице, а у оклопу четири округла мерача: за брзину, обртаје, волтметар и електрични часовник. Највећа брзина тог цина који има 230 кг, износи преко 200 км на час, а приликом кретања може да за 4,8 сек и постигне брзину до 100 км на час. Троши између 4,5 и 7 литара бензина „супер“ на 100 км.

Мотоцикл R 90/6 има исти мотор као његов већи „брат“. Другачији су му само карбуратори. Највећа снага му је 60 KS. Мотор је нешто другачијег облика, а највећа брзина је 190 км на час, а за убрзање од 0 до 100 км на час потребно му је 5 сек. Потрошња је између 4 и 6,8 литара. Мотор је тежак 210 кг.

R 75/6 био је до недавно највећи мотор BMW. Има 50 KS, а највећа брзина му је 177 км на час. Убрзање с места до 100 км на час је 6 сек. Мотор је истог облика као модели R 90 и R 60. На предњем точку је једнострука диск-кочница, а њоме управља хидраулика и челично ужд. Погон задњег точка је с карданском осовином, као код свих мотоцикла које је у прошлих педесет година произвела ова фирма.

R 60/6 је најмањи модел. Највећа јачина боксера од 600 кубика је 40 KS, највећа брзина 167 км на час, а убрзање од 0 до 100 км на час је 7,7 сек. Тај мотоцикл коче двоструке добош-кочнице на предњем точку и једнострука на задњем. Мотор је тежак као и већи модели од 750 и 900 кубика, а на 100 км троши између 4 и 6,5 литара горива.

Оквир нових мотоцикла је двострук, цеваст, али је нешто дужи него код старих модела. Због тога је вожња још безбеднија јер су стабилнији на друму. У то смо се сами уверили кад смо први у Југославији возили те моторе у Опатији. Захваљујући њиховој јачини може се и у вишим степенима преноса возити веома споро. Одлично су изабрани односи степена преноса у мењачу. Смета само што се приликом укључивања степени чује шкрипање, али то је карактеристика BMW-мотора. Сви ови мотоцикли могу се купити и у земљи, а заступник је љубљанско предузеће Техноунион, Вошњакова 4, Љубљана.

BMW R 90/6 спада у сам зрх светских мотоцикла. На 1 KS отпада само 3,5 кг. То је податак којим би могао да се похвали и неки мањи тркачки аутомобил. Мотор је спортски, не замара се ни дугим путовањима.

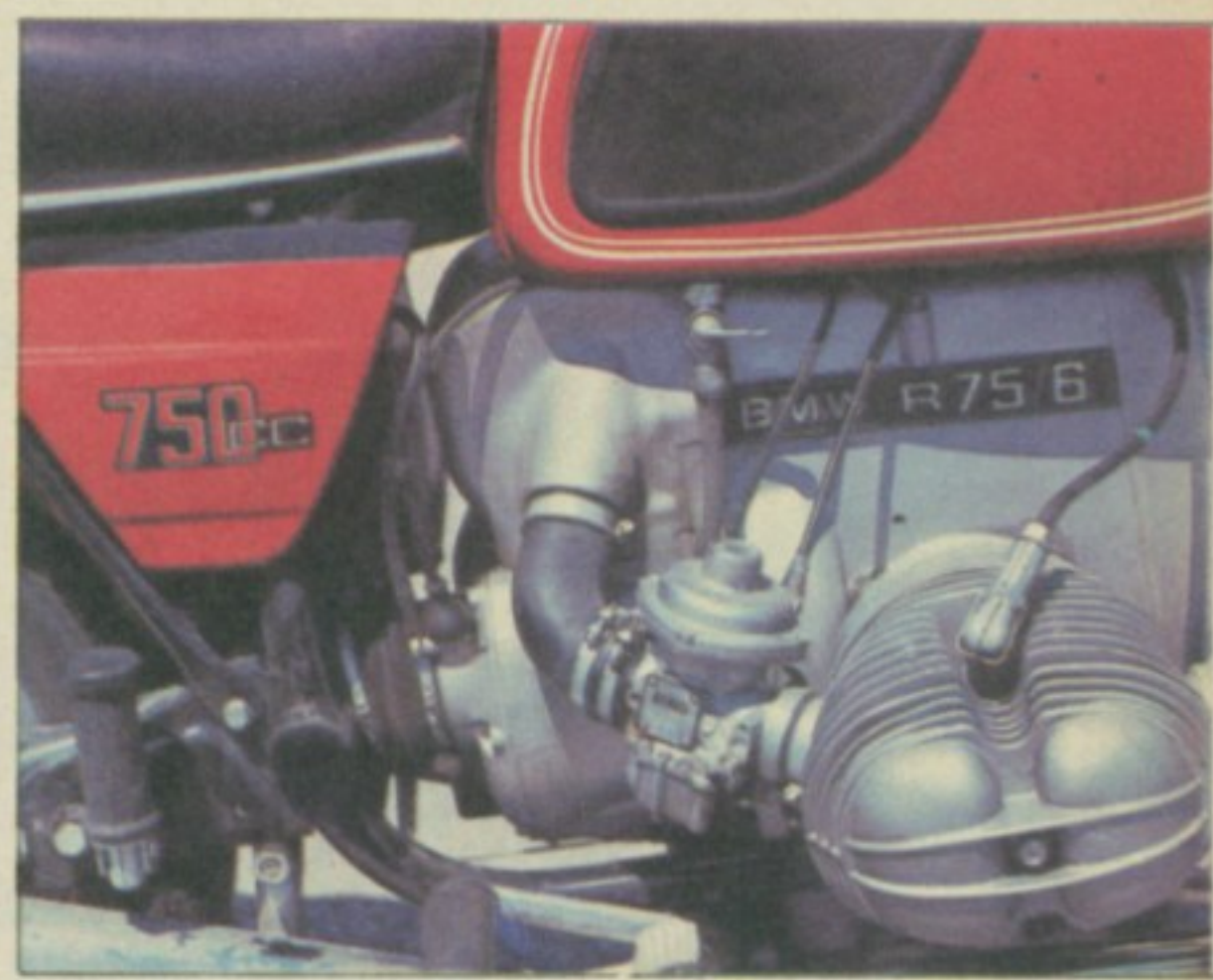

R 60/6 прилагођен за полицијске потребе испробан је у Опатији.

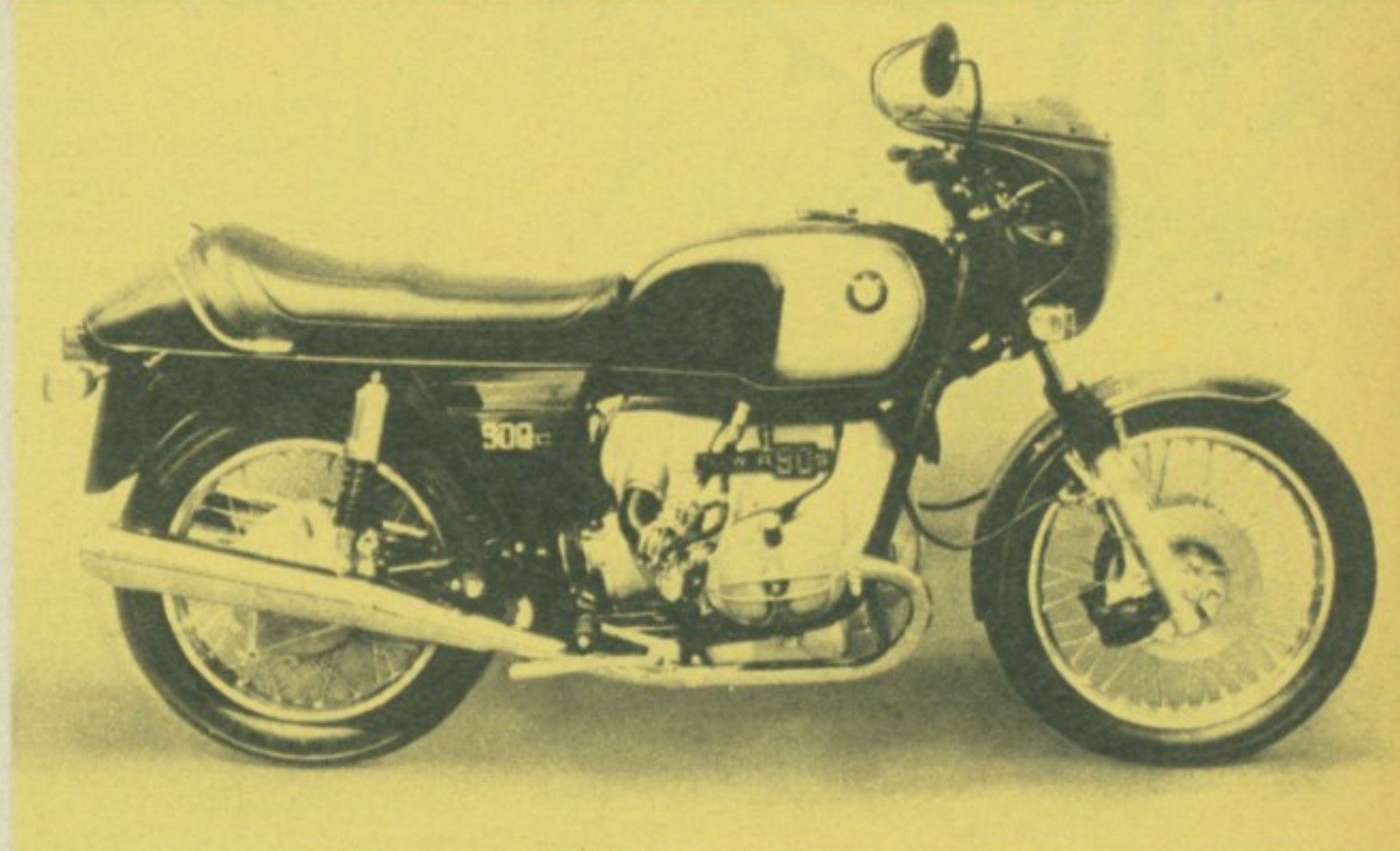

БР

У свим мотоциклима BMW, па и у моделу од 750 кубика, куца срце у облику боксера са два цилиндра. Квачило је суво, с једном плочом, а мењач има пет степени.

ЗИ И ПОУЗДАНИ

BMW R 90 S је најјачи од свих нових модела из серије 6. Убрзања су му скоро као код тркачких аутомобила.

Колор фотографије снимио
фото-репортер ревије АУТО,
Марјан Заплатил

ХИТ СТРАНА

ЏОНИ ХАЛИДЕЈ

Четрнаест година славе, 3000 концерата, више од 20 милиона плоча, многе успеле турнеје по свету, милиони обожавалаца — то би био кратак портрет „националног Џонија“, највеће звезде која се икада појавила на француској забавно-музичкој сцени.

А ко је тај Џони Халидеј, човек који већ петнаесту годину са толико успеха држи публику у грозници?

Жан Смет, касније назван Џони Халидеј, рођен је 15. јуна 1943. године у Паризу, „на улици“ како је касније певао у једној познатој песми. Џонијев отац Леон Смит био је алкохоличар и није водио рачуна о породици. Велики певач провео је детињство у крајњој немаштини. Несрећан, препуштен сам себи, без имало родитељске љубави, потуцао се од рођака до рођака.

Каријеру певача почео је у десетој години захваљујући тетки Дести и течи Лију Халидеју (по њему је и узео ново име) који су били артисти. Док би они између две тачке мењали костиме, Жан је забављао публику свирајући на гитари. Касније постаје члан програма Рејмона Давоса, али се није прославио. Тек кад се на светској сцени појавио рок-ен-рол и нова звезда Елвис Присли, Жан је схватио да та мода неће мимоићи ни његову земљу и први почиње у Француској да интерпретира изворни рок-ен-рол.

Изгледом почиње у свему да опонаша своје идоле Прислија и по-

тан, он је Француз! Веома је професионалан, увек спреман да прихвати нов правац у музици, да му се прилагоди и да га успешно наметне публици. Својевремено је био рок-ен-рол певач. Затим је права је-је звезда, интерпретирао је и англосаксонски бит, певао је ритам и блуз, имао на репертоару шансоне. Није се устезао ни да покуша прогресивну или „фанки“ музику. И опет је дочекао повратак „свог рока“.

Временом Џони је постао прва звезда европског спектакла. Од 1968. године организује супер-шоу програм. Сам Халидеј је душа свега: сценариста, режисер, финансијер, мецена, акробата, статиста, забављач и главна звезда. Кроз његове ревије прошли су готово сви млађи идоли француске омладине.

Певач, који хипнотише публику чудном снагом, стално налази нове моћи да остане најуспешнији певач Француске. До данас је snимио преко 35 ЛП плоча, а свака од неколико стотина његових малих плоча нашла се на листи најпопуларнијих. Рачуна се да је имао преко 60 правих хитова.

Такве резултате могу да остваре само изузетне звезде.

ЛИЧНА КАРТА ЏОНИЈА ХАЛИДЕЈА:

Име: Џони Халидеј (JOHNNY HALLYDAY)

Право име: Жан-Филип Смет (JEAN-PHILIPPE SMET)

Рођен: 15. јуна 1943. године у Паризу

Висина: 185

Тежина: 67 килограма

Коса: смеђа

Очи: плаве

Брачно стање: Ожењен певачицом Силви Вартан (SYLVIE VARTAN)

Деца: син Давид

Хоби: мотоцикли и аутомобили

НАЈПОЗНАТИЈЕ ПЕСМЕ ИЗ ЏОНИЈЕВОГ РЕПЕРТОАРА

WAP-DOU-WAP; HALLO, MARY LOU; RETIENS LA NUIT; L'IDOLE DE JEUNES; LES BRAS EN CROIX; LUCILLE; PAS CETTE CHANSON; OH, CETTE NUIT; ELLE EST TERRIBLE; QUE JE T'AIME; SAN FRANCISCO; DANS UN JARDIN D'AMOUR; RIEN N'A CHANGE; MAL; JEUNE HOMME; FUMEE; AMOUR D'ETE; MON FILS; FLAGRAN DELIT; OH, MA JOLIE SARAH; MA MAIN AU FEU; ESSAYES; VIENS; JE SUIS NE DANS LA RUE; TU PEUX PARTIER SI TU LE VEUX, COMME UN CORBEAU BLANC I FOU D'AMOUR.

којног Џемса Дина. Певао је ватрено и резултати нису изостали. Већ 1960. године он је идол број 1 француске омладине. Чувена париска „Олимпија“ отвара му своја врата, његове ТВ ревије доживљавају незапамћену популарност, плоче постижу фантастичне тираже, турнеја долази за турнејом. Свуда где се он појављивао биле су неопходне најстроже мере предострожности јер његови обожавачи у одушевљењу губе моћ самоконтроле: вриште, падају у несвест, певају, радују се и тугују са својим Џонијем. „Феномен Халидеј“ заинтересовао је најзад и социологе.

Њихово објашњење његове популарности могло би се свести на: он је у суштини обичан, он је живо-

Петком у Забавнику,
а понедељком
на Радио-Београду I,
у емисији
ВЕЧЕ УЗ РАДИО,
најбољи
певачи,
ансамбли
и хитови!

ДИСКО КВИЗ

1. Како се зове вођа групе „Мот Д Хупл“ (MOTT THE HOOPLE)?
a) Рој Вуд (ROY WOOD)
b) Род Арцент (ROD ARGENT)
c) Јан Хантер (IAN HUNTER) ★
2. Наслов првог хита Елтона Џона је:
a) Моја генерација (MY GENERATION)
b) Твоја песма (YOUR SONG)
c) Мој разлог (MY REASON) ★
3. Корнелије Ковач рођен је:
a) 1. јануара 1942. год.
b) 1. јануара 1941. год.
c) 1. јануара 1943. год. ★
4. Чајковски је чувен по ком позицијама за:
a) обоу
b) виолину
c) клавир ★
5. Право име Ноди Холдера, вође групе „СЛЕИД“ (SLADE)
a) Нортон (NORTON)
b) Нодоланд (NODDOLAND)
c) Невил (NEVILLE) ★

ОДГОВОРИ:

1. Јан Хантер
2. Твоја песма
3. 1. јануар 1942. године
4. клавир
5. Невил

АДРЕСА:

CLUB JOHNNY
HALLYDAY, B. P. 271.09,
PARIS, 9e, FRANCE

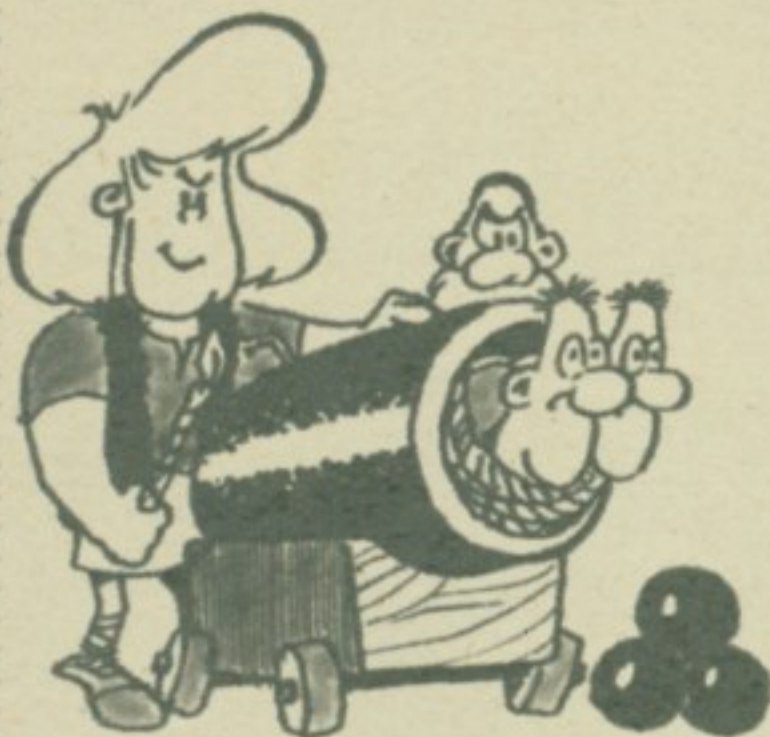
ДАНАС... И КРОЗ ТРИДЕСЕТ ГОДИНА

НОДИ ХОЛДЕР (гитари-
ста и певач групе „Слејд“
(SLADE))

ДОНИ ОСМОНД
(DONNY OSMOND)

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

COMME UN CORBEAU
BLANC

(КАО БЕЛИ ГАВРАН)

Речи: Gilles Thibaut
Музика: Jean Renard
Изводи: Johnny Hallyday

Comme un corbeau blanc
L' amour
L' amour est rare
Comme un corbeau blanc
L' amour
L' amour m' est cher
Ton corps
Ton corps est chaud
Ton corps
Ton corps est chaud
Je l' aime
Comme un corbeau blanc
L' amour
L' amour descend
Comme un corbeau blanc
L' amour
L' amour nous prend
Nos corps
Nos corps sont fous
Nos corps
Nos corps sont fous
Ils s' aiment
Comme un corbeau blanc
Amours
Amours sont folles
Comme un corbeau blanc
Amours
Amours s' envolent
On jouit de la vie
On jouit de la vie
Je t' aime

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: **COMME UN CORBEAU BLANC** (КАО БЕЛИ ГАВРАН) можете чути у понедељак 9. септембра ове године у емисији **ВЕЧЕ УЗ РАДИО** која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа.

Снимио: М. Вучићевић

ПОЈАТНИКИ
ЗАБАВНИК

ПЕТАР
СВЕТ

Фантастична прича

КЛИФОРД СИМАК

У ПОСЕ БАКИ

Два детета уморно су се вукла узаном стазом поред воћњака. Кад их је угледала кроз кухињски прозор, помислила је да се враћају из школе, јер су носили торбе. Као Чарлс, Џејмс, Алиса и Маги, помислила је, али то време припада далекој прошлости. Сада та некадашња деца имају своју децу која већ иду у школу.

Окренула се ка пећи и погледала јабуке које су се пекле, а затим се поново вратила прозору. Овога пута деца су била ближе кући, па је могла да види да дечак има око десет година, а девојчица нешто мање.

Питала се куд ли су се упутили, јер је стаза водила само до њене и Џексонове фарме.

Деца су се све више приближавала. Сад је било јасно куда су наумила.

Сачекала их је на улазним вратима. Дечак је први проговорио:

— Ти си наша бака. Тата нам је рекао да ти то одмах кажемо.

— Како... — почела је, а затим ућутала. Хтела је да им каже да је то немогуће, да она не може да буде њихова бака. Деца су јој била симпатична, па јој је било мило што ништа није рекла.

Елен и Пол

— Ја сам Елен — представила се девојчица пискавим гласићем.

— А ја сам Пол — рекао је дечак.

Широм је отворила врата и увела их у кућу. Они су ћутећи стајали и радознало гледали око себе.

— Баш као што нам је тата описивао — рекла је Елен. Тамо је пећ, а ено и канте за млеко...

Дечак ју је прекинуо:

— Презивамо се Форбс.

Овога пута није могла да се уздржи.

— Али, то је немогуће! И ми се тако презивамо! — казала је с неверицом.

Дечак је озбиљно климнуо главом.

— Да, знам.

— Хоћете ли колаче с млеком? — збуњено је скренула разговор.

— Дивно! Ја много волим колаче — одушевљено је повикала мала Елен.

— Не бисмо хтели да вам сметамо — рекао је дечак. — То смо обећали тати.

— Рекао нам је да морамо да будемо добри — додала је Елен.

— Ништа не брините, ви мени не сметате — рекла је жена. — Седите за сто, сад ћу донети колаче.

Све ће се ускоро разјаснити, помислила је.

Погледала је на сат: скоро четири часа. Сада ће људи почети да се враћају с поља. Џексон Форбс ће знати шта треба да се ради у оваквој ситуацији. Увек је могла да се ослани на њега.

Деца су седела и пажљиво посматрала све око себе. Торбе су спу-

стили на под, и њој су се те торбе учиниле чудним. Биле су од канафаса или неке сличне тканине. На њима није било ни копче ни дугмета, а опет су стајале затворене.

— Имате ли можда неке марке? — питала је Елен.

— Не обраћајте на њу пажњу — љутито је рекао Пол. — Она то свакога пита, иако јој је мама забранила.

— Какве марке? — питала је жена.

— Она скупља поштанске марке. Само гледа где ће наћи неко писмо да би са њега скинула марке.

— Зашто да не? — осмехнула се госпођа Форбс. — Погледаћемо касније. Можда сам сачувала неко старо писмо.

Ту, у близини

Пошла је да им донесе послужење и кад се вратила нашла их је како и даље мирно седе и чекају колаче.

— Ми смо овде само на краћем излету — рекао је Пол. — Онда ће доћи по нас и вратити нас кући.

Елен је озбиљно климнула главом.

— Тако су нам рекли кад смо пошли. Ја сам се плашила и једва су ме натерали.

— Зашто си се плашила?

— Зато што ми је све изгледало чудно.

— Знате, имали смо врло мало времена да се спремимо. Морали смо одмах да кренемо — објаснио је Пол.

— А одакле сте, упитала је госпођа Форбс.

— Па, није далеко одавде. Нисмо много путовали. Наравно, имали смо мапу. Тата нам је све на њој детаљно објаснио...

— Јесте ли сигурни да се презивате Форбс?

— Наравно — љутнула се Елен.

— Чудно — промрљала је госпођа Форбс. У суседству није било више ниједне породице која је носила то презиме, сем ње и Џексона, њихове деце и унучића. Ово двоје су у сваком случају били странци, закључила је.

Док су деца јела колаче, она се вратила својим пословима у кухињи.

— Где је деда? — тргао ју је Пол глас.

— У пољу. Биће ускоро овде... Јесте ли завршили с колачима?

— Све смо појели — рекла је Елен, задовољно мљацкајући.

— Сада ћемо да поставимо сто за вечеру. Хоћете ли ми помоћи?

— Хоћемо — повикали су углас и поскакали са столица.

— Ја ћу и дрва да унесем. Тата ми је рекао да треба да помогнем — додао је Пол.

— Поле, шта је твој тата? — искористила је прилику госпођа Форбс.

— Он је временски инжењер.

— Сигурно ништа слично ниси

Уморна од пута деца су спокојно спавала док се стара Елен, нагнута над њиховим постељама, питала чија су и одакле су.

видео — рекла је госпођа Форбс мужу те вечери кад су деца отишла на спавање. — Затварач на торба-

ма се састоји из два метална дела. Повучеш један, торба се отвори, повучеш други, она се затвори.

Деца су седела мирно и радознало посматрала све око себе

ЕТИ

— Нешто ново — рекао је Форбс.
— Ко зна колико има нових ствари
за које нисмо чули!

Неке ракеће

— И одела су им нешто друкчи-
јег кроја него наша — рекла је го-
спођа Форбс.

— Мени је било чудно што су по-
мињали нешто што су називали
авионима. Помињали су и ракете. И
код нас се испаљују ракете за Дан
независности, али код њих је то,
изгледа, нешто у чему људи путују.

— Од почетка ми је нешто код
њих било чудно — рекла је жена.
— Шта ти мислиш, Цексоне?

— Не знам. Збуњују ме, јер ми
није познато да постоји још нека
породица у околини са истим пре-
зименом. А они кажу да су само
мало пешачили... Можда би треба-
ло да одем до шерифа. Деца су ве-
роватно залутала. Неко их сада
тражи.

— Не бих рекла. Они се понаша-
ју ка ода добро знају где су. Неко
им је причао о нама... Једно ми ни-
како није јасно: јеси ли икада чуо
за временског инжењера? Пол ка-
же да је то занимање његовог оца.

— То мора да је нека шала. Вре-
менски инжењер не значи баш ни-
шта. Отац се сигурно шалио са њи-
ма, а они то озбиљно схватили.

— Уморан сам. Ујутру ћемо ви-
дети шта ћемо. Сад идем да погле-
дам јесу ли заспали и да им ута-
сим светло.

Дечак је спавао мирним сном.
Одело му је било уредно сложено
на столицу. На поду је била њего-
ва торба, отворена. Сагла се да је
подигне и стави на столицу, кад је
из ње испала нека књига. Виле су
то Лонгфелове песме, очигледно
веома стара књига, у изbledелом
кожном повезу. Мало је оклевала,
а затим, гоњена радозналости, от-
ворила прву страницу. Ту је била
посвета:

Драгој сестри Елени од Амелије
30. окт. 1896

Уз најлепше жеље за рођендан.

Писмо у торби

Одједном је осетила малаксалост.
Тридесети октобар је заиста њен
рођендан. Али, он тек треба да до-
ђе. Сад је почетак септембра 1896.

Са запрепашћењем је гледала у
књигу. Лонгфело је био Амелијин
најмилији песник.

Покушала је да се прибере. Ово
мора да је нека шала. Или неверо-
ватна случајност. Неко други се си-

гурно зове исто као она... Али, не!
Ту је име њене сестре, датум...

Дрхтавим рукама вратила је књи-
гу у торбу. Решила је да одмах
све исприча Цексону. Он ће сигур-
но знати шта треба учинити.

У суседној соби мала Елен је
чврсто спавала. Госпођа Форбс је
несвесно погледом тражила њену
торбу. Била је затворена и лежала
је на столици. Одахнула је. Вар не-
ће доћи у искушење да претура по
њеним стварима као што је учини-
ла са Половим.

Нагла се преко стола да угаси
лампу, а онда спазила коверат с
лепим маркама. Никад до тада ни-
је видела такве марке. На коверту
је писало: Танзанија. Њој није би-
ло познато да постоји земља с так-
вим именом. Али, ако не постоји
земља, одкуд онда марке?

Узела је коверат и загледала се
у марке. Заиста веома лепе и жи-
вих боја. На коверту је стајао и пе-
чат с датумом, али није успела да
га прочита. Са страхом у срцу, из-
вадила је писмо и почела да чита
последњу страну:

„... не верујем да је твој план из-
водљив. За то нема довољно вре-
мена. Непријатељ је већ ту. Чак и
да је могуће, постоји питање етике
које не смемо заборавити. Не мо-
жемо да побегнемо у прошлост и
натоваримо своје проблеме људима
који су живели читав век пре нас.
Помисли само какав би хаос нас-
тао, каква економска и психолошка
збрка!

Ако сматраш да би децу ипак мо-
гао да пошаљеш, још једном раз-
мисли какав ће то шок бити за оне
добре људе кад схвате о чему је
реч. То ће унети пометњу у њихов
сигурни и мирни свет. Али, прет-
постављам да немам право да те
одвраћам од твоје намере. Учинио
сам оно што си тражио. Написао
сам ти све што знам о нашим пре-
цима са фарме у Вискосину. Мис-
лим да су подаци тачни. Искористи
их како најбоље можеш, а нама
како буде. Воли те твој брат

Цексон.

П.С. Још један предлог. Ако ре-
шиш да вратиш децу у прошлост,
могао би по њима да пошаљеш вак-
цину против рака. Пра-пра-прабаба
Форбс умрла је 1904. од неке болес-
ти за коју претпостављам да је
био рак. Ако јој се дају ове пилуле,
могла би живети још десет-дваде-
сет година...”

Сувише збуњена

Несвесно је вратила писмо у ко-
верат. Затим је пришла прозору и
загледала се у мрак.

„Доћи ће по нас”, рекао је Пол.
Да ли ће доћи? Да ли ће моћи да
дођу? Одједном је осетила огромну
жељу да дођу и да их види. Ти љу-
ди, и ова преплашена деца, тако
далеко од свог времена.

Без обзира колико далеко, то је
моја крв, мислила је. Не само ово
двоје под њеним кровом, него сви
они који јој вероватно неће доћи.

У писму се помињала 1904. годи-
на и рак. Значи, кроз шест годи-
на. А потписан је био Цексон —
старо породично име преноше-
но је из генерације у генерацију.

Била је сувише збуњена да би
била уплашена. Ох, мора одмах све
да исприча Цексону.

Из суседне собе зачуо се глас:

— Бако, јеси ли то ти?

— Да, Поле. Треба ли ти нешто?

Кроз отворена врата видела га је
како се сагиње да узме торбу.

— Заборавио сам — рекао је.

Тата ми је казао да нешто морам
одмах да ти дам. Неке пилуле...

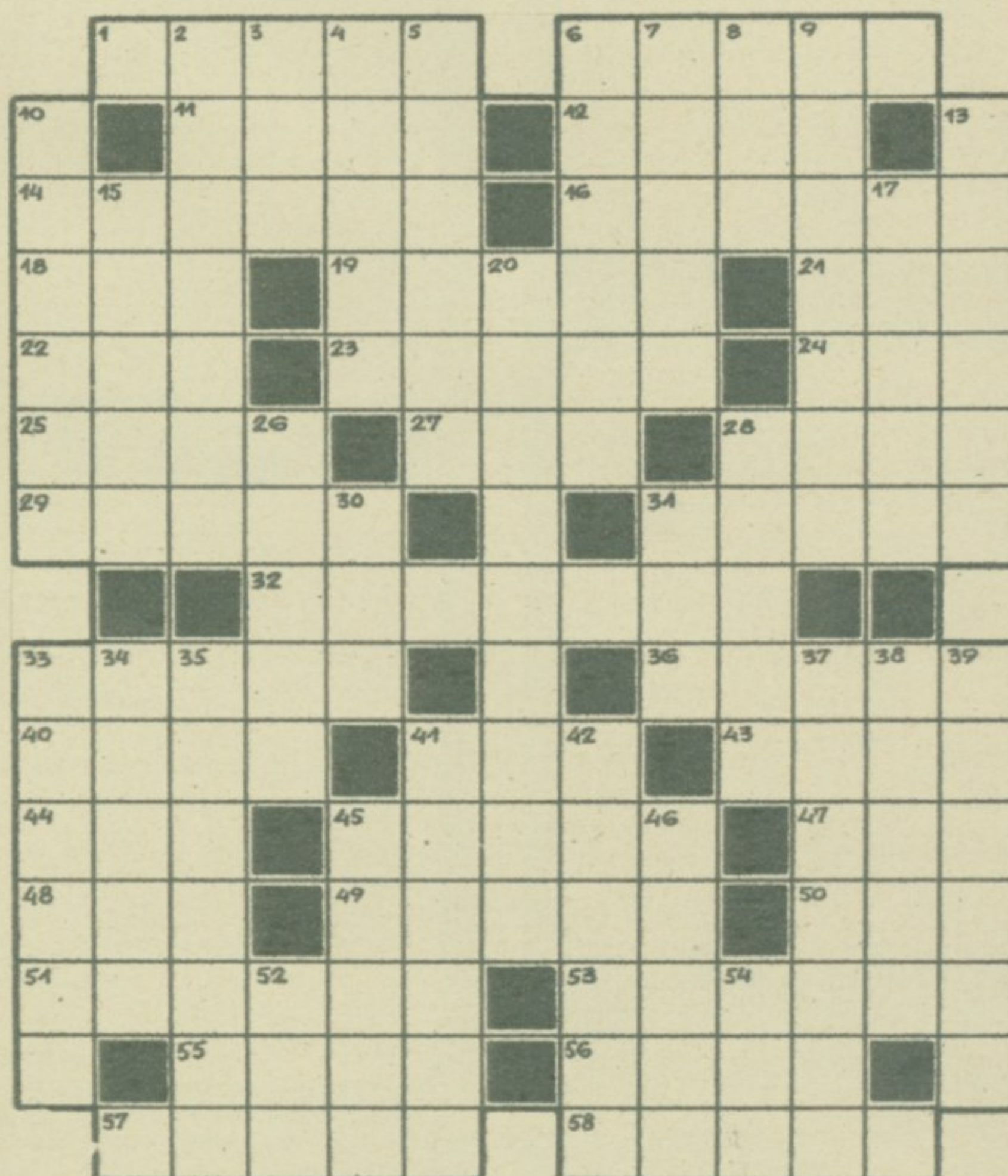
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) тропска биљка, 6) изгубљена битка, 11) део купатила, 12) посмртни лежај, 14) научник који проучава грађу тела, 16) врста ваге, 18) возња аутомобила „на празно“, 19) радиоактивни хемијски елемент, 21) врста врбе, 22) језеро у Северној Америци, 23) врста папагаја, 24) острво на Јадрану, 25) јапански новац (мн.), 27) богиња беса код старих Римљана, 28) речни рибар, 29) град у Турској, 31) карактеристично поднебље, 32) велики пароброд који је на свом првом путовању 1912. потонуо после судара с леденим брегом, 33) корпа (провинц.), 36) животиња са скупоченим крзном, 40) горњи слој ваздуха (грч.), 41) страна мушко име, 43) београдски позоришни глумац (Плаовић), 44) предање, 45) источњачки напитај, 47) водена животиња, 48) наша фабрика апарата за домаћинство, 49) плетено одело, 50) прави час (лат.), 51) сисар из рода делфина, 53) припадник једног индијанског племена, 55) боја у картама, 56) женско име, скраћено од: Илона, 57) речна риба, 58) средоземна биљка.

УСПРАВНО:

2) дувачки музички инструмент, 3) спрат, 4) свечана одећа, 5) дрвена седла, 6) покораване, 7) верна, 8) превремен, 9) предмети у трговини, 10) стари брод на једра, 13) искуство, 15) нарушавање реда, 17) мушко народно име, 20) мореуз између Европе и Азије, 26) италијански фудбалски клуб, 28) учесник симфонијских игара, 30) планинска област у централној Сахари, 31) персијски цар баснословног богатства, 33) грађевински материјал, 34) наука о моралу, 35) јарбол, 37) шаховска одбрана, 38) врста сове (мн.), 39) ругоба, 41) познати филмски глумац (Брандо), 42) мексичко национално пиће, 45) временска, 46) мана, недостатак, 52) војсковођа римског цара Августа Октавијана (Публије Квинтилије), 54) лична заменица.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

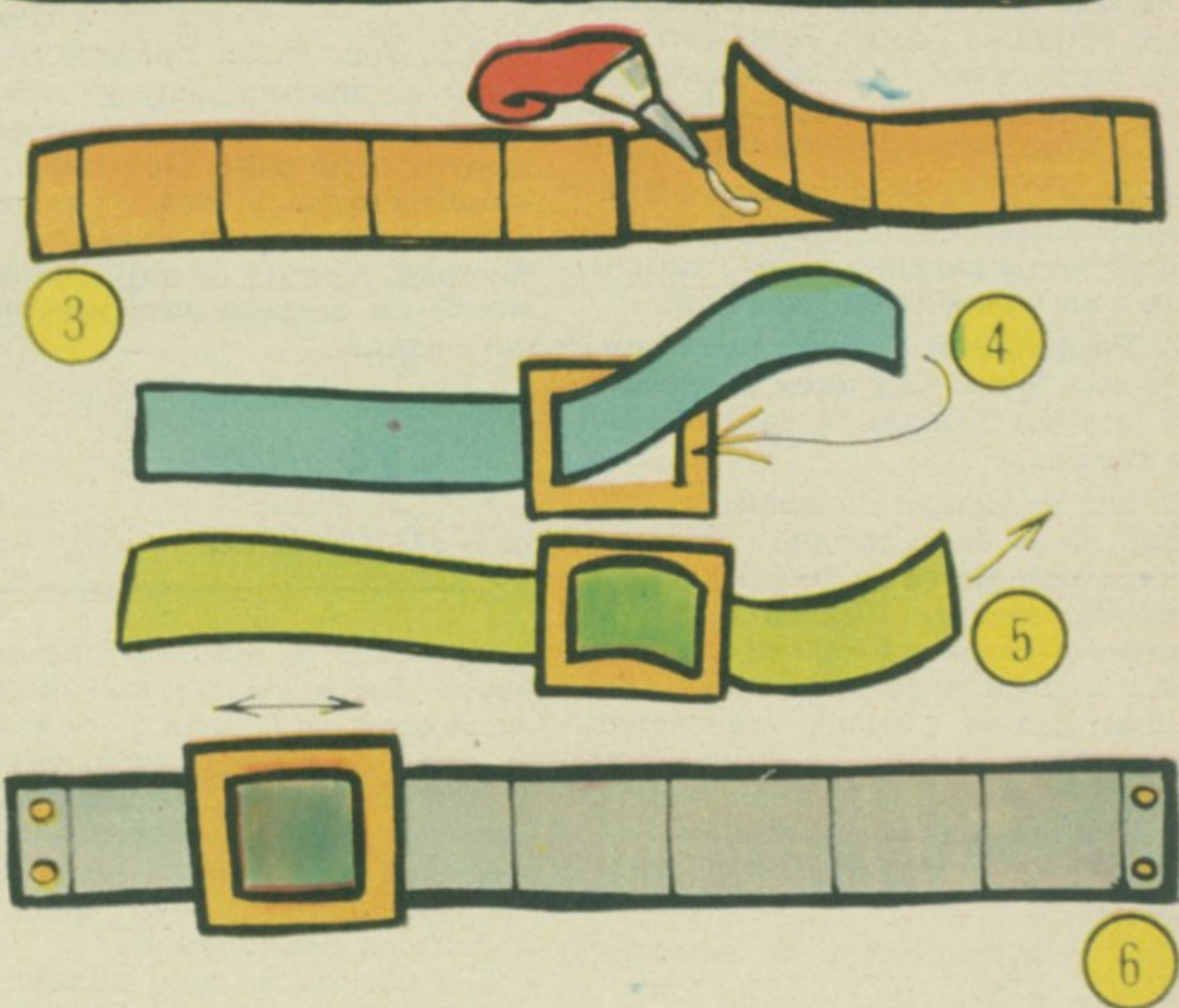
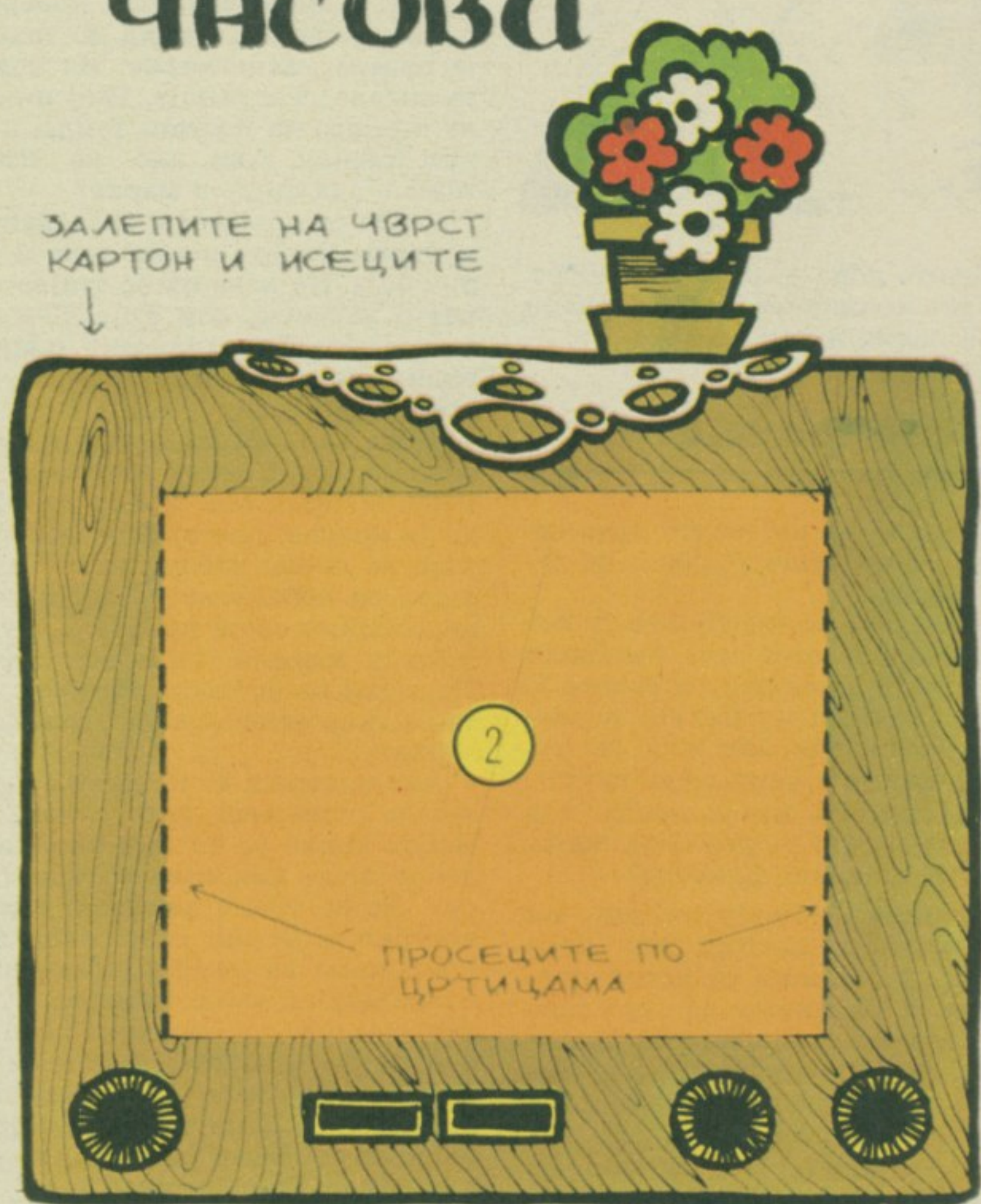
ВОДОРАВНО: 1) виолинисткиња, р, и, 10) насти, з, р, 11) ара, 13) Антон, 14) дуб, 16) Тара, 18) трг, 19) Барн, 20) идила, а, 22) Тиват, л, 23) нау, 25) Крка, е, 26) ода, 28) Титан, 29) чар, в, 31) тор, 32) зоб, л, 33) бас, 35) момак, 36) мис, а, 38) ткач, 40) нога, т, 42) стар, в, 45) наста, 47) тада, 48) или, 50) стар, 51) Ири, 52) тракт, 54) ино, о, 55) рудар, л, е, 56) нехакнадивост.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Милош Лазаревић.

Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живојад Стојановић, технички уредник Владинир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страни валути: ДМ 46.—, Долар 24.—, Ф.ф. 112.—, Ш.фр. 70.—, Ш.кр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-671, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1993. године не плаћа се порез на промет.

ЗАБАВНИК ТВ распоред часова

ЗАЛЕПИТЕ НА ЧВРСТ
КАРТОН И ИСЕЦИТЕ

На цртежу 1 дат је наш тв-распоред часова. Овај распоред и тв-апарат (црт. 2) залепите на чврст картон димензија 51 x 566 мм. Распоред залепите тако што ћете иза „среде“ залепити „четвртак“ (црт. 3). ТВ-апарат (црт. 2) просеците по цртицама и навуците на распоред као што видите на цртежима 4 и 5. Распоред закуцајте на зид па телевизор померајте сваки дан да бисте знали које часове имате тог дана. Ако имате петодневну радну недељу, уместо понедељак, уторак, среда итд. упишите 1. радни дан, 2. радни дан, 3. радни дан...

1

СРЕДА

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

УТОРАК

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

ПОНЕДЕЉАК

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

НЕДЕЉА (СТАНКА)

СУБОТА

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

ПЕТАК

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

ЧЕТВРТАК

1. ЧАС
2. ЧАС
3. ЧАС
4. ЧАС
5. ЧАС
6. ЧАС

ПОШТАНИК
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

62 ГОДИНЕ ЕЛЕКТРИЧНОГ ШТЕДЊАКА

Интересује ме кад се и где први пут
појавио електрични штедњак.

Слободанка Поповић,
Сента

У другој деценији овог века, тачније 1912. године у Европи је први пут у већем обиму употребљена хром-никл жица за израду електричних апарата за кување и загревање. Већ годину дана касније у Берлин-Сименштаду прорадила је потпуно електрифицирана кухи-

електрични штедњаци стално усавршавани. Године 1937. појавили су се први модели на којима се температура могла регулисати и који су имали сигналне лампице а 1951. потпуно аутоматизовани штедњаци који се сами искључују кад обаве свој „задатак“.

НАЈПЛОДНИЈИ ПИСЦИ

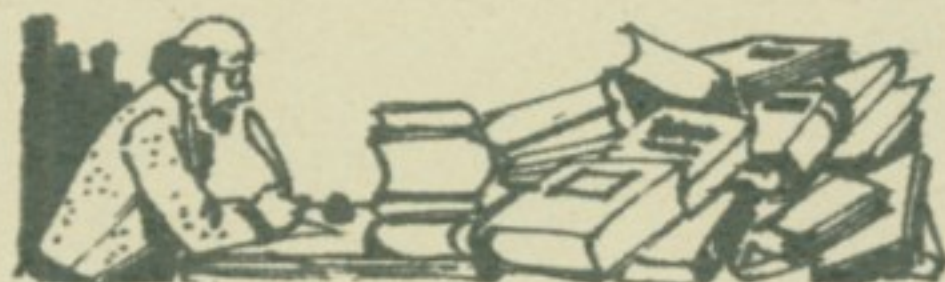
Вољела бих да знам који су писци написали највише дјела.

Суада Ганић,
Чапљина

Међу писцима који нису створили дела веће вредности није мали број оних који су написали преко 200 романа и других већих радова. Али, и међу најистакнутијим писцима има необично плодних уметника који су створили огроман број књижевних дела.

Један од најплоднијих био је француски књижевник Оноре де Балзак, чија целокупна дела обухватају око 120 књига. Дела филозофа Волтера скупљена су у сто књига, а Александар Дима-отац објавио је преко 300 дела, мада има још доста његових необјављених романа и драма. Леонардо да Винчи, који се може сматрати за човека чији је геније обухватио највећи број научних и уметничких об-

ласти, написао је 120 књижевних дела, мада је у књижевности најмање познат. Осим тога, оставио је за собом стотине мемоара, пројеката и рачуна који представљају неколико хиљада штампаних стра-

ница. Али, пре свега, он је творац многих изванредних уметничких слика.

Међу свременим писцима најплоднији је Француз Жил Ромен, чије дело „Људи добре воље“ обухвата 27 књига. Међу писцима детективских романа најплоднији је чувени Жорж Сименон, који од 1931. године пише просечно десет романа годишње.

ЧУДНА ПТИЦА КРОКОДИЛСКА

На фотографијама сам често виђао како мале птице слободно стоје, кљуцају или се крећу по леђима и чељустима крокодила. Молим те да напишеш нешто више о овој птици.

Стојан Павловић,
Бар

Мале египатске крокодилске птице (pluvianus aegypticus) познате су због свог чудног „орталука“ с крокодилима, од кога и оне и ови велики гмизавци имају користи: чи-

стећи крокодилима кожу и зубе од прљавштине и паразита, птица се истовремено храни. Међутим, крокодилска птица занимљива је због још једне своје особине којом се разликује од свих других птица. Наиме, док све птице седе на јајима да би их загрејале и тиме омогућиле да се из њих излегу млади, она лежи на јајима да би их охладила.

Крокодилска птица полаже два до три јајета у рупу коју је ископала у песку, па их затим покриве песком. Преко ноћи, у раним јутарњим и касним вечерњим часовима она о јајима уопште не води бригу. Али, чим изиђе сунце и ње-

гове зраци почну да греју песак, птица се враћа свом гнезду и леже на закопана јаја, да би их својим телом заштитила од врућине. Јер, ако би гнездо читав дан било изложено врелом афричком сунцу, млади се никад не би излегли, пошто би се јаја једноставно скувала. С времена на време птица одлеће до воде, покваси груди и одмах се враћа да би својим мокрим телом спречила претерано загревање јаја. Дотада се чак да том приликом узме у кљун мало воде и њоме влажи песак којим су јаја покривена.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

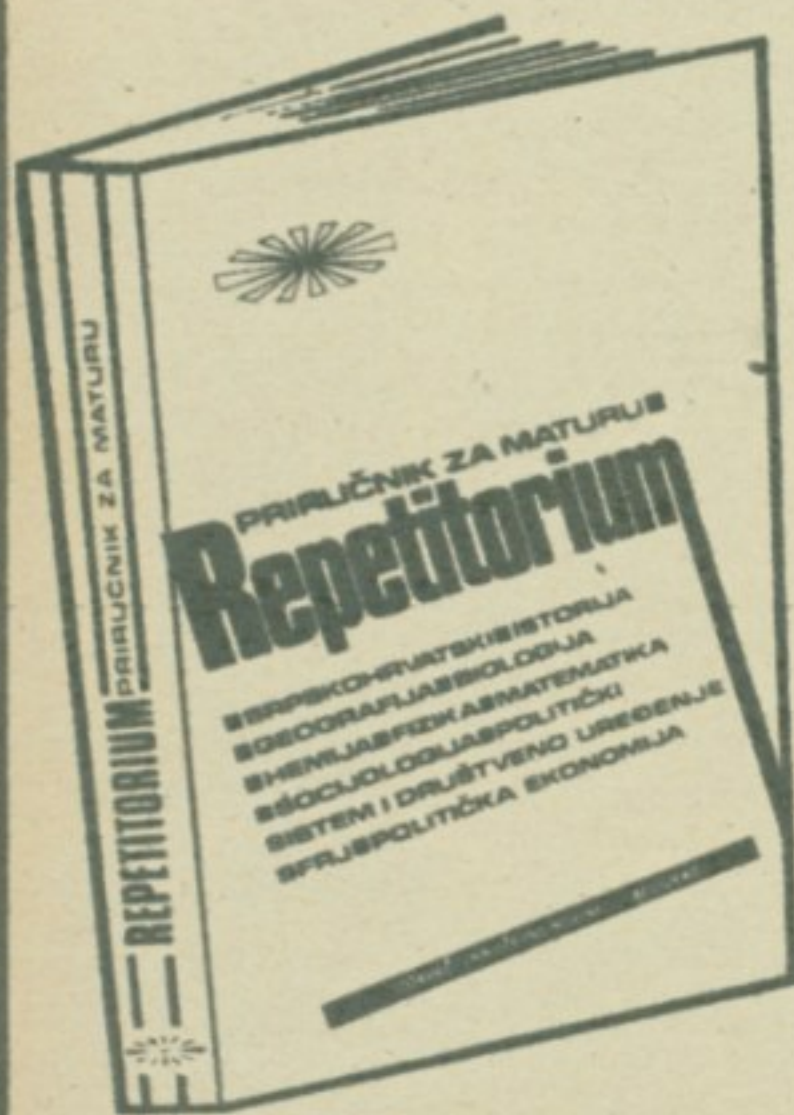
решење
загонетке:

ПОКИДАНА ОГРИЦА

Кривац је Бареф. Он је лагао кад је тврдио да је дошао код Алија у 2,55, то јест пре Бернара. У ствари он је стигао после њега. Бареф је, такође тврдио да је видео како је Али почео писмо слева надесно. Као што је познато, арапско писмо се пише, супротно нашем, десна налево. У ствари, Бареф је стигао кад је Али, пишући десна налево већ завршавао први ред.

УЧЕНИЦИ - СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поузећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ \\ \Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

